

IZVJEŠTAJ

o stanju u bankarskom
sistemu Republike Srpske

12/24



AGENCIJA ZA BANKARSTVO
REPUBLIKE SRPSKE

AGENCIJA ZA BANKARSTVO REPUBLIKE SRPSKE

Izvještaj o stanju u bankarskom sistemu Republike Srpske
za period 01.01.2024 – 31.12.2024. godine

Banja Luka, maj 2025. godine

Sadržaj

<i>Skraćenice</i>	1
<i>Spisak tabela</i>	2
<i>Spisak grafikona</i>	3
SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA	4
REZIME	6
UVOD	12
I MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I PREGLED POSLOVANJA BANKARSKOG SEKTORA	13
1. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I PREGLED POSLOVANJA BANKARSKOG SEKTORA	14
1.1. <i>Međunarodno ekonomsko okruženje i poslovanje banaka u EU</i>	14
1.2. <i>Makroekonomska kretanja u Republici Srpskoj</i>	18
1.3. <i>Uticaj makroekonomskih kretanja na bankarski sektor</i>	18
1.4. <i>Regulatorni okvir bankarskog sistema</i>	21
II BANKARSKI SEKTOR	24
1. OSNOVNI PODACI O BANKARSKOM SEKTORU	25
1.1. <i>Organizaciona struktura</i>	25
1.2. <i>Vlasnička struktura</i>	25
1.3. <i>Kadrovska struktura</i>	26
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA BANAKA	28
2.1. <i>Bilans stanja</i>	28
2.2. <i>Profitabilnost</i>	43
2.3. <i>Rizici poslovanja banaka</i>	45
3. KAPITAL I ADEKVATNOST KAPITALA	52
3.1. <i>Adekvatnost kapitala</i>	52
3.2. <i>Finansijska poluga</i>	54
4. LIKVIDNOST	55
5. PLATNI PROMET	59
6. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR	61
III SEKTOR MIKROKREDITNIH ORGANIZACIJA (MKO)	63
1. STRUKTURA MKO	64
1.1. <i>Kadrovi</i>	64
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA MKO	65
2.1. <i>Bilans stanja MKO</i>	65
2.2. <i>Kapital MKO (kapital MKD i ulazi MKF)</i>	67
2.3. <i>Kvalitet kreditnog portfolija</i>	68
2.4. <i>Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope</i>	72
2.5. <i>Bilans uspjeha</i>	74
2.6. <i>Preporuke za mikrokreditni sektor Republike Srpske</i>	76
IV SEKTOR DAVALACA LIZINGA	77
V SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI	80
PRILOZI	83

Skraćenice

Agencija	Agencija za bankarstvo Republike Srpske
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
BiH	Bosna i Hercegovina
CB BiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
DL	Davaoci lizinga
DLB	Davaoci finansijskog lizinga - Poslovna jedinica u sastavu banke
EBA	Evropsko regulatorno tijelo za bankarstvo (engl. <i>European Banking Authority</i>)
EEA	Evropska ekonomska oblast (engl. <i>European Economic Area</i>)
EKS	Efektivna kamatna stopa
ESCB	Evropski sistem centralnih banaka (engl. <i>European System of Central Banks</i>)
EU	Evropska unija
EUR	Službena valuta Evropske unije
ECB	Evropska centralna banka (engl. <i>European Central Bank</i>)
ECL	Očekivani kreditni gubitak (engl. <i>Expected Credit Loss</i>)
ICAAP	Postupak interne procjene adekvatnosti kapitala u bankama (<i>Internal Capital Adequacy Assessment Process</i>)
ILAAP	Postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti u bankama (<i>Internal Liquidity Adequacy Assessment Process</i>)
KM	Konvertibilna marka
LCR	Koeficijent pokrića likvidnosti (engl. <i>Liquidity Coverage Ratio</i>)
NSFR	Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja (engl. <i>Net Stable Funding Ratio</i>)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKO	Mikrokreditna organizacija
MKF	Mikrokreditna fondacija
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NPL	Nekvalitetni krediti (engl. <i>Non-performing Loans</i>)
POS	Terminal za kartično plaćanje (engl. <i>Point of Sale</i>)
ROAA	Povrat na prosječnu aktivu (engl. <i>Return on Average Assets</i>)
ROAE	Povrat na prosječan kapital (engl. <i>Return on Average Equity</i>)
SREP	Postupak nadzornog pregleda i ocjene banaka (engl. <i>Supervisory Review and Evaluation Process</i>)
FED	Američke federalne rezerve (engl. <i>Federal Reserve District</i>)
HoV	Hartije od vrijednosti
HHI	<i>Herfindahl–Hirschman</i> index
CR	Koncentracijska stopa (engl. <i>Concentration Ratio</i>)

Spisak tabela

Tabela 1: Odabrani makroekonomski pokazatelji.....	17
Tabela 2: Osnovni makroekonomski pokazatelji – Republika Srpska	18
Tabela 3: Odnos makroekonomskih i pokazatelja bankarskog sektora Republike Srpske.....	20
Tabela 4: Banke Republike Srpske i organizacioni dijelovi banaka iz FBiH u Republici Srpskoj	25
Tabela 5: Struktura akcionarskog kapitala	25
Tabela 6: Tržišno učešće banaka u ukupnoj aktivni, kapitalu i depozitima	26
Tabela 7: Bilans stanja.....	28
Tabela 8: Struktura vanbilansne aktive	28
Tabela 9: Struktura pasive.....	31
Tabela 10: Struktura ukupnog bilansnog kapitala.....	31
Tabela 11: Sektorska struktura depozita	32
Tabela 12: Ročna struktura depozita	33
Tabela 13: Krediti i štednja stanovništva	33
Tabela 14: Struktura bilansne aktive (bruto)	35
Tabela 15: Struktura vanbilansne aktive	36
Tabela 16: Struktura novčanih sredstava	36
Tabela 17: HOV prema vrsti	37
Tabela 18: HOV prema emitentu i porijeklu emitenta.....	37
Tabela 19: Sektorska struktura ukupnih kredita	38
Tabela 20: Ročna struktura kredita	39
Tabela 21: Zaduzenost stanovništva po kreditima (osim kredita za obavljanje djelatnosti)	43
Tabela 22: Prikupljeni depoziti i plasirani krediti	43
Tabela 23: Bilans uspjeha bankarskog sektora Republike Srpske	43
Tabela 24: Ukupna finansijska imovina prema načinu vrednovanja i ECL	45
Tabela 25: Ukupna finansijska imovina prema nivoima kreditnog rizika.....	46
Tabela 26: Pregled kredita pravnim i fizičkim licima prema nivou kred. rizika i pripadajući ECL.....	47
Tabela 27: Pokazatelji kreditnog rizika.....	48
Tabela 28: Neto ponderisana pozicija bankarske knjige po valuti	49
Tabela 29: Prosječne ponderisane kamatne stope na kredite	50
Tabela 30: Prosječne ponderisane kamatne stope na depozite	50
Tabela 31: Prosječne ponderisane kamatne stope na prekoračenja i depozite po viđenju	51
Tabela 32: Struktura kapitala	52
Tabela 33: Pokazatelji adekvatnosti kapitala	53
Tabela 34: Stopa finansijske poluge	54
Tabela 35: Ročna struktura depozita po preostalom dospjeću.....	56
Tabela 36: Zaštitni sloj likvidnosti	57
Tabela 37: Neto likvidnosni odlivi	57
Tabela 38: Pokazatelji likvidnosti	58
Tabela 39: Unutrašnji platni promet	59
Tabela 40: Devizni platni promet (protivvrijednost u KM).....	60
Tabela 41: Mjenjački poslovi banaka (protivvrijednost u KM).....	60
Tabela 42: Bilans stanja MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.....	65
Tabela 43: Ročna struktura uzetih kredita/zajmova MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj	66
Tabela 44: Struktura kapitala / uloga MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.....	67
Tabela 45: Neto krediti MKO Republike Srpske	69
Tabela 46: Sektorska i ročna struktura kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj	69
Tabela 47: Sektorska i ročna struktura ukupnih kredita organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u FBiH, a koje posluju u Republici Srpskoj	70
Tabela 48: Ukupan iznos mikrokredita plasiranih fizičkim licima	71
Tabela 49: Potraživanja MKO i odgovarajuća rezervisanja prema danima kašnjenja u otplati	71
Tabela 50: Prosječne ponderisane kamatne stope MKO	73
Tabela 51: Bilans uspjeha MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.....	74
Tabela 52: Struktura potraživanja po osnovu lizinga	78
Tabela 53: Prosječne ponderisane kamatne stope lizing naknade	79
Tabela 54: Prijavljene transakcije.....	82
Tabela 55: Prijavljene sumnjive transakcije	82
Tabela 56: Prijavljene sumnjivi klijenti	82

Spisak grafikona

Grafikon 1: Ključni pokazatelji poslovanja banaka iz Republike Srpske	9
Grafikon 2: Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka (ECB i FED)	16
Grafikon 3: NPL i stope regulatornog kapitala banaka u EU	17
Grafikon 4: Profitabilnost bankarskog sektora Republike Srpske	19
Grafikon 5: Kreditni rast bankarskog sektora Republike Srpske	19
Grafikon 6: Odnos bruto kredita i depozita	21
Grafikon 7: Struktura akcionarskog kapitala prema zemljama porijekla	26
Grafikon 8: Kvalifikaciona struktura zaposlenih	27
Grafikon 9: Aktiva po zaposlenom	27
Grafikon 10: Ukupna aktiva bankarskog sektora Republike Srpske	29
Grafikon 11: Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivni, kapitalu, depozitima i broju zaposlenih	29
Grafikon 12: HHI (Hirschmann-Herfindahlov indeks)	30
Grafikon 13: CR3 koncentracijska stopa	30
Grafikon 14: Struktura pasive	31
Grafikon 15: Struktura depozita po valuti	32
Grafikon 16: Krediti i štednja stanovništva	34
Grafikon 17: Sektorska struktura ukupno prikupljenih depozita	34
Grafikon 18: Struktura bilansne aktive	35
Grafikon 19: Granska struktura kredita pravnih lica	38
Grafikon 20: Neto krediti	39
Grafikon 21: Ročna struktura kredita	40
Grafikon 22: Odnos dospjelih kreditnih potraživanja i ukupnih kredita	40
Grafikon 23: Sektorska struktura kredita banaka Republike Srpske i poslovnih jedinica banaka iz FBiH	41
Grafikon 24: Struktura kredita stanovništva	42
Grafikon 25: Namjenska struktura kredita stanovništvu za opštu potrošnju	42
Grafikon 26: Koeficijenti profitabilnosti	45
Grafikon 27: Krediti po nivoima kreditnog rizika sa pripadajućim stopama pokrivenosti	47
Grafikon 28: Učešće NPL-a u kreditima	48
Grafikon 29: Pregled duge i kratke pozicije za EUR	49
Grafikon 30: Ukupna izloženost bankarskog sektora riziku	53
Grafikon 31: Ukupna novčana sredstva banaka	55
Grafikon 32: Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive mjerena po preostalom roku dospjeća	55
Grafikon 33: Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR	57
Grafikon 34: Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja - NSFR	58
Grafikon 35: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO Republike Srpske (2020. – 2024.)	64
Grafikon 36: Pozicije bilansa stanja MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020 – 2024.)	66
Grafikon 37: Ukupan kapital / ulog MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020 – 2024.)	68
Grafikon 38: Kretanje prosječne ponderisane EKS MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020 – 2024.)	73
Grafikon 39: Pozicije bilansa uspjeha MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020. – 2024.)	75

SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 miliona KM	Član 34. stav (1) Zakona o bankama Republike Srpske ¹
Stopa redovnog osnovnog kapitala - 6,75%	Član 38. stav (1), tačka 1) Odluke o izračunavanju kapitala banaka ²
Stopa osnovnog kapitala - 9%	Član 38. stav (1), tačka 2) Odluke o izračunavanju kapitala banaka
Stopa regulatornog kapitala - 12%	Član 38. stav (1), tačka 3) Odluke o izračunavanju kapitala banaka
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala - 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Član 44. stav (1) Odluke o izračunavanju kapitala banaka
Stopa finansijske poluge - 6%	Član 38. stav (1), tačka 4) Odluke o izračunavanju kapitala banaka
Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) $\geq 100\%$	Član 17. stav (2), Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti ³
Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR) $\geq 100\%$	Član 47. stav (2), Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima - najviše do 20% priznatog kapitala banke	Član 7. stav (2) tačka 1) Odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Član 7. stav (2) tačka 2) Odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Član 7. stav (2) tačka 3) Odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka
Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala $\leq 20\%$	Član 7. stav (3) Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi ⁵
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korišćenu mjeru koncentracije u evropskom i američkom ekonomskom sistemu. HHI je zbir kvadrata procentnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih učesnika u sistemu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije

¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 4/17, 19/18, 54/19 i 63/24

² „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 06/24

³ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 62/21, 65/21 i 117/22

⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 12/03, 53/03, 85/04, 74/17 i 56/20

⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/17

Koncentracijska stopa - CR	CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupno učešće najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivima, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračunavanje, npr. CR 3. Ne postoji jedinstven i opšteprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta
Odnos krediti/(depoziti i uzeti krediti)	Pokazuje odnos najvažnijih bankarskih agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - nizak, 70%-79,9% - srednje nizak, 80%-110% - srednje visok, iznad 110% visok
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKD - 500.000 KM	Član 27. stav (1) Zakona o mikrokreditnim organizacijama ⁶
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKF - 50.000 KM	Član 37. stav (1) Zakona o mikrokreditnim organizacijama
Ukupan iznos donacija dodjeljenih od strane MKO u toku godine ne može biti veći od 10% od ostvarene dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima po revidiranim finansijskim izvještajima.	Član 16a. stav (2) Zakona o mikrokreditnim organizacijama
MKO ne može dodjeljivati donacije povezanim licima.	Član 16a. stav (3) Zakona o mikrokreditnim organizacijama
Ukupna ulaganja MKO u građevinske objekte, opremu, softver, udjele u druga pravna lica i hartije od vrijednosti koje se drže do roka dospeljeća ne mogu iznositi više od 50% njenog kapitala, bez posebnog odobrenja Agencije.	Član 16b. Zakona o mikrokreditnim organizacijama
MKF ne može davati mikrokredite povezanim licima.	Član 39. stav (2) Zakona o mikrokreditnim organizacijama

⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 64/06 i 116/11

REZIME

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora Republike Srpske sa 31.12.2024. godine

Bankarski sektor Republike Srpske čini **osam banaka**, sa mrežom od 278 organizacionih jedinica i 3.139 zaposlenih.

11,2
млрд.
KM

Bruto bilansna aktiva bilježi rast od 835,2 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

10,9
млрд.
KM

Neto bilansna aktiva veća je za 825,2 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

1,8
млрд.
KM

Ukupni vanbilans veći je za 211,6 miliona KM ili 13% u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi rizičnog vanbilansa sve kategorije imale su rast, izuzev ostalih vanbilansnih obaveza (na istom nivou) u odnosu na kraj 2023. godine.

1,5
млрд.
KM

Ukupni bilansni kapital čini 13,7% ukupne pasive i veći je za 180,5 miliona KM ili 14% u odnosu na kraj 2023. godine, zbog povećanja pozicije neraspoređene dobiti u iznosu od 158,1 milion KM, rezervi kapitala za 12,8 miliona KM, običnih akcija u iznosu od 5 miliona KM i smanjenja odbitne pozicije ostalog kapitala za 4,6 milion KM.

1,4
млрд.
KM

Regulatorni kapital veći je za 198,5 miliona KM ili 17% u odnosu na kraj 2023. godine, a čine ga osnovni kapital u iznosu od 1.309,9 miliona KM (rast od 179,9 miliona KM ili 16%) i dopunski kapital u iznosu od 77 miliona KM (rast od 18,7 miliona KM ili 32%). Na promjene u strukturi i visini osnovnog kapitala uticao je rast: zadržane dobiti prethodnih godina od 103,1 milion KM, priznate dobiti tekuće godine od 35,3 miliona KM, pozicije ostali ukupni rezultat za 7,4 miliona KM, ostalih rezervi za 5,9 miliona KM, pozicije u cijelosti uplaćenih instrumenata kapitala u iznosu od 5 miliona KM i smanjenje odbitne stavke od kapitala za 23,2 miliona KM.

21,1
%

Stopa regulatornog kapitala veća je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine i za 9,1 procentni poen od zakonom propisanog minimuma. Stopa osnovnog kapitala je 20%, redovnog osnovnog kapitala 19,9% i obe su imale rast za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine.

11,5
%

Stopa finansijske poluge veća je za 0,7 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine.

12,6
млрд.
KM

Ukupna izloženost banaka ili ukupna finansijska imovina veća je za 1 milijardu KM ili 8,8% u odnosu na kraj 2023. godine. Bilansne izloženosti iznose 11 milijardi KM (8,2% veće), a vanbilansne izloženosti iznose 1,6 milijardi KM (13,2% veće).

2,9 %

Stopa pokrivenosti ukupne finansijske imovine ECL manja je za 0,2 procentna poena u odnosu na kraj 2023. godine. Ukoliko posmatramo finansijsku imovinu razvrstanu prema nivoima kreditnog rizika, pokrivenost ECL za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 iznosi 0,7% i manja je za 0,1 procentni poen, za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 iznosi 10,1% i manja je za 0,6 procentnih poena, a za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 stopa pokrivenosti iznosi 71,1% i manja je za 5 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine.

6,7
млрд.
KM

Ukupni bruto krediti veći su za 638,7 miliona KM ili 11% u odnosu na kraj 2023. godine. **Najveće učešće** u ukupnim kreditima od 49,3% i dalje imaju krediti dati stanovništvu, te krediti dati privatnim preduzećima i društvima koji čine 33,9% ukupnih kredita. Rast kredita zabilježen je kod kredita datih stanovništvu za 285,3 miliona KM ili 9%,

kredita datih privatnim preduzećima i društvima za 168,1 milion KM ili 8%, kod kredita datih javnim i državnim preduzećima za 132,9 miliona KM ili 39%, kredita datih Vladi i vladinim institucijama za 59,2 miliona KM ili 12%, i kredita datih nebankarskim finansijskim institucijama za 6,4 miliona KM ili 10%. Pad bilježe ostali krediti za 10,3 miliona KM ili 48% i krediti dati neprofitnim organizacijama za 3 miliona KM ili 24%, u odnosu na kraj 2023. godine.

U strukturi kredita stanovništva krediti za finansiranje opšte potrošnje stanovništva čine 65,4% ukupnih kredita stanovništva, dok krediti za stambene potrebe čine 29,7% ukupnih kredita stanovništva.

249,3
мил.
KM

Nekvalitetni krediti (NPL) veći su za 28,8 miliona KM ili 13,1% u odnosu na kraj 2023. godine. **Učešće NPL** u ukupnim kreditima je 3,7% i veće je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine.

4,89
%

Stopa pokrivenosti ukupnih kredita ECL manja je za 0,31 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine.

71,4
%

Stopa pokrivenosti ukupnih NPL sa ECL manja je za 4,2 procentna poena u odnosu na kraj 2023. godine.

6,75
%

Ukupna prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na novoodobrene kredite banaka iz Republike Srpske u ovom izvještajnom periodu manja je za 0,2 procentna poena u odnosu na 2023. godinu.

2,8
млрд.
KM

Novčana sredstva veća su za 195,9 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. **Najznačajniji dio** novčanih sredstava u iznosu od 1,6 milijardi KM ili 56,9% ukupnih novčanih sredstava **se nalazi na računima rezervi kod Centralne banke BiH**, pri čemu sredstva iznad obavezne rezerve iznose 671,9 miliona KM ili 42,9% ukupnih novčanih sredstava na računu rezervi, dok sredstva obavezne rezerve iznose 895,6 miliona KM ili 57,1% ukupnih novčanih sredstava na računu rezervi.

1,3
млрд.
KM

Ulaganja u hartije od vrijednosti manja su za 60,6 miliona KM ili 4% u odnosu na kraj 2023. godine.

U strukturi dužničkih HOV dominantno učešće imaju HOV koje su emitovale države i vlade od 95,6% i bilježe smanjenje od 71,1 milion KM ili 5% u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi dužničkih HOV koje su emitovale države i vlade dominantno učešće imaju HOV koje je emitovala Republika Srpska sa učešćem od 85,3% (u iznosu od 1,1 milijardu KM i sa padom od 2%), i države članice EU sa učešćem od 9,2% (u iznosu od 120,2 miliona KM i sa padom od 30%).

8,4
млрд.
KM

Depoziti bilježe rast od 614,1 milion KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. Depoziti stanovništva čine 60,7% ukupnih depozita i veći su za 479 miliona KM ili 10%. Depoziti privatnih preduzeća i društava, koji su drugi po veličini učešća u ukupnim depozitima (20%) imaju rast od 247,8 miliona KM ili 17%. Rast depozita prisutan je i kod sektora banaka i bankarskih institucija za 86,4 miliona KM ili 66% (čine 2,6% ukupnih depozita), sektora neprofitnih organizacija za 22,2 miliona KM ili 15% (čine 2,1% ukupnih depozita), sektora nebankarskih finansijskih institucija za 20,9 miliona KM ili 8% (čine 3,4% ukupnih depozita), te ostalih depozita za 0,1 milion KM ili 1%, u odnosu na kraj 2023. godine. Pad depozita prisutan je kod sektora Vlade i vladinih institucija za 191,7 miliona KM ili 22% (čine 8% ukupnih depozita) i sektora javnih i državnih preduzeća za 50,5 miliona KM ili 16% (čine 3,1% ukupnih depozita). **Depoziti u domaćoj valuti** čine 70,1% ukupnih depozita, dok **depoziti u stranoj valuti** čine 29,9% ukupnih depozita. **Dugoročni depoziti** čine 29,9% ukupnih depozita (veći su za 4%), dok **kratkoročni depoziti** čine 70,1% ukupnih depozita (veći su za 10%).

4,8
млрд.
KM

Štednja stanovništva, uključujući i tekuće račune, veća je za 440,6 miliona KM ili 10% u odnosu na kraj 2023. godine. Oročena štednja čini 76,8% ukupne štednje stanovništva i veća je za 118,3 miliona KM ili 6%, a štednja po viđenju bez tekućih računa stanovništva čini 23,2% ukupne štednje stanovništva i manja je za 58,8 miliona KM ili 9%. Depoziti po viđenju na tekućim računima građana su povećani za 381,1 milion KM ili 21%.

671,4
мил.
KM

Ukupne obaveze po uzetim kreditima manje su za 46,4 miliona KM ili 6% u odnosu na kraj 2023. godine i čine 6,2% ukupne pasive.

211,6
%

LCR na nivou bankarskog sektora je manji za 24,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine (posmatrano pojedinačno po bankama LCR se kreće u rasponu od 116,7% do 457,0%).

161,1
%

NSFR na nivou bankarskog sektora je manji za 7,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine (posmatrano pojedinačno po bankama NSFR se kreće u rasponu od 150,1% do 186,0%).

247,2
мил.
KM

Finansijski rezultat bankarskog sektora je pozitivan i neto dobit je veća za 57,9 miliona KM ili 30,6% (sve banke su iskazale neto dobit) u odnosu na isti period 2023. godine (kada su sve banke takođe zabilježile dobit).

50
орг.
јед.

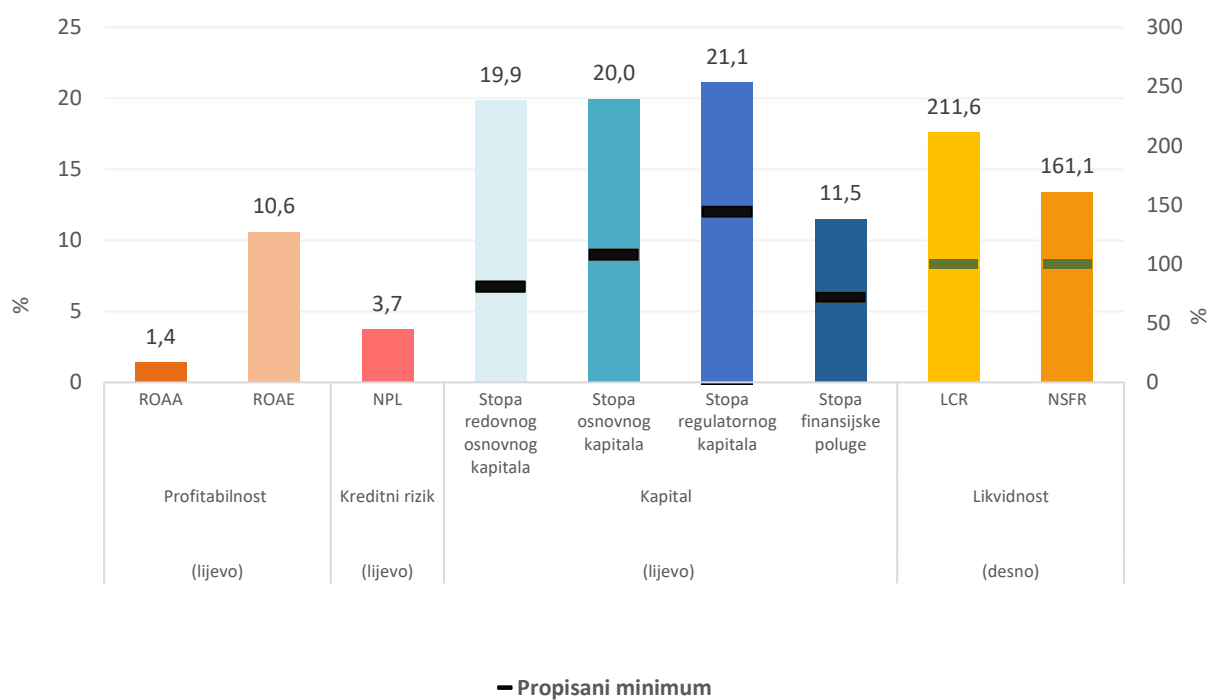
Sedam banaka sa sjedištem u FBiH koje imaju 50 organizacionih dijelova u Republici Srpskoj na izvještajni datum 31.12.2024. godine imaju 2,4 milijarde KM kredita koji čine 26,9% ukupnih kredita plasiranih u Republici Srpskoj (rast od 12,2%) i 1,3 milijarde KM depozita koji čine 14,7% ukupnih depozita prikupljenih u Republici Srpskoj (rast od 11%) u odnosu na kraj 2023. godine.

29
орг.
јед.

Tri banke iz Republike Srpske koje imaju 29 organizacionih dijelova u FBiH na izvještajni datum 31.12.2024. godine imaju 277,1 milion KM kredita sa padom od 1,8% i 592,5 miliona KM depozita koji bilježe smanjenje od 5,2%, u odnosu na kraj 2023. godine.

Na sljedećem grafikonu prikazani su ključni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora Republike Srpske:

Grafikon 1: Ključni pokazatelji poslovanja banaka iz Republike Srpske



Svi segmenti bankarskog sektora obrađeni su detaljno u poglavlju II.

* * * *

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora Republike Srpske sa 31.12.2024. godine

Mikrokreditni sektor Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2024. godine činilo je 16 MKO, od čega 14 MKD koje kao profitne organizacije mogu plasirati mikrokredite maksimalno do 50 hiljada KM i dvije MKF, koje kao neprofitne organizacije mogu plasirati mikrokredite maksimalno do 10 hiljada KM. MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj su poslovale iz sjedišta i preko 281 organizacionog dijela, te su zapošljavale ukupno 931 radnika, što je više za 149 radnika ili 19% u odnosu na kraj 2023. godine.

Takođe, u Republici Srpskoj su poslovala i 124 organizaciona dijela MKO u okviru devet MKO (sedam MKF i dva MKD) čije je sjedište u FBiH, te su zapošljavali ukupno 367 radnika (sa 31.12.2023. godine isti su zapošljavali 356 radnika). Finansijski pokazatelji ovih organizacionih dijelova su uključeni u bilanse matičnih MKO.

732,2
мил.
KM

Ukupna aktiva (bruto) MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj veća je za 108,1 milion KM ili za 17% u odnosu na kraj 2023. godine.

483,8
мил.
KM

periodu), a odnosi se na kapital MKD u iznosu od 173,6 miliona KM i uloge MKF u iznosu od 1,1 milion KM.

Ukupne obaveze MKO po uzetim kreditima/zajmovima čine 67% pasive i veće su za 96,1 milion KM ili 25% u odnosu na kraj 2023. godine.

661,0
мил.
KM

Bruto krediti čine 90% ukupne aktive i veći su za 116,5 miliona KM ili 21% u odnosu na kraj 2023. godine. Krediti bez kašnjenja u otplati iznose 642,6 miliona KM ili 97,2% ukupnih kredita.

51,7
мил.
KM

MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj su iskazale pozitivan **finansijski rezultat** koji je veći za 10,6 miliona KM ili 26% u odnosu na isti iskazan sa 31.12.2023. godine, značajnim dijelom kao rezultat jednokratnog prihoda u iznosu od 19,6 miliona KM ostvarenog prodajom akcija emitenta u vlasništvu najvećeg MKD (ukoliko bi iz ukupnih prihoda MKO isključili pomenuti jednokratni prihod, neto dobit MKO sa 31.12.2024. godine iznosila bi 32,1 milion KM).

2,7
мил.
KM

Dospjela potraživanja čine 0,40% ukupnih kredita (sa 31.12.2023. godine ista su iznosila 2,1 milion KM ili 0,39% ukupnih kredita).

33,93
%

Prosječna ponderisana efektiv-na kamatna stopa na kredite plasirane u toku 2024. godine veća je za 3,27 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu.

174,7
мил.
KM

Kapital MKO (kapital MKD i ulozi MKF) čini 24% pasive, i manji je za 9 miliona KM ili 5% u odnosu na kraj 2023. godine (usljed isplate dividende MKD iz revidirane neraspoređene dobiti ostvarene u prethodnom

Sa 31.12.2024. godine krediti organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u FBiH koji posluju u Republici Srpskoj iznose 239 miliona KM i veći su za 16,3 miliona KM ili 7% u odnosu na kraj 2023. godine. Krediti bez kašnjenja u otplati iznose 234,7 miliona KM ili 98,2% ukupnih kredita ovih organizacionih dijelova.

Svi segmenti poslovanja mikrokreditnog sektora detaljnije su obrađeni u poglavlju III.

* * *

U periodu januar - decembar 2024. godine u Republici Srpskoj nisu poslovale štedno-kreditne organizacije.

* * *

Osnovni pokazatelji poslovanja DL i DLB sa 31.12.2024. godine

Poslovne jedinice DL (četiri organizaciona dijela), koje su u sastavu četiri društva za poslove lizinga čije je sjedište u FBiH, a koje posluju u Republici Srpskoj, zapošljavale su ukupno 11 radnika.

186,0
мил.
КМ

Potraživanja po osnovu finansijskog i operativnog lizinga poslovnih jedinica DL i finansijskog lizinga DLB su veća za 15,8 miliona KM ili za 9% u odnosu na kraj 2023. godine.

Potraživanja prema primaocu ukupnog lizinga najznačajnija su kod pravnih lica u ukupnom iznosu od 166,8 miliona KM ili 89,7% ukupnog lizinga sa rastom od 17,3 miliona KM ili 12% u odnosu na kraj 2023. godine.

168,9
мил.
КМ

Finansijski lizing poslovnih jedinica DL i DLB čini 90,8% ukupnog lizinga sa rastom od 20,5 miliona KM ili 14% u odnosu na kraj 2023. godine.

10,53
%

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa lizing naknade (ELIN) po osnovu finansijskog lizinga poslovnih jedinica DL i DLB veća je za 0,42 procentna poena u odnosu na 2023. godinu.

17,1
мил.
КМ

Operativni lizing poslovnih jedinica DL, čini 9,2% ukupnog lizinga sa padom od 4,7 miliona KM ili 22% u odnosu na kraj 2023. godine.

* * *

Svi segmenti poslovanja sektora davalaca lizinga detaljnije su obrađeni u poglavlju IV.

* * *

Na nivou bankarskog sistema Republike Srpske ukupne kredite stanovništvu čine krediti bankarskog sektora, mikrokreditnog sektora i potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, koji su sa stanjem na dan 31.12.2024. godine ukupno iznosili 4.809,3 miliona KM ili 4.314 KM po stanovniku Republike Srpske. Prema objavi Zavoda za statistiku Republike Srpske broj stanovnika je 1.114.819⁷.

⁷ [MJESEČNI STATISTIČKI PREGLED, JUN 2024. / MONTHLY STATISTICAL REVIEW, JUNE 2024 \(rzs.rs.ba\)](https://mzs.rs.ba/)

UVOD

Bankarski sistem Republike Srpske u smislu Zakona o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 59/13 i 04/17) obuhvata banke, mikrokreditne organizacije, davaoce lizinga i druge finansijske organizacije čije se osnivanje i poslovanje uređuje posebnim zakonima u kojima je propisano da Agencija izdaje dozvole ili odobrenja za rad, nadzire poslovanje i vrši druge poslove u vezi sa njima.

U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti Agencija sačinjava i na internet stranici objavljuje informacije o stanju u bankarskom sistemu koje prethodno usvaja Upravni odbor Agencije.

Izveštaj o stanju u bankarskom sistemu Republike Srpske sa 31.12.2024. godine obuhvata izveštaj o makroekonomskom okruženju i pregled poslovanja bankarskog sektora, izveštaj o stanju u bankarskom sektoru, sektoru mikrokreditnih organizacija i sektoru davalaca lizinga, kao i poseban segment sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti koji se odnosi na sve sektore, a sačinjen je na osnovu izveštaja koji su dostavljeni u formi koju je propisala Agencija i na osnovu drugih informacija koje su dostupne Agenciji kroz redovni nadzor.

Ovaj izveštaj obuhvata detaljan izveštaj o finansijskim pokazateljima poslovanja na izveštajni datum 31.12.2024. godine.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske

Izvještaj o stanju u bankarskom sistemu
Republike Srpske
za period 01.01.2024 – 31.12.2024. godine

I Makroekonomsko okruženje i pregled poslovanja bankarskog sektora

1. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I PREGLED POSLOVANJA BANKARSKOG SEKTORA

Poslovanje bankarskog sektora Republike Srpske u toku 2024. godine karakteriše umjeren ekonomski rast kao jedna od glavnih makroekonomskih varijabli, uz oslabljenu inflaciju uz još prisutnu neizvjesnost na geopolitičkom nivou.

Međunarodni monetarni fond (MMF) u ažuriranom ekonomskom pregledu (*World Economic Outlook, update January 2025*⁸) predviđa da će svjetska ekonomija nastaviti trend rasta sa 3,2% u 2024. godini, te na 3,3% kroz 2025. i 2026. godinu. Međutim, to bi i dalje bilo ispod prosjeka ostvarenog u periodu 2000-2019. godina od 3,7%, te se predviđa da će globalni rast ostati stabilan, iako stepen rasta uveliko varira među zemljama. Prema prognozama očekuje se pad globalne inflacije na 4,2% u 2025. godini i na 3,5% u 2026. godini, te se prognozira da bi se zbog kretanja na globalnom tržištu rada i padu cijena energije do kraja 2025. godine mogao postići ciljani nivo inflacije. Očekuje se da će bazni efekti komponente energije biti glavni faktor privremenog povećanja inflacije na početku projektovanog perioda. Na temelju pretpostavki o smanjenju cijena nafte i plina, vjerovatno je da će inflacija cijena energije ostati negativna do druge polovine 2025. godine.

Bankarski sektor Republike Srpske je tokom 2024. godine zadržao visok stepen stabilnosti, prvenstveno pod uticajem snažnog rasta profitabilnosti, trenda povećanja aktive, visoke likvidnosti i dobre kapitalizovanosti, na šta ukazuju i relevantni pokazatelji.

Stabilnost bankarskog sektora se ogleda u povoljnim vrijednostima visoke stope adekvatnosti kapitala i stope finansijske poluge, koeficijenata ROAA, ROAE, odnosa troškova i prihoda (CIR) i drugih pokazatelja poslovanja.

Takođe, likvidnost bankarskog sektora je na zadovoljavajućem nivou, što se posebno odražava visokim koeficijentom pokrića likvidnosti (LCR), kao i visokim koeficijentom neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR) koji su održavani iznad zakonski propisanih minimuma.

U 2024. godini ukupna bilansna suma bankarskog sektora je veća za 8% u poređenju sa krajem 2023. godine uz zadržan visok kvalitet aktive, što se prvenstveno odnosi na zadržavanje skoro istog nivoa učešća nekvalitetnih kredita u ukupnim bruto kreditima. Bankarski sektor Republike Srpske u 2024. godini odlikuje značajan rast neto dobiti u poređenju sa ostvarenjem u 2023. godini.

1.1. Međunarodno ekonomsko okruženje i poslovanje banaka u EU

Prema publikaciji Evropske centralne banke (ECB) iz novembra 2024. godine koja se odnosi na pregled finansijske stabilnosti (Financial Stability Review, November 2024⁹), informacije ukazuju da je ekonomija u EVRO zoni u drugom kvartalu bilježila rast, ali usporeniji nego u prvom kvartalu 2024. godine, dok je u trećem i četvrtom kvartalu takođe zabilježen rast ali ne u skladu sa očekivanjem, tako da su smanjene prognoze i očekivanja rasta realnog BDP-a za 2025. godinu u odnosu na prethodno objavljena očekivanja.

Iako su se finansijska tržišta i nebankarska tržišta pokazala otpornim, vjerovatnoća uticaja zaostalih događaja i dalje je velika jer se očekivanja u EVRO zoni kreću od mogućnosti da će inflacija ostati visoka (iznad ciljanog nivoa od 2%) do mogućnosti njenog rasta. U kontekstu povećane makrofinansijske i geopolitičke neizvjesnosti, moglo bi doći do iznenadnog preokreta u stavovima tržišnih učesnika prema kapacitetu preuzimanja rizika, uz povećanu neizvjesnost trgovinske politike, što bi moglo izazvati slabljenje makrofinansijskih uslova sa posljedicama povećanja kreditnog rizika u finansijskom i nefinansijskom sektoru.

⁸ [World Economic Outlook Update, January 2025: Global Growth: Divergent and Uncertain](#)

⁹ [Financial Stability Review, November 2024](#)

Osim navedenog, nekoliko strukturnih pitanja i dalje je ključno za finansijsku stabilnost i moglo bi imati uticaja na postojeće cikličke ranjivosti te ih pojačati, a ta pitanja su povezana s rizicima povezanim sa klimom (tranzicijski i fizički rizici), slabosti cyber sigurnosti, porast uticaja AI (*Artificial Intelligence*), što izaziva zabrinutost zbog potencijalnog negativnog uticaja na globalni rast i inflaciju.

Glavni doprinos oporavku i dalje dolazi od uslužnog sektora, dok su industrijska proizvodnja i izvoz roba usporeni. Očekivanja su da će u narednom periodu potrošnja bilježiti značajniji doprinos oporavku jer će biti podstaknuta jačanjem realnih dohodaka kao posljedica niže inflacije i viših nominalnih zarada. Negativan uticaj monetarne politike na tražnju bi se posljedično trebao smanjiti.

Upravni odbor ECB-a utvrđuje ključne kamatne stope za EVRO zonu, a koje se odnose na kamatnu stopu za glavne operacije refinansiranja (MRO- Eurozone Main Refinancing Operations Rate) kojom se obezbjeđuje najveći dio likvidnosti bankarskog sistema, stopu na depozitnu liniju koju banke mogu koristiti za prekonoćne depozite kod Evrosistema i stopu na granični kredit koji bankama iz Evrosistema nudi prekonoćne kredite.

Prema navedenom pregledu, od strane Upravnog odbora ECB-a, je definisano da ključne kamatne stope ostanu nepromjenjene onoliko dugo koliko je potrebno da se postigne pravovremeni povratak inflacije na srednjoročni cilj. Takođe, odluke o kamatnim stopama i dalje će se zasnivati na procjeni inflacije u svijetu, i njene dinamike.

Nakon devetomjesečnog perioda u kom nije bilo promjena, Upravni odbor ECB-a je u junu 2024. godine donio odluku da ključne kamatne stope snizi za 25 baznih poena nakon čega je kamatna stopa na glavne operacije refinansiranja iznosila 4,25%, kamatna stopa na depozite 3,75% i kamatna stopa na pozajmljivanje 4,50%¹⁰. Ova odluka Upravnog odbora ECB-a je donesena nakon što je konstatovano da je od septembra 2023. godine inflacija smanjena za više od 2,5 procentnih poena i da su izgledi za nastavak smanjenja inflacije značajno poboljšani.

Upravni odbor ECB-a je do kraja 2024. godine još tri puta smanjio ključne kamatne stope, temeljeno na ažurnoj procjeni izgleda inflacije, dinamici temeljne inflacije i snazi prenosa monetarne politike, tako da je u decembru 2024. godine kamatna stopa na glavne operacije refinansiranja iznosila 3,15%, kamatna stopa na depozite 3,00% i kamatna stopa na pozajmljivanje 3,40%¹¹.

Kada je u pitanju monetarna politika vođena od strane Američkih federalnih rezervi (FED-a), karakteriše je održavanje niskih kamatnih stopa do početka 2022. godine, nakon čega su započele sa podizanjem kamatnih stopa tako da je u junu 2022. godine stopa saveznih fondova imala vrijednost od 1,00%, u decembru 2022. godine bilježila je vrijednost od 4,00%, nakon toga je u junu 2023. godine ista dostigla nivo od 5,10%, u decembru 2023. godine 5,50%, te se na tom nivou zadržala do septembra 2024. godine kada je smanjena na 5,00%.

Do kraja 2024. godine FED je još dva puta smanjio svoje ključne kamatne stope, u novembru na 4,75% a u decembru na 4,50%¹².

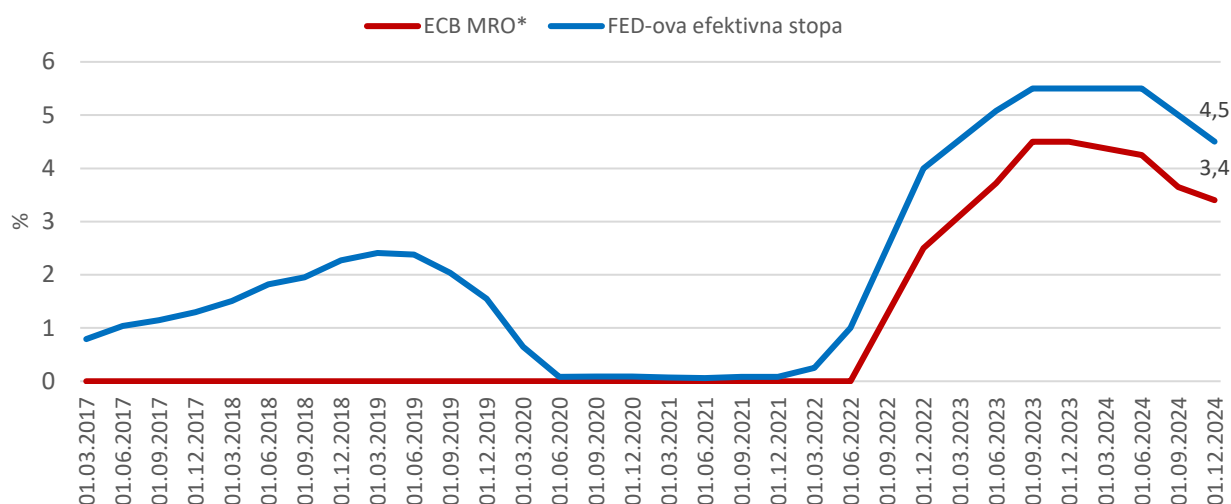
Kreatori politke primjetili su da se neizvjesnost oko ekonomskih izgleda povećala, ali i dalje predviđaju smanjenje kamatnih stopa za oko 50 baznih poena, te da će se zadržati na tom nivou do kraja 2025. godine. Dugoročna predviđanja su da će se kamatne stope FED-a kretati oko 3,50% u 2026. godini i 3,25% u 2027. godini.

¹⁰ [Key ECB interest rates](#)

¹¹ [Key ECB interest rates](#)

¹² [United States Fed Funds Interest Rate](#)

Grafikon 2: Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka (ECB i FED)



Izvori: [United States Fed Funds Rate - 2023 Data - 1971-2022 Historical - 2024 Forecast \(tradingeconomics.com\)](#)
[Key ECB interest rates \(europa.eu\)](#)

ECB MRO* - Eurozone Main Refinancing Operations Rate

Šestomjesečni EURIBOR na početku 2024. godine iznosio je 3,861%, dok je 01. jula iznosio 3,678%, a sa krajem 2024. godine iznosio je 2,597% što ujedno predstavlja i najnižu vrijednost zabilježenu u 2024. godini. Najviša vrijednost tokom 2024. godine zabilježena je u martu kada je iznosila 3,912%¹³.

Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (eng. EBA – European Banking Agency) objavilo je izvještaj (Risk Dashboard) za četvrti kvartal 2024. godine¹⁴, u kojem su prezentovane agregirane statističke informacije kojim se navodi da banke iz EU/EEA nastavljaju ostvarivati visoke prihode po osnovu kamatnih marži čime se dodatno poboljšava njihova profitabilnost i kapitalna pozicija. Neto kamatna marža (NIM) smanjena je za 1 procentni poen na 1,66% posmatrano na kvartalnoj osnovi, odnosno dodatno se smanjila sa visokog nivoa od 1,69% ostvarenog u martu 2024. godine. Uprkos usporavanju rasta neto kamatnog prihoda (NII), ukupni prihod banaka u EU/EEA-u ostvario je povećanje od kontinuiranog rasta neto prihoda od naknada i provizija (NFCI) koji je porastao za 6,1% upoređujući kvartal iz tekuće sa kvartalom iz prethodne godine i 9,6% upoređujući tekuću godinu sa prethodnom godinom.

Banke iz EU/EEA ostvarile su u 2024. godini povrat na kapital (ROE) od 10,5% (u decembru 2023. godine je iznosio 10,4%). Povrat na imovinu (ROA) za 2024. godinu iznosio je 0,73% što je porast u odnosu na 2023. godinu kada je iznosio 0,69%.

Kvalitet aktive banaka u EU ostao je stabilan, te stopa nekvalitenih kredita (NPL) iznosi 1,9% sa krajem 2024. godine, dok je ista iznosila 1,8% u decembru 2023. godine.

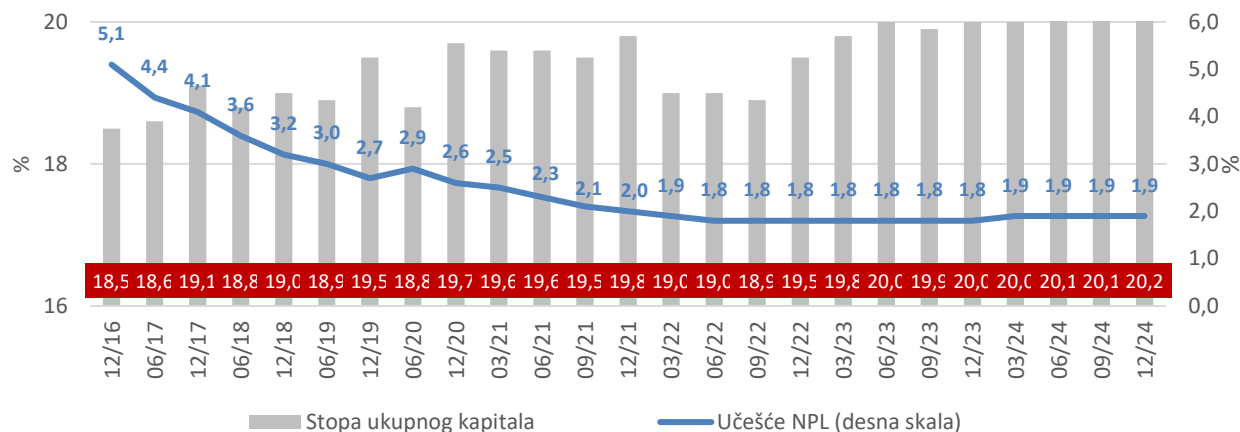
Kapitalizovanost banaka iz EU/EEA u 2024. godini je i dalje ostala visoka, tako da je u decembru 2024. godine stopa redovnog osnovnog kapitala (CET 1) iznosila 16,1%, stopa osnovnog kapitala (Tier 1) iznosila je 17,5%, stopa ukupnog (regulatornog) kapitala (Total capital ratio) iznosila je 20,2%, a stopa finansijske poluge iznosila je 5,9%.

Neto stabilni keoficijent finansiranja (NSFR) je iznosio 127,1%, dok je koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) iznosio 163,4%.

¹³ [6 months Euribor rate](#)

¹⁴ [EBA Risk Dashboard - Q4 2024.pdf](#)

Grafikon 3: NPL i stope regulatornog kapitala banaka u EU/EEA

Izvor: [EBA Risk Dashboard - Q4 2024.pdf](#)

Prema raspoloživim podacima iz zemalja u regionu iz 2024. godine može se zaključiti da je očuvana stabilnost bankarskog sektora. U Srbiji je nastavljen pozitivan trend gotovo svih pokazatelja makroekonomske stabilnosti. Pokazatelji profitabilnosti bankarskog sektora u 2024. godini su porasli u odnosu na vrijednosti sa kraja 2023. godine. Povrat na aktivu (ROA) je povećan sa 2,4% na 2,8%, a povrata na kapital (ROE) sa 18,0% na 20,3%. U 2024. godini je smanjeno učešće nekvalitenih kredita u ukupnim kreditima banaka sa 3,2% na 2,5%. Pokazatelji adekvatnosti kapitala zadržali su se na istom ili sličnom nivou, te je pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala iznosio 19,6% i u 2023. i u 2024. godini¹⁵.

U Hrvatskoj su ključni pokazatelji kapitalizovanosti bankarskog sektora u 2024. godini na visokim nivoima, gdje stopa ukupnog kapitala iznosi 23,8%, te je i likvidnost mjerena koeficijentom likvidnosne pokrivenosti (LCR) na visokom nivou, a iznosio je 230,9%. Nivo učešća nekvalitenih kredita u ukupnim kreditima na kraju 2024. godine iznosio je 2,4%¹⁶.

Tabela 1: Odabrani makroekonomski pokazatelji

OPIS	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Rast bruto domaćeg proizvoda (BDP)						
Svijet	2,9	-3,1	6,1	3,5	3,1	3,2
Razvijene ekonomije	1,7	-4,5	5,4	2,6	1,7	1,7
SAD	2,3	-3,4	5,9	1,9	2,9	2,8
EVRO zona	1,6	-6,3	5,3	3,4	0,4	0,8
Evropska unija	2,0	-5,8	5,5	3,6	0,6	1,0
Slovenija	3,3	-4,2	8,1	5,4	2,1	1,5
Hrvatska	3,4	-8,6	13,1	6,2	3,1	3,4
Zemlje u razvoju	3,7	-2,0	6,7	4,1	4,4	4,2
Evropske zemlje u razvoju ¹⁷	2,5	-1,8	6,9	1,2	3,3	3,2
Srbija	4,3	-0,9	7,4	2,3	2,5	3,9
Bosna i Hercegovina	2,8	-3,1	5,8	3,8	1,7	2,5
Republika Srpska	2,5	-2,5	6,9	3,5	1,9	2,5
Promjene potrošačkih cijena (CPI), godišnji prosjek						
Razvijene zemlje	1,4	0,7	3,1	7,3	4,6	2,6
Evropske zemlje u razvoju	6,6	5,3	9,4	6,6	3,5	-
EVRO zona	1,2	0,3	2,6	5,2	3,4	2,7
Bosna i Hercegovina	0,6	-1,1	6,3	14,7	2,2	2,2
Najvažnije kamatne stope						
6M EURIBOR	-0,2	-0,3	-0,5	2,7	3,8	2,6
FED Effective Rate	1,6	0,1	0,1	4,1	5,5	4,5

Izvori: [Word Economic Outlook](#)[United States Fed Funds Interest Rate](#)[Euribor interest rates | global-rates.com](#)¹⁵ Narodna banka Srbije 2024¹⁶ Hrvatska narodna banka 2024¹⁷ Pod terminom "Evropske zemlje u razvoju i ekonomije u nastajanju" (eng. Emerging and Developing Europe) podrazumijevaju se Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Kosovo*, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Poljska, Rumunija, Srbija i Turska.

1.2. Makroekonomska kretanja u Republici Srpskoj

Pozitivna makroekonomska kretanja zabilježena su u 2024. godini, te se može reći da je Republika Srpska zadržala postojeći nivo stabilnosti. Tokom 2024. godine evidentan je nastavak uticaja geopolitičkih dešavanja na domaću ekonomiju. Prema dokumentu Projekcija Republičkog Zavoda za statistiku Republike Srpske za 2024. godinu projektovani rast BDP-a za 2024. godinu iznosio je 2,5%. Prema raspoloživim podacima za treći kvartal 2024. godine, posmatrano u odnosu na treći kvartal 2023. godine, ostvaren je rast BDP-a od 2,9%.

Tabela 2: Osnovni makroekonomski pokazatelji – Republika Srpska

OPIS	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Rast BDP – realno*	2,5	-2,5	6,9	3,9	1,9	2,5
Indeks potrošačkih cijena**	100,5	98,1	105,9	113,6	103,3	101,9
Uvoz (indeks)**	91,6	93,5	124,8	128,6	98,1	104,3
Izvoz (indeks)**	96,5	94	130,5	122,7	95,4	97,3
Pokrivenost uvoza izvozom**	75,5	75,9	79,4	75,7	73,6	68,7
Stopa nezaposlenosti (LFS)***	11,7	12,9	14,3	11,2	9,4	8,6
Prosječne neto plate (KM, neto)*	906	956	1.005	1.144	1.296	1.438
BDP <i>per capita</i> (KM)*	9.848	9.797	11.080	12.975	14.429	15.101

* Republički Zavod za statistiku Republike Srpske, saopštenje broj: [Projekcija za 2024](#)

** Republički Zavod za statistiku Republike Srpske, saopštenje broj: [Zavod za statistiku 12/24](#)

*** [Zavod za zapošljavanje Republike Srpske](#)

Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Srpske (Tabela 2) pokazuju rast BDP-a sa 1,9% iz 2023. godina na 2,5% u 2024. godini, kao i rast BDP *per capita* (podaci preuzeti iz dokumenta Program ekonomskih reformi Republike Srpske s obzirom da Zavod za statistiku Republike Srpske u trenutku sačinjavanja ovog izvještaja nije objavio zvanične godišnje podatke).

Prema podacima Republičkog Zavoda za statistiku Republike Srpske ukupan indeks potrošačkih cijena u Republici Srpskoj, u decembru 2024. godine u odnosu na prethodni mjesec viši je za 0,5%, dok u odnosu na decembar 2023. godine, ukupan indeks potrošačkih cijena u prosjeku je viši za 1,9%.

Izvoz je u decembru 2024. godine u odnosu na decembar 2023. godine povećan za 8,5%, dok je uvoz povećan za 2,7%. U decembru 2024. godine u odnosu na decembar 2023. godine, vrijednost izvezeno robe u Hrvatsku veća za 39,9%, Sloveniju za 15,6%, Austriju za 13,1% i Srbiju za 1,6%, dok je vrijednost izvezeno robe u Kinu manja za 42,0%, Italiju za 13,4% i Njemačku za 7,0%.

U istom mjesecu, vrijednost robe uvezene iz Kine veća je za 20,0%, Hrvatske za 9,8%, Austrije za 9,0% i Srbije za 7,5%, dok je vrijednost uvezene robe iz Njemačke manja za 12,1%, Italije za 11,5% i Slovenije za 6,1%.

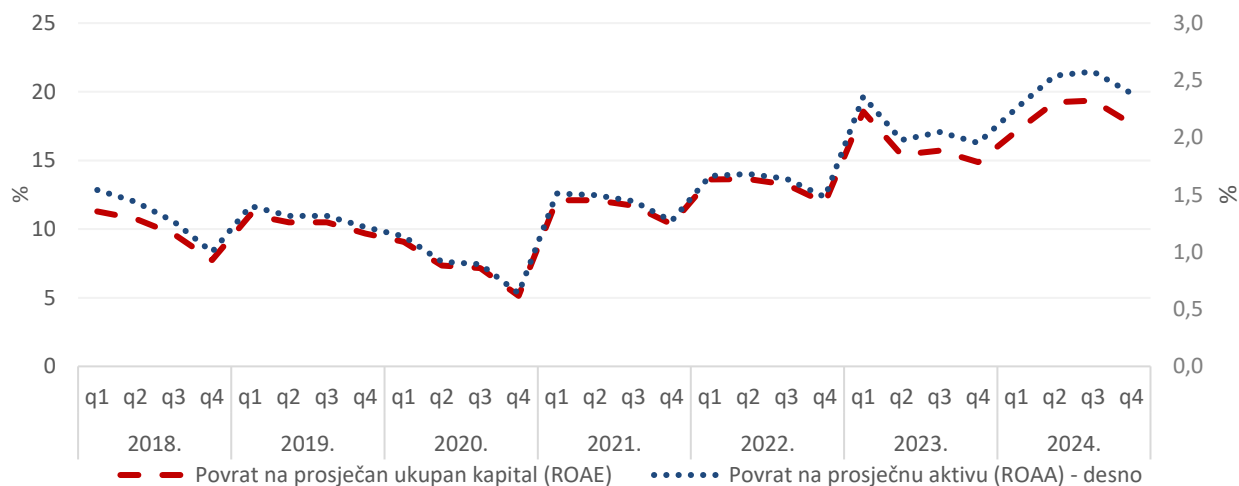
Prosječna neto plata isplaćena u decembru 2024. godine iznosila je 1.438 KM i nominalno je veća za 1,3%, a realno za 0,8% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prošle godine, prosječna neto plata nominalno je veća za 10,3%, a realno za 8,2%.

1.3. Uticaj makroekonomskih kretanja na bankarski sektor

Profitabilnost bankarskog sektora Republike Srpske u 2024. godine bilježi rast, te su sve banke ostvarile neto dobit u iznosu od 247,2 miliona KM što je za 57,9 miliona KM više u odnosu na 2023. godinu. Ostvaren je i kontinuirani rast koeficijenata ROAA i ROAE sa krajem 2024. godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine (ROAA sa 2,0% na 2,4%, a ROAE sa 14,9% na 17,7%), te su vrijednosti koje su ostvarene u 2024. godini na višem nivou poredeći sa ostvarenim od početka 2018. godine (Grafikon 4).

Ukupni krediti su porasli za 638,6 miliona KM ili za 11%, gdje je rast uglavnom generisan porastom kredita stanovništva. U ukupnoj strukturi kredita krediti stanovništva učestvuju sa 49,3% i ostvarili su rast od 285,3 miliona KM ili 9%, dok su krediti privatnih preduzeća i društava sa učešćem od 33,9% ostvarili rast od 168,1 milion KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

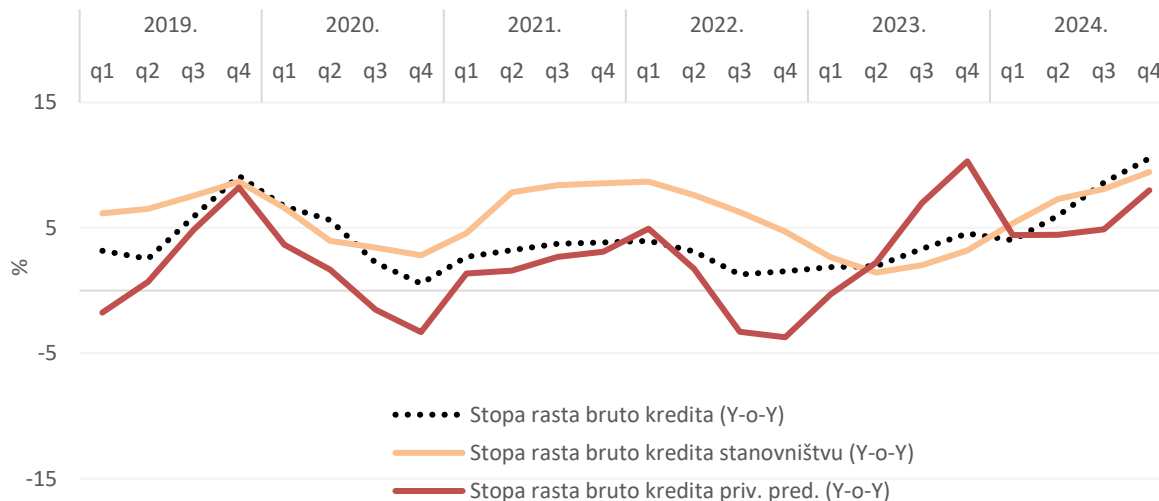
Grafikon 4: Profitabilnost bankarskog sektora Republike Srpske



Ako se pogleda stopa rasta bruto kredita u 2024. godini (Grafikon 5) može se vidjeti kontinuirani rast iz kvartala u kvartal gdje je stopa u prvom kvartalu iznosila 4,0%, a u četvrtom kvartalu 10,5%.

Kreditni stanovništvu imaju manju prosječnu stopu rasta od ukupnih kredita, a veću stopu rasta u odnosu na bruto kredite privrednim preduzećima.

Grafikon 5: Kreditni rast bankarskog sektora Republike Srpske



Bankarski sektor Republike Srpske u 2024. godini ima ukupnu finansijsku imovinu u iznosu od 12,5 milijardi KM.

Prema raspoloživim podacima, a uzimajući u obzir složenu godišnju stopu rasta (CAGR), tokom posmatranog perioda (2020-2024. godina), BDP Republike Srpske je imao stopu rasta od 8,58%, dok je ukupna aktiva (neto aktiva, rizični vanbilans i komisioni poslovi) za osam banaka Republike Srpske imala stopu rasta od 5,19%, a krediti rast isto od 5,19% (rast kredita stanovništvu: 6,7%). Ukupni depoziti na nivou bankarskog sektora Republike Srpske su imali nižu prosječnu godišnju stopu rasta od pokazatelja kreditiranja (5,19%) koja je iznosila 4,91% (stanovništvo 5,42%).

Tabela 3: Odnos makroekonomskih i pokazatelja bankarskog sektora Republike Srpske

OPIS	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	CAGR (%)
Bruto domaći proizvod (mil. KM)	11.132,0	12.502,0	14.537,0	16.086,0	16.800,0 ¹⁸	8,58%
Ukupna finansijska imovina (mil. KM)	9.721,2	10.823,5	11.117,1	11.513,9	12.521,0	5,19%
Kreditni (mil. KM)*	6.814,6	7.129,1	7.416,8	7.877,0	8.776,4	5,19%
od čega krediti - stanovništvo (mil. KM)**	2.997,6	3.251,0	3.451,6	3.724,4	4.145,4	6,70%
Broj stanovnika (milioni)	1,14	1,13	1,12	1,11	1,11	0,00
Prosječna neto plata (KM)	956,0	1.005,0	1.144,0	1.296,0	1.438,0	8,51%
Ukupno depoziti (mil. KM)***	7.158,3	8.165,5	8.322,1	8.316,5	9.094,8	4,91%
od čega depoziti - stanovništvo (mil. KM)	4.149,5	4.497,2	4.426,9	4.874,8	5.401,5	5,42%
Ukupna aktiva/ BDP (%)	87,3	86,6	76,5	71,6	74,5	-3,12%
Kreditni/ BDP (%)	61,2	57,0	51,0	49,0	52,2	-3,12%
Kreditni stan./ broj stan. (kred. stan. <i>per capita</i> , (KM))	2.638,1	2.881,3	3.081,2	3.340,8	3.718,4	7,11%
Kreditni <i>per capita</i> / prosj. neto plata	2,8	2,9	2,7	2,6	2,6	-1,29%
Ukupni depoziti/ BDP (%)	64,3	65,3	57,2	51,7	54,1	-3,38%
Depoziti stan./ broj stan. (dep. stan. <i>per capita</i> , (KM))	3.651,9	3.985,8	3.951,8	4.372,7	4.845,2	5,82%
Depoziti stan. <i>per capita</i> / prosj. neto plata	3,8	4,0	3,5	3,4	3,4	-2,48%

Izvori: Republički zavod za statistiku Republike Srpske – razne publikacije (stanovništvo, zarade, BDP, zaposleni)

Podaci bankarskog sektora: Godišnji izvještaji o stanju u bankarskom sistemu Republike Srpske za 2020., 2021., 2022., 2023. i 2024. godinu, Agencija za bankarstvo Republike Srpske

Vlastite kalkulacije

Napomena:

* Pod ukupnim kreditima se podrazumijevaju krediti koje su banke iz Republike Srpske plasirale u Republici Srpskoj umanjeno za njihove plasmane u FBiH i uvećano za plasmane banaka sa sjedištem u FBiH koje posluju u Republici Srpskoj.

** Iznos kredita stanovništvu je iskazan bez kredita za obavljanje djelatnosti

*** Pod ukupnim depozitima se podrazumijevaju depoziti banaka iz Republike Srpske, umanjeno za njihove depozite u FBiH i uvećano za depozite banaka sa sjedištem u FBiH koje posluju u Republici Srpskoj.

CAGR – Složena godišnja stopa rasta

Ukoliko posmatramo relativne pokazatelje, može se ocijeniti da je tokom perioda 2020-2024. godine odnos ukupne aktive i BDP-a smanjen po prosječnoj godišnjoj stopi od 3,12%, te je i odnos kredita i BDP-a tokom posmatranog perioda imao pad po prosječnoj stopi od 3,12%, uz napomenu da je korišteni podatak BDP-a u 2024. godini projekcija.

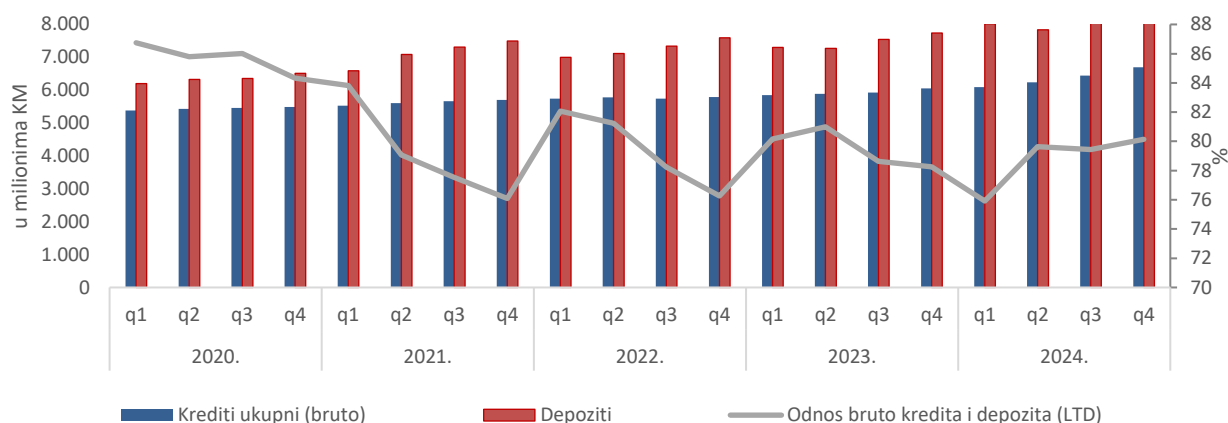
Kao i prethodnih godina, a na osnovu navedenog, možemo zaključiti da privredni rast nije u potpunosti bio generisan kreditnim zaduženjima, već dijelom i na druge načine (npr. zalihe likvidnih sredstava).

S druge strane, odnos kredita plasiranih stanovništvu i ukupnog broja stanovnika Republike Srpske govori o prosječnoj zaduženosti stanovnika Republike Srpske kod bankarskog sektora, odnosno o iznosu kredita stanovništvu *per capita*. Tokom posmatranog perioda uočljiv je rast ovog pokazatelja i to po prosječnoj stopi od 7,11% i krajem 2024. godine iznosi 3.718,4 KM.

Ukoliko stavimo u odnos depozite stanovništva i broj stanovnika, vidimo da ovaj pokazatelj ima nižu prosječnu stopu rasta (5,82%) od stope rasta kredita stanovništvu *per capita* (7,11%), dakle, depoziti stanovništva rastu sporije od rasta zaduženosti stanovništva.

¹⁸ PROGRAM EKONOMSKIH REFORMI REPUBLIKE SRPSKE ZA PERIOD 2025–2027. GODINE | NSRS

Grafikon 6: Odnos bruto kredita i depozita



Odnos bruto kredita i depozita (*Loans to deposits ratio*) u 2024. godini iznosi 80,1%, dok je u 2023. godini iznosio 78,2%, što pokazuje u kom omjeru je dio depozita iskorišten za plasiranje kredita.

Privreda u Republici Srpskoj do sada se pokazala srazmjerno otporna na globalne šokove i pooštrene uslove finansiranja koji su pod pritiskom nekoliko uzastopnih kriza (pandemijske, energetske i geopolitičke), tako da se očekuje nastavak privredne stabilizacije u budućnosti u slučaju nepostojanja dodatnih šokova.

1.4. Regulatorni okvir bankarskog sistema

Aktivnosti reforme regulatornog okvira za poslovanje i nadzor institucija bankarskog sistema sa ciljem unapređenja postojećeg regulatornog okvira i usklađivanja sa najboljim evropskim i međunarodnim praksama nastavljene su i u 2024. godini kroz izradu sljedećih podzakonskih propisa:

1. Odluka o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti¹⁹;
2. Smjernice za analizu i procjenu rizika u primjeni Odluke o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti²⁰;
3. Smjernice za identifikaciju stvarnog vlasnika²¹;
4. Odluka o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik²²;
5. Odluka o izmjeni Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa²³;
6. Odluka o izmjenama Odluke o privremenim mjerama za ograničenje izloženosti²⁴;
7. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o izvještavanju o adekvatnosti kapitala banke²⁵;
8. Instrukcija za popunjavanje izvještajnih obrazaca za kapital, ukupan ponderisani rizik i finansijsku polugu²⁶;
9. Uputstvo za prudencijalno vrednovanje softvera za potrebe izračuna regulatornog kapitala²⁷;
10. Uputstvo za uključivanje dobiti tekućeg perioda ostvarene tokom ili na kraju poslovne godine u stavku redovnog osnovnog kapitala²⁸;

¹⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 22/24

²⁰ Broj: D-4/24 od 20.03.2024. godine

²¹ Broj: D-5/24 od 20.03.2024. godine

²² „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/24

²³ *Ibid.*

²⁴ *Ibid.*

²⁵ *Ibid.*

²⁶ Broj: D-11/24 od 09.04.2024. godine

²⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/24

²⁸ *Ibid.*

11. Uputstvo za primjenu standardizovanog i pojednostavljenog standardizovanog pristupa mjerenju kamatnog rizika u bankarskoj knjizi²⁹;
12. Instrukcija za popunjavanje izvještajnih obrazaca za kamatni rizik u bankarskoj knjizi³⁰;
13. Odluka o izmjeni Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa³¹;
14. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske³²;
15. Uputstvo za primjenu Odluke o obliku i sadržaju izvještaja koje mikrokreditne organizacije dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske³³;
16. Odluka o provođenju nadzora davalaca lizinga i preduzimanju mjera nadzora³⁴;
17. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje davaoci lizinga dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske³⁵;
18. Uputstvo za primjenu Odluke o obliku i sadržaju izvještaja koje davaoci lizinga dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske³⁶;
19. Odluka o izmjenama Odluke o privremenim mjerama za ograničavanje izloženosti³⁷;
20. Odluka o dopuni odluke o načinu sprovođenja kontrole i nalaganja mjera u svrhu izvršavanja zadataka i ciljeva iz nadležnosti restrukturiranja banaka³⁸;
21. Odluka o jedinstvenoj tarifi po kojoj se naplaćuju naknade od društava za izdavanje elektronskog novca za obavljanje poslova Agencije za bankarstvo Republike Srpske³⁹;
22. Odluka o privremenoj mjeri za očuvanje kapitala⁴⁰;
23. Odluka o privremenim mjerama za odobravanje olakšica fizičkim licima za izmirenje kreditnih obaveza⁴¹;
24. Odluka o privremenim mjerama za odobravanje olakšica pravnim licima za izmirenje kreditnih obaveza⁴²;
25. Odluka o privremenim mjerama MKO za odobravanje olakšica fizičkim licima za izmirenje kreditnih obaveza⁴³;
26. Odluka o izračunavanju kapitala i izvještavanju o kapitalu i kapitalnom zahtjevu društava za izdavanje elektronskog novca⁴⁴;
27. Odluka o načinu provođenja nadzora društava za izdavanje elektronskog novca i preduzimanju mjera nadzora⁴⁵;
28. Odluka o obavljanju spoljne revizije društva za izdavanje elektronskog novca⁴⁶;
29. Odluka o izvještajima koje društva za izdavanje elektronskog novca dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske⁴⁷;

²⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/24

³⁰ Broj: D-19/24 od 20.06.2024. godine

³¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 95/24

³² „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/24

³³ Broj: D-7/24 od 05.04.2024. godine

³⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/24

³⁵ *Ibid.*

³⁶ Broj: D-8/24 od 05.04.2024. godine

³⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/24

³⁸ *Ibid.*

³⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/24

⁴⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 84/24

⁴¹ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/24

⁴² „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 95/24

⁴³ *Ibid.*

⁴⁴ *Ibid.*

⁴⁵ *Ibid.*

⁴⁶ *Ibid.*

⁴⁷ *Ibid.*

30. Odluka o sistemu upravljanja i sistemu unutrašnjih kontrola društva za izdavanje elektronskog novca⁴⁸;
31. Odluka o upravljanju eksternalizacijom društava za izdavanje elektronskog novca⁴⁹;
32. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i prestanka važenja dozvole za izdavanje elektronskog novca društvima koja obavljaju djelatnost izdavanja elektronskog novca u Republici Srpskoj⁵⁰;
33. Odluka o uslovima i postupku izdavanja, oduzimanja i prestanka važenja prethodne saglasnosti za obavljanje funkcije rukovodioca izdavaoca elektronskog novca novca u Republici Srpskoj⁵¹;
34. Odluka o uslovima i postupku izdavanja saglasnosti za osnivanje poslovne jedinice u Republici Srpskoj i izvan Republike Srpske društvu za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Republici Srpskoj i za osnivanje poslovne jedinice u Republici Srpskoj društvu za izdavanje elektronskog novca sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine novca u Republici Srpskoj⁵²;
35. Odluka o uslovima i postupku izdavanja prethodne saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvima koja obavljaju djelatnost izdavanja elektronskog novca u Republici Srpskoj⁵³;
36. Instrukcija o obliku i sadržaju izvještaja koje društva za izdavanje elektronskog novca dostavljaju agenciji za bankarstvo republike srpske⁵⁴;
37. Instrukcija za popunjavanje izvještajnog obrasca PM – Olakšice za izmirenje kreditnih obaveza⁵⁵;
38. Odluka o poslovanju banaka sa licima u posebnom odnosu sa bankom⁵⁶;
39. Odluke o izmjeni Odluke o obavljanju spoljne revizije u bankama⁵⁷;
40. Odluka o zaštitnom sloju kapitala za sistemski značajne banke⁵⁸;
41. Odluka o metodologiji za utvrđivanje sistemski značajnih banaka i zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajne banke⁵⁹;
42. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o postupku nadzornog pregleda i ocjene banaka⁶⁰;
43. Odluka o izmjeni Odluke o poslovanju banaka sa licima u posebnom odnosu sa bankom⁶¹.

Takođe, u 2024. godini vođene su aktivnosti na revidiranju propisa, odnosno izmjena i dopuna odluka, kao i uputstava sa ciljem unapređenja sistema nadzora uvođenjem novih zahtjeva i preuzimanjem izvještajnih praksi koje se koriste u Evropskoj uniji.

⁴⁸ *Ibid.*

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ *Ibid.*

⁵² *Ibid.*

⁵³ *Ibid.*

⁵⁴ Broj D-26/24 od 03.12.2024. godine

⁵⁵ Broj: D-27/24 od 03.12.2024. godine

⁵⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/24

⁵⁷ *Ibid.*

⁵⁸ *Ibid.*

⁵⁹ *Ibid.*

⁶⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/24

⁶¹ *Ibid.*

Agencija za bankarstvo Republike Srpske

Izvještaj o stanju u bankarskom sistemu
Republike Srpske
za period 01.01.2024 – 31.12.2024. godine

II Bankarski sektor

1. OSNOVNI PODACI O BANKARSKOM SEKTORU

1.1. Organizaciona struktura

Bankarski sektor Republike Srpske, na izvještajni datum 31.12.2024. godine, gledajući ukupan broj banaka koje su poslovale u Republici Srpskoj, nije se mijenjao u odnosu na kraj 2023. godine. Osam banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj ima 278 organizacionih jedinica, dok je sedam banaka sa sjedištem u FBiH poslovalo putem 50 organizacionih jedinica u Republici Srpskoj.

U odnosu na kraj 2023. godine banke sa sjedištem u Republici Srpskoj povećale su broj organizacionih dijelova za jedan organizacioni dio, dok su banke sa sjedištem u FBiH zadržale isti broj organizacionih dijelova u Republici Srpskoj. Tri banke sa sjedištem u Republici Srpskoj imaju 29 organizacionih dijelova koji posluju na području FBiH. Broj „POS“ uređaja povećan je kod banaka koje imaju sjedište u Republici Srpskoj za 1.897, a kod organizacionih dijelova banaka iz FBiH u Republici Srpskoj smanjio se za 363, u odnosu na kraj 2023. godine. Broj bankomata je veći za 16 kod banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj, a kod organizacionih dijelova banaka iz FBiH se povećao za pet.

Tabela 4: Banke Republike Srpske i organizacioni dijelovi banaka iz FBiH u Republici Srpskoj

Opis	Poslovne jedinice/ Filijale	Ostali organizacioni dijelovi	POS uređaji	Bankomati
31.12.2023.				
I Banke iz Republike Srpske	170	107	6.334	424
II Organizacioni dijelovi banaka iz FBiH u Republici Srpskoj	29	21	4.075	127
Ukupno	199	128	10.409	551
31.12.2024.				
I Banke iz Republike Srpske	171	107	8.231	440
II Organizacioni dijelovi banaka iz FBiH u Republici Srpskoj	29	21	3.712	132
Ukupno	200	128	11.943	572

* Poslovna jedinica je viši oblik organizovanja, uključujući i centralu

Pregled osnovnih podataka banaka bankarskog sektora Republike Srpske dat je u Prilogu br. 1.

1.2. Vlasnička struktura

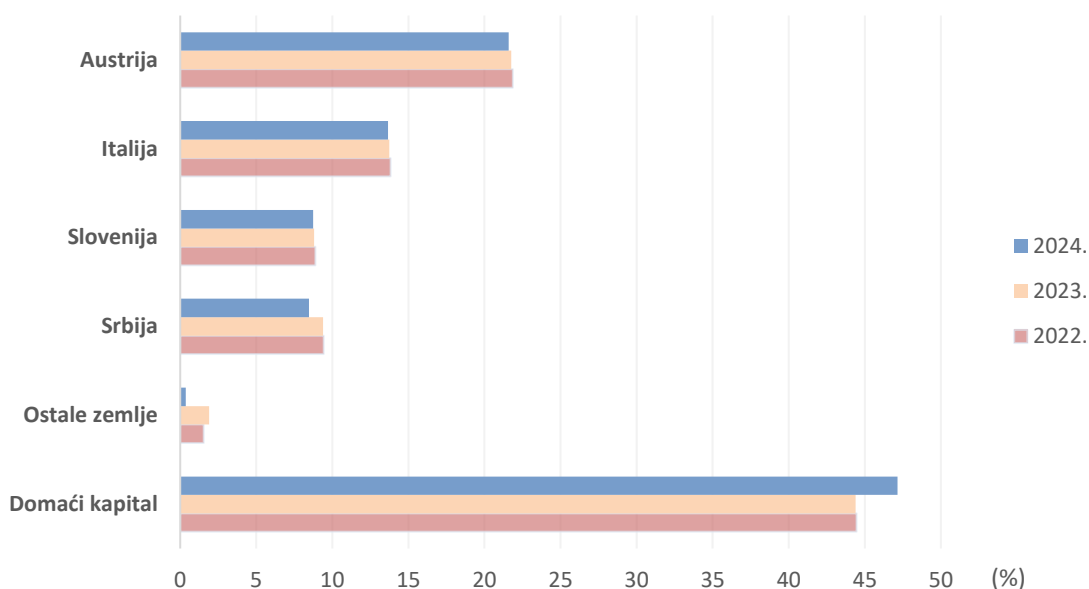
Vlasničku strukturu karakteriše većinsko privatno vlasništvo u svim bankama, sa većinskim učešćem domaćeg akcionarskog kapitala u četiri banke i većinskim stranim akcionarskim kapitalom u četiri banke u Republici Srpskoj.

Tabela 5: Struktura akcionarskog kapitala

OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Privatni kapital (domaći)	310,9	44,5	312,1	44,4	333,9	47,1	107
Strani kapital	388,4	55,5	390,9	55,6	374,2	52,8	96
Državni kapital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
Zadružni kapital	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	67
UKUPNO	699,4	100	703,1	100	708,1	100	101

Ukupni akcionarski kapital iznosi 708,1 milion KM i uglavnom se sastoji od privatnog akcionarskog kapitala i neznatnog učešća zadružnog i državnog kapitala.

U odnosu na kraj 2023. godine došlo je do blage promjene u strukturi privatnog akcionarskog kapitala. Povećalo se učešće privatnog domaćeg akcionarskog kapitala za 2,7 procentnih poena, dok je učešće privatnog stranog akcionarskog kapitala smanjeno za 2,8 procentnih poena. U strukturi ukupnog privatnog akcionarskog kapitala, privatni strani akcionarski kapital ima učešće od 52,8%, a privatni domaći akcionarski kapital 47,1%.

Grafikon 7: Struktura akcionarskog kapitala prema zemljama porijekla

U strukturi akcionarskog kapitala prema zemljama porijekla, došlo je do povećanja učešća domaćeg akcionarskog kapitala u posmatranom periodu u odnosu na 31.12.2023. godine, zbog izvršenog prenosa vlasništva nad akcijama stranih akcionara u korist domaćih akcionara (kod dvije banke). Domaći kapital ima najveće učešće od 47,2% u strukturi akcionarskog kapitala, zatim slijedi Austrija sa 21,6%, Italija sa 13,7%, Slovenija sa 8,7%, Srbija sa 8,5% i ostale zemlje sa 0,4%.

Tabela 6: Tržišno učešće banaka u ukupnoj aktivni, kapitalu i depozitima

%

Struktura kapitala	2023.				2024.			
	Učešće			Broj banaka	Učešće			Broj banaka
	u ukupnoj aktivni	u ukupnom kapitalu	u depozitima		u ukupnoj aktivni	u ukupnom kapitalu	u depozitima	
Većinski domaći kapital	52,0	47,1	51,3	4	50,7	47,8	49,7	4
Većinski strani kapital	48,0	52,9	48,7	4	49,3	52,2	50,3	4

Četiri banke sa većinskim domaćim kapitalom imaju 50,7% učešća u ukupnoj aktivni (smanjenje učešća za 1,3 procentna poena u odnosu na kraj 2023. godine), 47,8% u ukupnom kapitalu (povećanje učešća za 0,7 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine) i 49,7% u ukupnim depozitima (smanjenje učešća za 1,6 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine).

Četiri banke sa većinskim stranim kapitalom imaju 49,3% učešća u ukupnoj aktivni, 52,2% u ukupnom kapitalu i 50,3% u ukupnim depozitima.

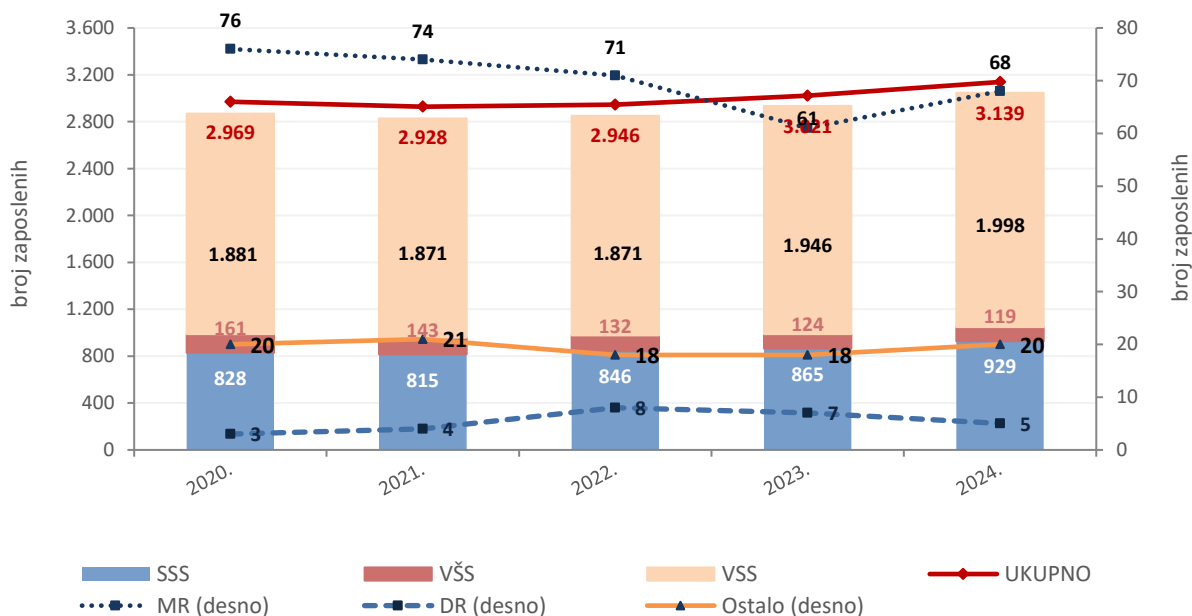
1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31.12.2024. godine ukupan broj zaposlenih u bankarskom sektoru iznosio je 3.139 i veći je za 118 u odnosu na kraj 2023. godine. Šest banaka imalo je rast, a dvije banaka smanjenje broja zaposlenih.

1.3.1. Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Kad posmatramo kvalifikacionu strukturu u ovom izvještajnom periodu, najveće učešće imaju zaposleni sa VSS od 63,7% (veći su za 52 u odnosu na kraj 2023. godine) i zaposleni sa SSS od 29,6% (veći su za 64 u odnosu na kraj 2023. godine), rast zaposlenih bilježe i MR za sedam i KV za dva, dok smanjenje broja zaposlenih imamo kod VŠS za pet i DR za dva, u odnosu na kraj 2023. godine.

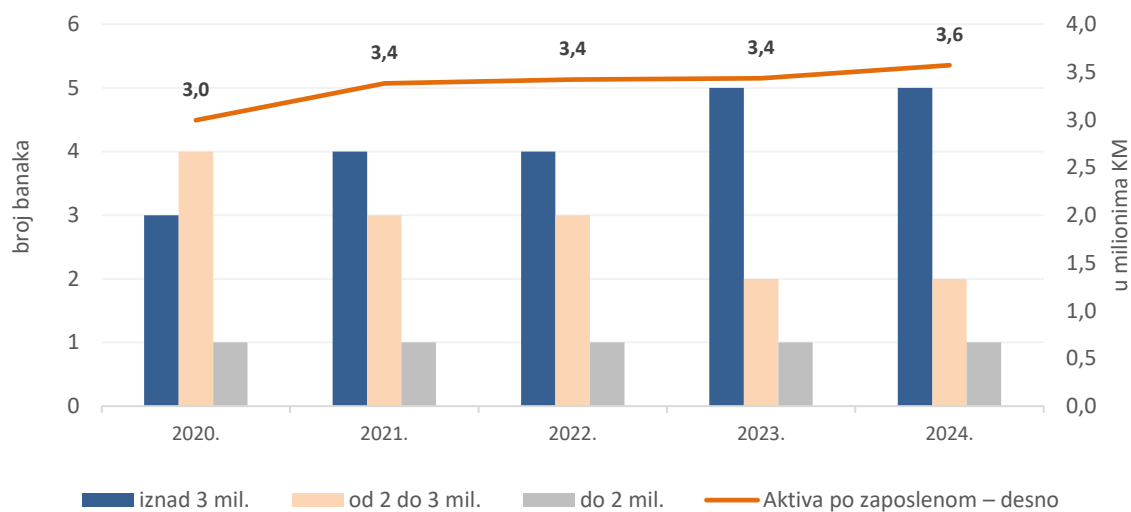
Grafikon 8: Kvalifikaciona struktura zaposlenih



1.3.2. Aktiva po zaposlenom

Jedan od indikatora uspješnosti poslovanja bankarskog sektora i svake banke pojedinačno je efikasnost zaposlenih iskazana kao odnos ukupne aktive i broja zaposlenih, pri čemu je veći iznos po pravilu pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora. U ovom izvještajnom periodu aktiva po zaposlenom iznosi 3.569,7 miliona KM i bilježi rast za 137 miliona KM u odnosu na kraj 2023. godine.

Grafikon 9: Aktiva po zaposlenom



Pojedinačno, pet banaka je imalo rast aktive po zaposlenom, dok su tri banke imale pad aktive po zaposlenom, u odnosu na 2023. godinu.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA BANAKA

2.1. Bilans stanja

Bilans stanja banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj, prikazan kroz tri uporedna perioda, pokazuje rast bruto i neto bilansne aktive za 8% na dan 31.12.2024. godine u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 7: Bilans stanja							mil. KM
OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
AKTIVA (IMOVINA)							
1. Novčana sredstva	2.636,6	26,2	2.560,0	24,7	2.755,9	24,6	108
2. Hartije od vrijednosti	1.283,9	12,7	1.389,8	13,4	1.329,2	11,9	96
3. Plasmani drugim bankama	40,4	0,4	28,6	0,3	51,4	0,5	180
4. Krediti (bruto)	5.792,9	57,5	6.056,5	58,4	6.695,2	59,7	111
5. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	186,8	1,9	189,1	1,8	193,6	1,7	102
6. Ostala aktiva	129,4	1,3	146,1	1,4	180,1	1,6	123
BRUTO BILANSNA AKTIVA	10.070,0	100	10.370,1	100	11.205,3	100	108
8. Ispravke vrijednosti	312,9		339,6		349,5		103
8.1. Ispravke vrijednosti za stavke kredita	292,4		314,9		327,2		104
8.2. Ispravke vrijed. za stavke aktive osim kredita	20,4		24,7		22,4		91
NETO BILANSNA AKTIVA	9.757,2		10.030,6		10.855,8		108
OBAVEZE							
10. Depoziti	7.595,2	77,8	7.740,1	77,2	8.354,2	77,0	108
11. Obaveze po uzetim kreditima	704,7	7,2	717,8	7,2	671,4	6,2	94
12. Subordinisani dugovi	52,3	0,5	70,8	0,7	99,7	0,9	141
13. Rezervisanja za vanbilansne stavke	12,8	0,1	17,0	0,2	16,9	0,2	100
14. Ostale obaveze	176,2	1,8	178,8	1,8	227,1	2,1	127
KAPITAL							
15. Kapital	1.216,0	12,5	1.306,1	13,0	1.486,6	13,7	114
PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)	9.757,2	100	10.030,6	100	10.855,8	100	108

Bruto bilansna aktiva iznosi 11,2 milijarde KM i veća je za 835,2 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. Sve banke bilježe rast bruto bilansne aktive u rasponu od 2,1% do 12,8%.

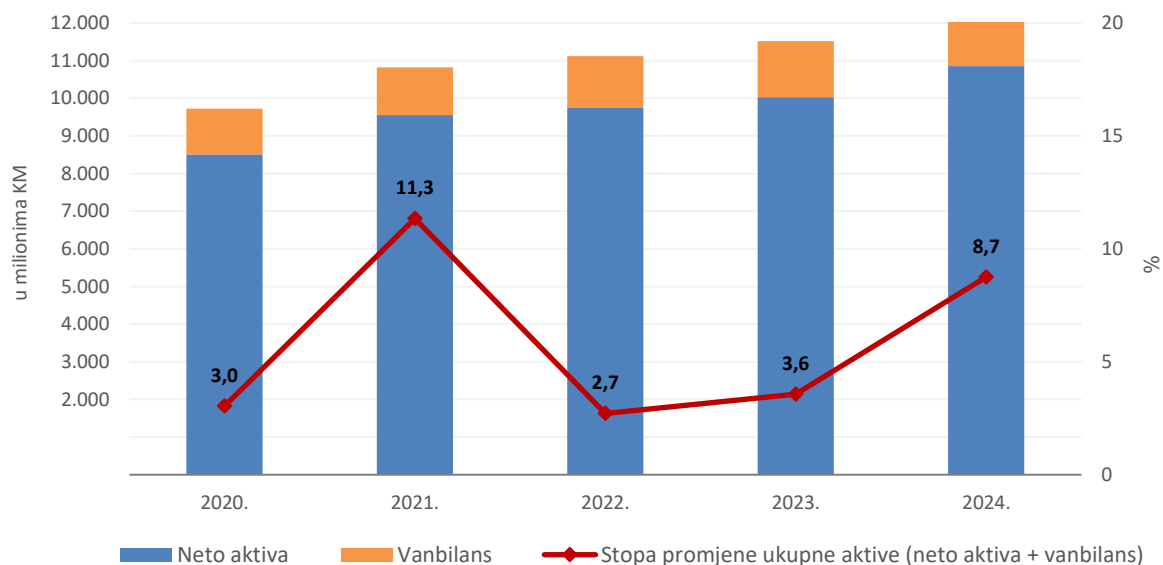
Neto bilansna aktiva (bruto bilansna aktiva umanjena za ispravke vrijednosti) iznosi 10,9 milijardi KM i veća je za 825,2 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 8: Struktura vanbilansne aktive							mil. KM
OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Rizični vanbilans	1.277,2	100,0	1.393,2	100,0	1.576,6	100,0	113
1. Neopozivo odobreni, a neiskorišćeni krediti	634,2	49,7	660,0	47,4	778,7	49,4	118
2. Nepokriveni akreditivi	0,8	0,1	0,9	0,1	26,1	1,7	2.976
3. Izdate garancije	641,5	50,2	732,0	52,5	771,5	48,9	105
3.1. Plative garancije	204,5	16,0	238,3	17,1	258,1	16,4	108
3.2. Činidbene garancije	437,0	34,2	493,7	35,4	513,4	32,6	104
4. Ostale vanbilansne stavke	0,7	0,1	0,3	0,0	0,3	0,0	100
Opozive kreditne obaveze	128,4		132,9		162,7		122
Komisioni poslovi	82,7		90,1		88,6		98
UKUPNO VANBILANS	1.488,4		1.616,2		1.827,8		113

Rizični vanbilans iznosi 1,6 milijardi KM i veći je za 183,4 miliona KM ili 13% u odnosu na kraj 2023. godine. Sve stavke rizičnog vanbilansa bilježe rast, izuzev ostalih vanbilansnih obaveza (na istom nivou) u odnosu na kraj 2023. godine. Najveći rast stavki rizičnog vanbilansa bilježe neopozivo odobreni, a neiskorišćeni krediti koji su porasli za 118,7 miliona KM ili 18%, te izdate garancije u iznosu od 39,5 miliona KM (u strukturi izdatih garancija rast su imale plative garancije u iznosu od 19,8 miliona KM ili 8%, dok su činidbene garancije rasle za 19,7 miliona KM ili 4%), u odnosu na kraj 2023. godine.

Kretanje neto aktive, vanbilansa i stope promjene ukupne aktive kroz posljednjih pet izvještajnih perioda prikazani su u narednom grafikonu:

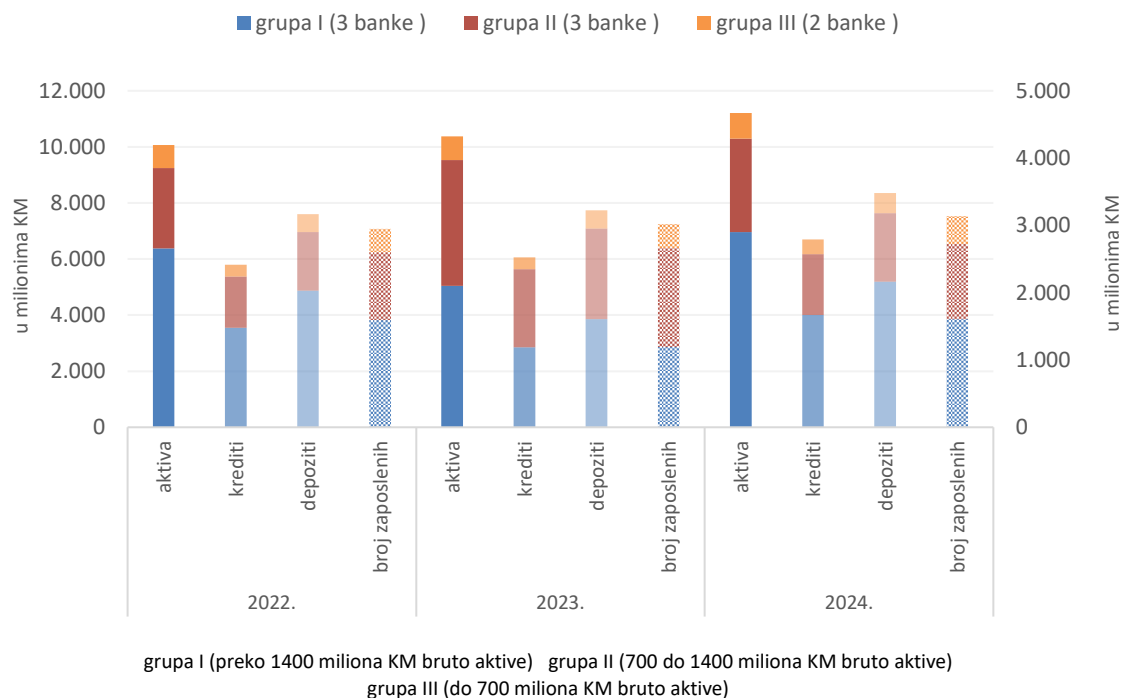
Grafikon 10: Ukupna aktiva bankarskog sektora Republike Srpske



Stopa promjene neto aktive sa vanbilansom u odnosu na kraj 2023. godine iznosi 8,7%.

Banke u Republici Srpskoj možemo podijeliti u tri grupe prema veličini bruto bilansne aktive.

Grafikon 11: Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivi, kapitalu, depozitima i broju zaposlenih

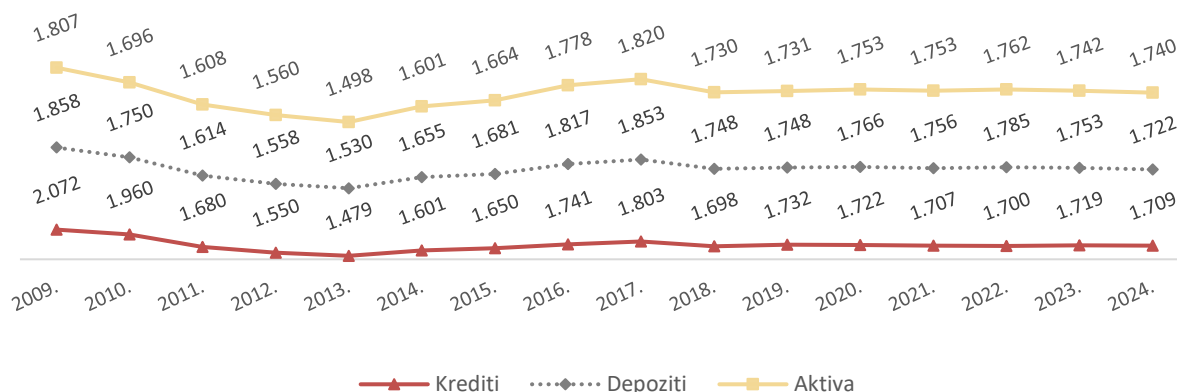


Grupi banaka sa bruto aktivom preko 1.400 miliona KM pripadaju tri banke koje imaju učešće od 62,1% u ukupnoj aktivi, 59,9% u ukupnim kreditima, 62,2% u ukupnim depozitima i zapošljavaju 51,3% od ukupnog broja zaposlenih u bankarskom sektoru.

Grupi banaka sa bruto aktivom od 700 do 1.400 miliona KM pripadaju tri banke, a njihovo učešće u ukupnoj aktivi na dan 31.12.2024. godine iznosi 29,8%, u ukupnim kreditima 32,4%, u ukupnim depozitima 29,2% i zapošljavaju 35,5% od ukupnog broja zaposlenih u bankarskom sektoru.

Grupi banaka sa bruto aktivom ispod 700 miliona KM pripadaju dvije banke, koje u ukupnoj bruto aktivi učestvuju sa 8,1%, u ukupnim kreditima sa 7,7%, u ukupnim depozitima 8,6%, te zapošljavaju 13,2% od ukupnog broja zaposlenih u bankarskom sektoru.

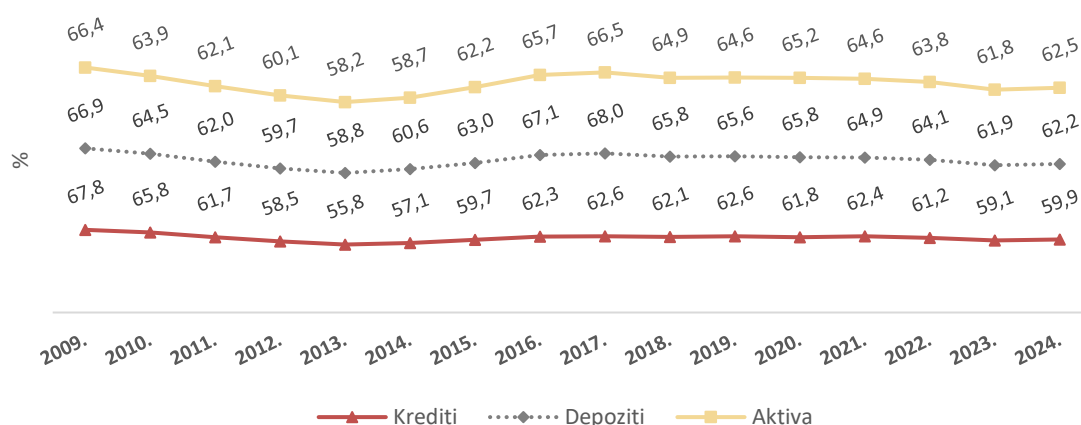
Grafikon 12: HHI (Hirschmann-Herfindahlov indeks)



Tržišna koncentracija na bankarskom tržištu Republike Srpske mjerena Herfindahl-Hirschman indeksom (HHI)⁶² zavisi od učešća svake banke u konkretnoj bilansnoj poziciji bankarskog sektora. Za tri osnovna elementa (kredit, depoziti i neto aktiva) vrijednost HHI indeksa sa 31.12.2024. godine ukazuje na postojanje umjerene koncentracije kod sva tri elementa, koji su blizu gornje granice koja dijeli umjerenu i visoku koncentraciju.

Drugi pokazatelj tržišne koncentracije u bankarskom sektoru Republike Srpske je koncentracijska stopa (CR₃)⁶³ za tri najveće banke:

Grafikon 13: CR3 koncentracijska stopa



Koncentracijska stopa (CR₃) kod tri najveće banke: za kredite bilježi rast od 0,8 procentnih poena, za depozite rast od 0,3 procentna poena i za aktivu rast od 0,7 procentnih poena, u odnosu na kraj 2023. godine.

⁶² Ako je vrijednost HHI manja od 1.000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1.000 i 1.800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, a ako je vrijednost HHI iznad 1.800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.

⁶³ Engl.: concentration ratio (CR) označava se prema broju institucija koje se uključuju u obračun.

2.1.1. Pasiva

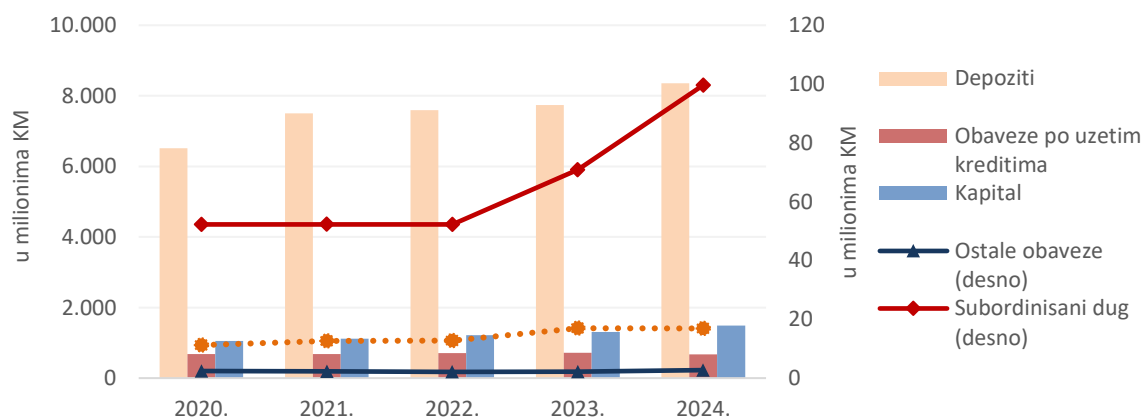
Struktura pasive za tri izvještajna perioda i indeksi između dva zadnja uporedna perioda prikazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 9: Struktura pasive							mil.KM
OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Depoziti	7.595,2	77,8	7.740,1	77,2	8.354,2	77,0	108
Obaveze po uzetim kreditima	704,7	7,2	717,8	7,2	671,4	6,2	94
Subordinisani dug	52,3	0,5	70,8	0,7	99,7	0,9	141
Ostale obaveze	176,2	1,8	178,8	1,8	227,1	2,1	127
Rezerve na stavke vanbilansa	12,8	0,1	17,0	0,2	16,9	0,2	100
Kapital	1.216,0	12,5	1.306,1	13,0	1.486,6	13,7	114
UKUPNO	9.757,2	100	10.030,6	100	10.855,8	100	108

Ukupna bilansna pasiva iznosi 10,9 milijardi KM i veća je za 825,2 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. Najveće učešće od 77% u pasivi imaju depoziti, koji iznose 8,4 milijarde KM i bilježe rast za 614,1 milion KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. Kapital čini 13,7% ukupne bilansne pasive i veći je za 180,5 miliona KM ili 14% u odnosu na kraj 2023. godine. Obaveze po uzetim kreditima bilježe pad za 46,4 miliona KM ili 6% (čine 6,2% ukupne bilansne pasive), dok su ostale obaveze veće za 48,3 miliona KM ili 27% u odnosu na kraj 2023. godine. Subordinisani dug takođe je porastao za 28,9 miliona KM ili 41%, a rezerve na stavke vanbilansa bilježe smanjenje od 0,1 milion KM u odnosu na kraj 2023. godine.

Kretanje stavki koje čine bilansnu pasivu, kroz poslednjih pet uporednih perioda prikazano je u narednom grafikonu:

Grafikon 14: Struktura pasive



2.1.1.1. Kapital

Ukupni bilansni kapital iznosi 1,5 milijardi KM i veći je za 180,5 miliona KM ili 14% u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 10: Struktura ukupnog bilansnog kapitala				mil. KM
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
Trajne prioritetne akcije	6,0	6,0	6,0	100
Obične akcije	693,1	697,1	702,1	101
Emisiona ažia	17,3	15,8	15,8	100
Neraspoređena dobit	379,2	466,2	624,3	134
Rezerve kapitala	131,3	128,1	140,9	110
Ostali kapital	-10,9	-7,1	-2,5	-
UKUPNO	1.216,0	1.306,1	1.486,6	114

Na povećanje ukupnog bilansnog kapitala uticalo je povećanje pozicije neraspoređene dobiti za 158,1 milion KM ili 34%, rezervi kapitala za 12,8 miliona KM ili 10%, običnih akcija za 5 miliona KM i smanjenje negativne pozicije ostalog kapitala za 4,6 miliona KM u odnosu na kraj 2023. godine.

2.1.1.2. Depoziti

Depoziti iznose 8,4 milijarde KM i bilježe rast od 614,1 milion KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

Sektorska struktura depozita

Prema prikazanoj sektorskoj strukturi, rast depozita zabilježen je kod sektora stanovništva, sektora privatnih preduzeća i društava, banaka i bankarskih institucija, sektora neprofitnih organizacija, nebankarskih finansijskih institucija, dok depoziti Vlade i vladinih institucija i javnih i državnih preduzeća bilježe pad depozita.

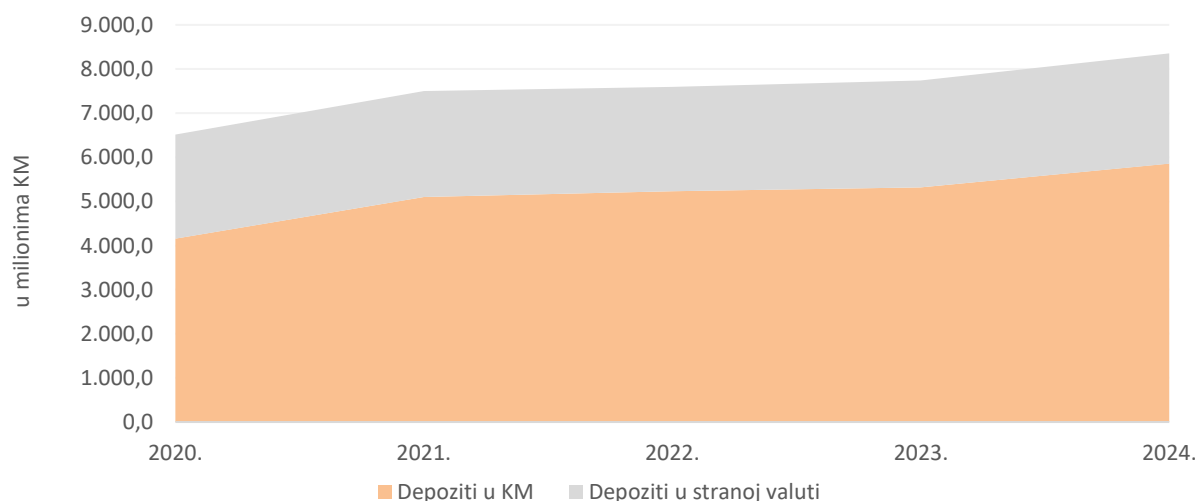
Tabela 11: Sektorska struktura depozita							mil. KM
OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Vlada i vladine institucije	995,7	13,1	861,4	11,1	669,7	8,0	78
Javna i državna preduzeća	498,6	6,6	311,9	4,0	261,4	3,1	84
Privatna preduzeća i društva	1.313,2	17,3	1.426,7	18,4	1.674,5	20,0	117
Neprofitne organizacije	141,9	1,9	149,2	1,9	171,4	2,1	115
Banke i bankarske institucije	232,1	3,1	131,7	1,7	218,1	2,6	166
Nebankarske fin. institucije	310,0	4,1	265,7	3,4	286,6	3,4	108
Stanovništvo	4.084,7	53,8	4.587,9	59,3	5.066,9	60,7	110
Ostalo	18,9	0,2	5,5	0,1	5,6	0,1	101
UKUPNO	7.595,2	100	7.740,1	100	8.354,2	100	108

Depoziti stanovništva čine 60,7% ukupnih depozita i veći su za 479,0 miliona KM ili 10%, a depoziti privatnih preduzeća i društava čine 20% ukupnih depozita i veći su za 247,8 miliona KM ili 17%, u odnosu na kraj 2023. godine. Depoziti banaka i bankarskih institucija takođe bilježe rast za 86,4 miliona KM ili 66%, te depoziti neprofitnih organizacija za 22,2 miliona KM ili 15%, kao i depoziti nebankarskih finansijskih institucija za 20,9 miliona KM ili 8%, te ostali depoziti za 0,1 milion KM ili 1%, u odnosu na kraj 2023. godine. Pad bilježe depoziti Vlade i vladinih institucija (čine 8% ukupnih depozita) i manji su za 191,7 miliona KM ili 22% i depoziti javnih i državnih preduzeća za 50,5 miliona KM ili 16% (čine 3,1% ukupnih depozita), u odnosu na kraj 2023. godine.

Struktura depozita po valuti

Depoziti u domaćoj valuti povećali su svoje učešće za 1,4 procentna poena i čine 70,1% ukupnih depozita.

Grafikon 15: Struktura depozita po valuti



Depoziti u domaćoj valuti iznose 5,9 milijardi KM i bilježe rast od 537,1 milion KM ili 10%, dok depoziti u stranoj valuti iznose 2,5 milijardi KM i bilježe rast od 76,9 miliona KM ili 3%, u odnosu na kraj 2023. godine.

Ročna struktura depozita

Prema prikazanoj ročnoj strukturi depozita u narednoj tabeli, dugoročni depoziti su smanjili svoje učešće u ukupnim depozitima za 1,1 procentni poen, dok su kratkoročni depoziti povećali svoje učešće za 1,1 procentni poen. Kratkoročni depoziti bilježe rast u iznosu od 515,8 miliona KM ili 10%, a dugoročni depoziti bilježe rast u iznosu od 98,2 miliona KM ili 4%, u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 12: Ročna struktura depozita							mil. KM
OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Ukupno kratk. depoziti	5.571,5	73,4	5.338,9	69,0	5.854,7	70,1	110
Depoziti po viđenju	5.147,8	67,8	5.123,9	66,2	5.507,6	65,9	107
Do 3 mjeseca	84,9	1,1	8,5	0,1	99,1	1,2	1.172
Do 1 godine	338,8	4,5	206,5	2,7	248,1	3,0	120
Ukupno dugor. depoziti	2.023,6	26,6	2.401,2	31,0	2.499,4	29,9	104
Do 3 godine	1.747,1	23,0	2.168,6	28,0	2.287,7	27,4	105
Preko 3 godine	276,5	3,6	232,6	3,0	211,7	2,5	91
Ukupno depoziti	7.595,2	100	7.740,1	100	8.354,2	100	108

U strukturi kratkoročnih depozita zabilježen je rast depozita po viđenju za 383,7 miliona KM, depozita do 3 mjeseca za 90,6 miliona KM i depozita do 1 godinu za 41,6 miliona KM, u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi dugoročnih depozita došlo je do povećanja depozita do 3 godine za 119,1 milion KM ili 5% i smanjenja depozita preko 3 godine za 20,9 miliona KM ili 9%, u odnosu na kraj 2023. godine.

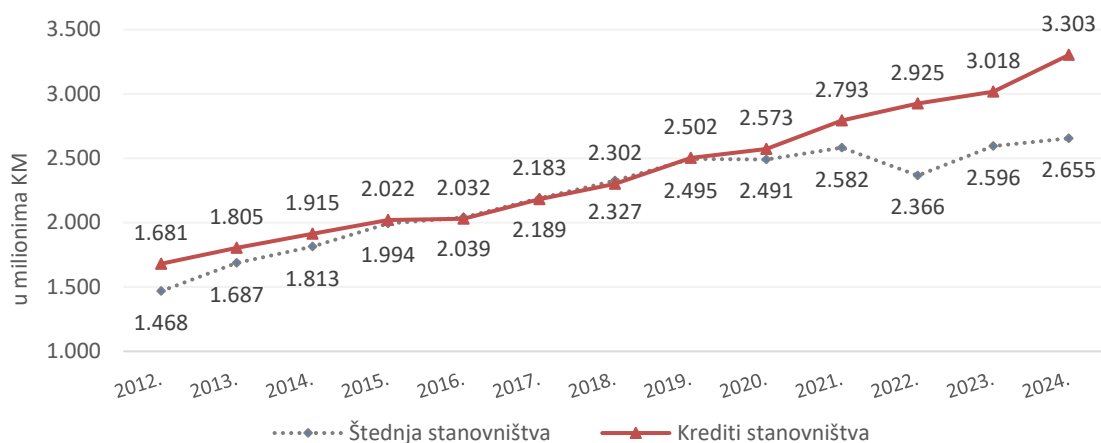
Kredit i štednja stanovništva

U sljedećoj tabeli prikazana je struktura i kretanje štednje stanovništva i krediti dati stanovništvu, kao i stepen pokrivenosti kredita datih stanovništvu sa štednjom stanovništva.

Tabela 13: Krediti i štednja stanovništva				mil. KM
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
1. Krediti stanovništva	2.924,6	3.018,0	3.303,3	109
2. Štednja stanovništva	2.365,8	2.595,9	2.655,4	102
2.1. oročena štednja	1.699,2	1.921,4	2.039,7	106
2.2. štednja po viđenju	666,6	674,5	615,7	91
3. Krediti/Štednja	123,6	116,3	124,4	107
4. Tekući računi stanovništva	1.557,8	1.806,7	2.187,8	121
5. Ukupno depoziti (2+4)	3.923,6	4.402,6	4.843,2	110
6. Krediti/Ukupni depoziti	74,5	68,5	68,2	99

U ovom izvještajnom periodu krediti dati stanovništvu veći su za 285,3 miliona KM ili 9%, a štednja stanovništva veća je za 59,5 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj 2023. godine. Oročena štednja čini 76,8% (krajem 2023. godine 74%) ukupne štednje stanovništva i veća je za 118,3 miliona KM ili 6%, a štednja po viđenju bez tekućih računa stanovništva čini 23,2% ukupne štednje stanovništva i manja je za 58,8 miliona KM ili 9%, u odnosu na kraj 2023. godine. Tekući računi stanovništva veći su za 381,1 milion KM ili 21%, a ukupni depoziti stanovništva veći su za 440,6 miliona KM ili 10%, u odnosu na kraj 2023. godine. Stopa koja se dobije kada se krediti stanovništva podijele sa ukupnim depozitima stanovništva iznosi 68,2% i manja je za 0,3 procentna poena, u odnosu na kraj 2023. godine.

Grafikon 16: Krediti i štednja stanovništva

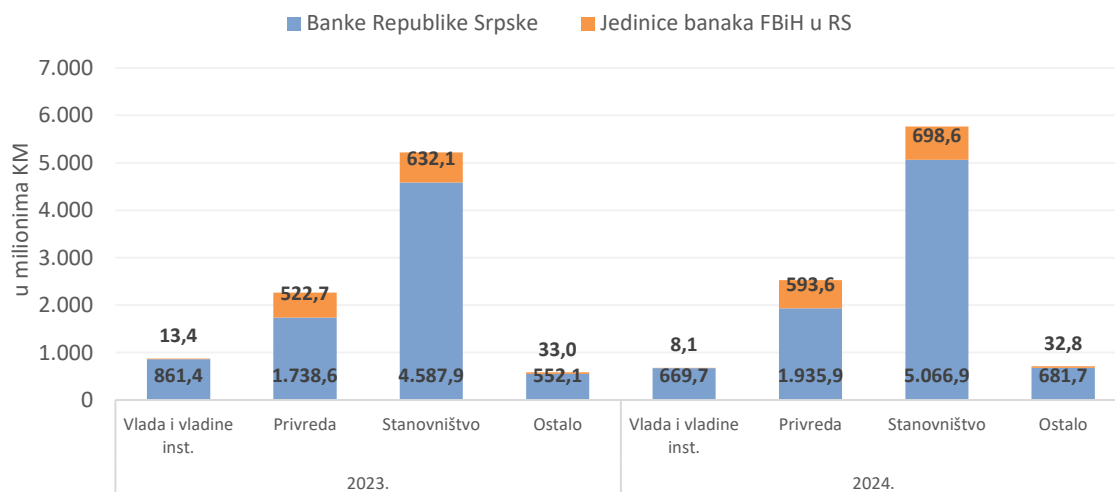


Od 2016-2019. godine kretanje štednje stanovništva (bez uključenih tekućih računa) i kredita datih stanovništvu su približno jednako rasli i krediti stanovništvu su gotovo u potpunosti pokriveni štednjom stanovništva. Od 2019. godine stopa pokrivenosti je u kontinuiranom padu jer krediti stanovništva rastu brže od štednje stanovništva do 2022. godine. Međutim, ista 2023. godine bilježi blagi rast, da bi na ovaj izvještajni datum opet bio zabilježen pad iste u odnosu na 2023. godinu.

Ukupno prikupljeni depoziti u Republici Srpskoj

Sektorska struktura ukupno prikupljenih depozita banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj i poslovnih jedinica banaka iz FBiH data je u sljedećem grafikonu:

Grafikon 17: Sektorska struktura ukupno prikupljenih depozita



Ukupno prikupljeni depoziti iznose 9,7 milijardi KM i veći su za 746 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

Kratkoročni depoziti iznose 7 milijardi KM i veći su za 652,9 miliona KM ili 10%, a dugoročni depoziti iznose 2,7 milijardi KM i veći su za 93,1 milion KM ili 4% u odnosu na kraj 2023. godine.

Kod kratkoročnih depozita najveći procenat u strukturi istih imaju depoziti stanovništva koji iznose 3,8 milijardi KM i veći su za 427 miliona KM ili 13% u odnosu na kraj 2023. godine.

U strukturi dugoročnih depozita najveći procenat takođe se odnosi na depozite stanovništva koji iznose 2 milijarde KM i veći su za 118,5 miliona KM ili 6% u odnosu na kraj 2023. godine.

2.1.2. Aktiva

Bruto bilansna aktiva iznosi 11,2 milijarde KM i veća je za 835,2 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. Bruto krediti i novčana sredstva čine 84,3% ukupne aktive. Novčana sredstva bilježe rast za 195,9 miliona KM ili 8%, dok bruto krediti, koji čine 59,7% ukupne aktive, bilježe rast za 638,7 miliona KM ili 11%, u odnosu na kraj 2023. godine. Najveći pad bilježe hartije od vrijednosti za trgovanje sa padom od 188,3 miliona KM ili 20% u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 14: Struktura bilansne aktive (bruto)

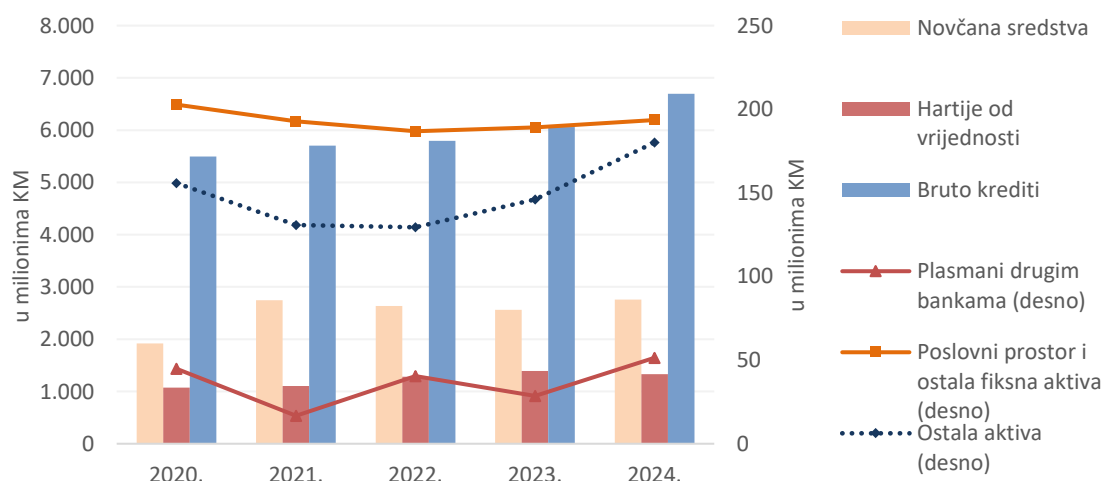
mil. KM

OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
AKTIVA (IMOVINA)							
Novčana sredstva	2.636,6	26,2	2.560,0	24,7	2.755,9	24,6	108
Hartije od vrijednosti za trgovanje	1.197,5	11,9	963,2	9,3	774,9	6,9	80
Plasmani drugim bankama	40,4	0,4	28,6	0,3	51,4	0,5	180
Kreditni (bruto)	5.792,9	57,5	6.056,5	58,4	6.695,2	59,7	111
HOV koje se drže do dospeljeća	86,4	0,9	426,6	4,1	554,3	4,9	130
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	186,8	1,9	189,1	1,8	193,6	1,7	102
Ostala aktiva	129,4	1,3	146,1	1,4	180,1	1,6	123
UKUPNO	10.070,0	100	10.370,1	100	11.205,3	100	108

Kretanje stavki koje čine aktivu bankarskog sektora kroz poslednjih pet uporednih perioda prikazano je u narednom grafikonu.

Od 2020. godine do ovog izvještajnog perioda prisutan je kontinuirani rast bruto kredita. Dalje, od 2020. godine pad bilježe poslovni prostor i ostala fiksna aktiva, međutim pomenuti trend je zaustavljen na kraju 2023. godine, te ponovo na ovaj izvještajni datum ova pozicija bilježi rast. Pozicija ostale aktive od 2020. godine bilježi pad, međutim pomenuti trend je zaustavljen na kraju 2023. godine, od kada ova pozicija bilježi rast. Novčana sredstva su rasla do 2021. godine, potom je zabilježen pad istih do kraja 2023. godine, dok je na ovaj izvještajni datum prisutan rast novčanih sredstava. Od 2020. godine do 2023. godine imamo kontinuirani rast HOV, da bi iste na ovaj izvještajni datum zabilježile pad.

Grafikon 18: Struktura bilansne aktive



Ukupni aktivni vanbilans sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznosi 1,6 milijardi KM i bilježi rast od 183,4 miliona KM ili 13% u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 15: Struktura vanbilansne aktive

mil. KM

OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024. /2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Rizični vanbilans	1.277,2	100,0	1.393,2	100,0	1.576,6	100,0	113
1. Neopozivo odobreni, a neiskorišćeni krediti	634,2	49,7	660,0	47,4	778,7	49,4	118
2. Nepokriveni akreditivi	0,8	0,1	0,9	0,1	26,1	1,7	2.976
3. Izdate garancije	641,5	50,2	732,0	52,5	771,5	48,9	105
3.1. Plative garancije	204,5	16,0	238,3	17,1	258,1	16,4	108
3.2. Činidbene garancije	437,0	34,2	493,7	35,4	513,4	32,6	104
4. Ostale vanbilansne stavke	0,7	0,1	0,3	0,0	0,3	0,0	100
Opozive kreditne obaveze	128,4		132,9		162,7		122
Komisioni poslovi	82,7		90,1		88,6		98
UKUPNO VANBILANS	1.488,4		1.616,2		1.827,8		113

U strukturi rizičnog vanbilansa najznačajnije stavke se odnose na neopozivo odobrene, a neiskorišćene kredite i izdate garancije. Neopozivo odobreni, a neiskorišćeni krediti veći su za 118,7 miliona KM ili 18%, a izdate garancije za 39,5 miliona KM ili 5%, u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi izdatih garancija, činidbene garancije čine 32,6% ukupnog rizičnog vanbilansa i veće su za 19,7 miliona KM ili 4%, a plative garancije čine 16,4% ukupnog rizičnog vanbilansa i veće su za 19,8 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

2.1.2.1. Novčana sredstva

Novčana sredstva ukupno iznose 2,8 milijardi KM i veća su za 195,9 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine. U sljedećoj tabeli prikazana je struktura novčanih sredstava.

Tabela 16: Struktura novčanih sredstava

mil. KM

OPIS	2022.		2023.		2024		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Gotov novac	352,6	13,4	392,9	15,3	418,2	15,2	106
KM	210,4	8,0	233,8	9,1	254,3	9,2	109
devize	142,2	5,4	159,1	6,2	163,9	5,9	103
Račun rezervi kod CB BiH	1.806,8	68,5	1.463,7	57,2	1.567,5	56,9	107
KM	1.806,8	68,5	1.463,7	57,2	1.453,6	52,7	99
devize	0,0	0,0	0,0	0,0	114,0	4,1	-
Računi depozita kod depoz. inst. u BiH	26,1	1,0	29,9	1,2	94,6	3,4	317
KM	1,1	0,0	1,4	0,1	57,3	2,1	4.054
devize	25,0	0,9	28,4	1,1	37,3	1,4	131
Računi depozita kod depoz. inst. u inostr.	451,1	17,1	673,7	26,3	675,5	24,5	100
KM	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
devize	451,1	17,1	673,7	26,3	675,5	24,5	100
UKUPNO	2.636,6	100,0	2.560,0	100,0	2.755,9	100,0	108
KM	2.018,3	76,5	1.698,9	66,4	1.765,2	64,1	104
devize	618,3	23,5	861,2	33,6	990,7	35,9	115

Novčana sredstva u domaćoj valuti čine 64,1% ukupnih novčanih sredstava, iznose 1,8 milijardi KM i imaju rast za 66,3 miliona KM ili 4% ili u odnosu na kraj 2023. godine. Novčana sredstva u devizama čine 35,9% ukupnih novčanih sredstava, iznose 990,7 miliona KM i imaju rast za 129,5 miliona KM ili 15% u odnosu na kraj 2023. godine.

Novčana sredstva na računu rezervi kod CB BiH čine 56,9% ukupnih novčanih sredstava i iznose 1,6 milijardi KM i veća su za 103,8 miliona KM ili 7% u odnosu na kraj 2023. godine.

Gotov novac čini 15,2% ukupnih novčanih sredstava, iznosi 418,2 miliona KM, ima rast od 25,3 miliona KM ili 6%, s tim da je gotov novac u KM veći za 9%, a gotov novac u devizama veći za 3%, u odnosu na kraj 2023. godine.

Novčana sredstva na računu depozita kod depozitnih institucija u inostranstvu čine 24,5% ukupnih novčanih sredstava, iznose 675,5 miliona KM i veća su za 1,8 miliona KM, u odnosu na kraj 2023. godine. Od ukupnih novčanih sredstava (2,8 milijardi KM) iznos od 1,4 milijardi KM ili 50,6% su kamatonosni računi depozita (sa krajem 2023. godine činili su 49,2% ukupnih novčanih sredstava), a iznos od 1,4 milijarde KM je pozicija gotovog novca i nekamatonosnih računa na koje banke ne ostvaruju prihode, koja čini 49,4% ukupnih novčanih sredstava (sa krajem 2023. godine činila je 50,8% ukupnih novčanih sredstava).

2.1.2.2. Hartije od vrijednosti

Ulaganja u HOV ukupno iznose 1,3 milijarde KM i manje je za 60,9 miliona KM ili 4,3% u odnosu na kraj 2023. godine, a u sljedećoj tabeli prikazane su HOV prema vrsti:

Tabela 17: HOV prema vrsti							mil. KM
PIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Vlasničke HOV	26,3	100,0	28,8	100,0	33,1	100,0	115
Akcije	26,3	100,0	28,8	100,0	33,1	100,0	115
Ostali vlasnički udjeli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
Dužničke HOV	1.270,9	100	1.374,5	100	1.309,3	100	95
Obveznice	1.045,2	82,2	1.168,4	85,0	1.152,9	88,1	99
Trezorski zapisi	225,7	17,8	206,0	15,0	156,4	11,9	76

Vlasničke HOV čine 2,5% ukupnih HOV, imaju rast od 4,3 miliona KM ili 15% u odnosu na kraj 2023. godine i odnose se na akcije. Dužničke HOV manje su za 65,2 miliona KM ili 5% u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi dužničkih HOV, obveznice čine 88,1% ukupnih dužničkih HOV i imaju pad od 15,5 miliona KM ili za 1% u odnosu na kraj 2023. godine. Trezorski zapisi čine 11,9% ukupnih dužničkih HOV i manji su za 49,6 miliona KM ili 24% u odnosu na kraj 2023. godine.

U sljedećoj tabeli prikazane su HOV po emitentu i porijeklu emitenta:

Tabela 18: HOV prema emitentu i porijeklu emitenta							mil. KM
OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024. /2023.
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
1. Vlasničke HOV	26,3	100,0	28,8	100,0	33,1	100,0	115
Domaća vlasnička ulaganja	13,2	50,2	13,3	46,1	13,0	39,3	98
Strana vlasnička ulaganja	13,1	49,8	15,5	53,9	20,1	60,7	130
2. Dužničke HOV	1.270,9	100,0	1.374,5	100,0	1.309,3	100,0	95
Države i vlade	1.206,4	94,9	1.322,3	96,2	1.251,2	95,6	95
Republika Srpska	954,8	75,1	1.137,0	82,7	1.116,7	85,3	98
Države članice Evropske unije	227,3	17,9	171,7	12,5	120,2	9,2	70
Ostale države	24,3	1,9	13,7	1,0	14,2	1,1	104
Ostali emitenti (po državama)	64,5	5,1	52,2	3,8	58,1	4,4	111
Republika Srpska	36,6	2,9	30,7	2,2	35,4	2,7	116
FBiH	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	-
Države članice Evropske unije	27,9	2,2	21,5	1,6	22,2	1,7	103
Ostale države	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Ukoliko posmatramo strukturu vlasničkih HOV na domaća vlasnička ulaganja odnosi se 39,3% ili 13,0 miliona KM, a na strana vlasnička ulaganja odnosi se 60,7% ili 20,1 milion KM.

U strukturi dužničkih HOV dominantno učešće imaju HOV koje su emitovale države i vlade od 95,6% i bilježe pad od 71,1 milion KM ili 5% u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi dužničkih HOV koje su emitovale države i vlade dominantno učešće imaju HOV koje je emitovala Republika Srpska sa učešćem od 85,3% i sa stopom pada od 2%, odnosno iste su imale pad od 20,3 miliona KM, zatim države članice EU sa učešćem od 9,2% koje su imale pad od 51,5 miliona KM ili 30% u odnosu na kraj 2023. godine.

2.1.2.3. Krediti

Bruto krediti iznose 6,7 milijardi KM ili 59,7% bruto bilansne aktive i veći su za 638,7 miliona KM ili 11% u odnosu na kraj 2023. godine.

U toku 2024. godine banke su izvršile računovodstveni otpis glavnice kredita u iznosu od 25,9 miliona KM i trajni otpis glavnice kredita u iznosu od 9,5 miliona KM.

Sektorska struktura ukupnih kredita

Prema prikazanoj sektorskoj strukturi ukupnih kredita najveće učešće i dalje imaju krediti dati stanovništvu i krediti dati privatnim preduzećima i društvima.

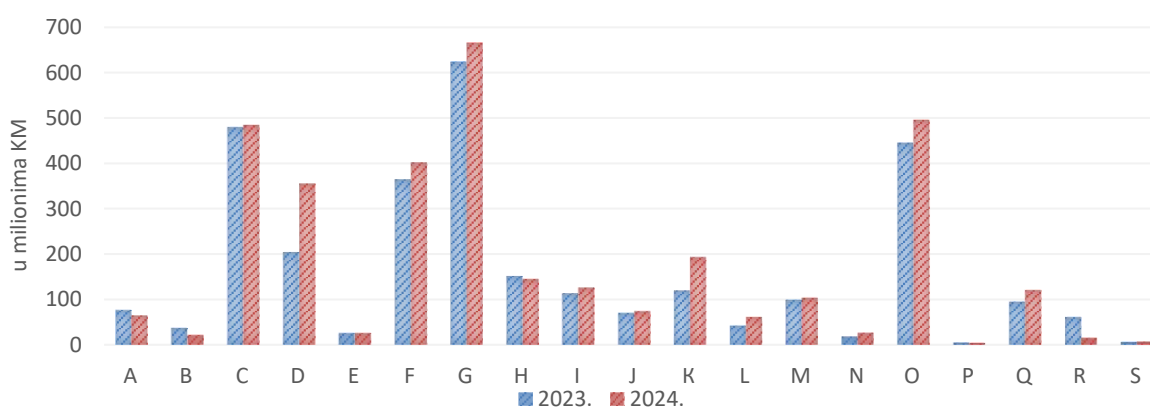
Tabela 19: Sektorska struktura ukupnih kredita

mil. KM

OPIS	2022.		2023.		2024.		Indeks 2024./2023
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
Vlada i vladine institucije	547,9	9,5	495,5	8,2	554,7	8,3	112
Javna i državna preduzeća	325,2	5,6	341,8	5,6	474,7	7,1	139
Privatna preduzeća i društva	1.902,7	32,8	2.098,8	34,7	2.266,9	33,9	108
Neprofitne organizacije	11,5	0,2	12,9	0,2	9,9	0,1	76
Banke i bankarske institucije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Nebankarske fin. institucije	58,8	1,0	68,1	1,1	74,5	1,1	110
Stanovništvo	2.924,6	50,5	3.018,0	49,8	3.303,3	49,3	109
Ostalo	22,1	0,4	21,5	0,4	11,2	0,2	52
UKUPNO	5.792,9	100	6.056,5	100	6.695,2	100	111

Najveći rast kredita u odnosu na kraj 2023. godine zabilježen je kod kredita datih stanovništvu za 285,3 miliona KM ili 9%, kredita datih privatnim preduzećima i društvima za 168,1 milion KM ili 8%, kredita datih javnim i državnim preduzećima za 132,9 miliona KM ili 39%, kredita datih Vladi i vladinim institucijama za 59,2 miliona KM ili 12% i kredita datih nebankarskim finansijskim institucijama za 6,4 miliona KM ili 10%. Pad kredita bilježe krediti dati ostalim sektorima za 10,3 miliona KM ili 48% i krediti dati neprofitnim organizacijama za 3 miliona KM ili 24%, u odnosu na kraj 2023. godine. Detaljna granska struktura kredita pravnih lica i kretanje kroz dva uporedna perioda prikazano je u narednom grafikonu.

Grafikon 19: Granska struktura kredita pravnih lica



LEGENDA

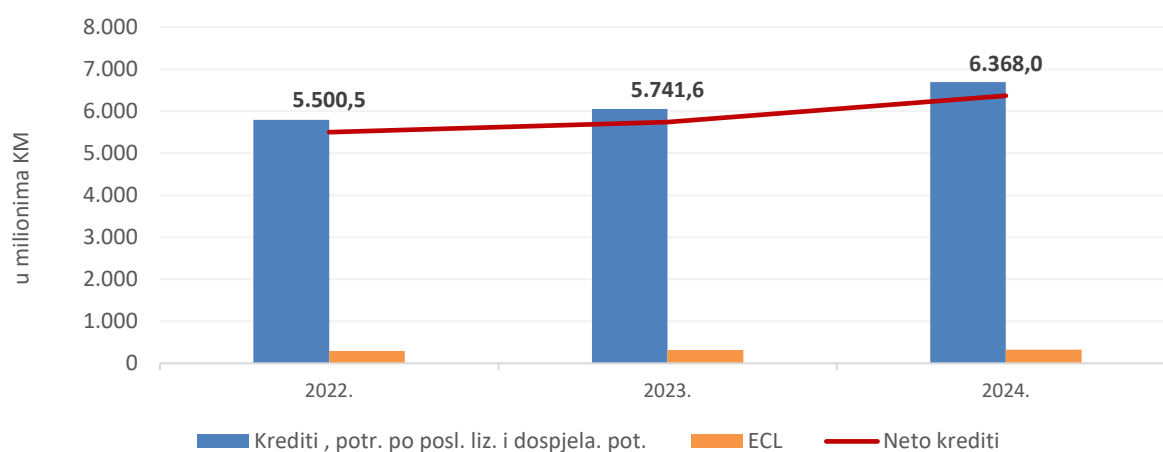
- | | |
|---|---|
| A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov | K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja |
| B Vađenje ruda i kamena | L Poslovanje nekretninama |
| C Prerađivačka industrija | M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti |
| D Proizvodnja i snadbijevanje elekt. energijom, gasom, parom i klimatizacija | N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti |
| E Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije životne sredine | O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje |
| F Građevinarstvo | P Obrazovanje |
| G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala | Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada |
| H Saobraćaj i skladištenje | R Umjetnost, zabava i rekreacija |
| I Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo | S Ostale uslužne djelatnosti |
| J Informacije i komunikacije | |

U strukturi ukupnih kredita (pravna lica i stanovništvo) najveći procenat od 32,2% odnosi se na finansiranje opšte potrošnje stanovništva, 14,7% se odnosi na finansiranje stambenih potreba stanovništva, a zatim slijede: 9,9% trgovina, 7,4% javna uprava, 7,2% prerađivačka industrija, 6% građevinarstvo, 5,3% proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, a 17,3% se odnosi na sve ostale sektore (Prilog br. 2).

Neto krediti

Neto krediti predstavljaju bruto kredite umanjene za ECL po Odluci o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka⁶⁴. Stanje i kretanje neto kredita banaka Republike Srpske vidi se iz sljedećeg grafikona:

Grafikon 20: Neto krediti



Neto krediti iznose 6,4 milijarde KM i veći su za 626,4 miliona KM ili 11% u odnosu na kraj 2023. godine. Krediti, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja su veći za 638,6 miliona KM ili 10,5%, a ECL je veći za 12,3 miliona KM ili 4% u odnosu na kraj 2023. godine. Pokrivenost ukupnih kredita očekivanim kreditnim gubicima (ECL) iznosi 4,9% (na dan 31.12.2023. godine je iznosila 5,2% ukupnih kredita).

Ročna struktura kredita

Kratkoročni krediti veći su za 152,8 miliona KM ili 19%, a dugoročni krediti su veći za 479,6 miliona KM ili 9% u odnosu na kraj 2023. godine. Dugoročni krediti u ukupnim kreditima učestvuju sa 83,8% i smanjili su svoje učešće za 0,9 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine. Dospjela potraživanja su veća za 6,2 miliona KM ili 6% u odnosu na kraj 2023. godine. Najveće povećanje bilježe dospjela potraživanja privatnih preduzeća i društava (u iznosu od 7,8 miliona KM ili 14%), a dospjela potraživanja stanovništva imaju smanjenje (u iznosu od 2,9 miliona KM ili 6%).

Tabela 20: Ročna struktura kredita

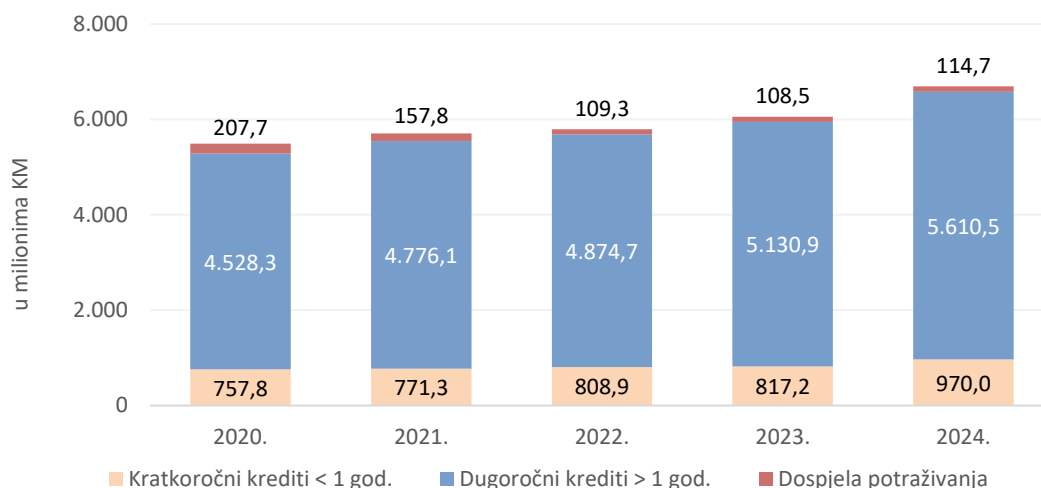
OPIS	mil. KM								
	Kratk. krediti < 1 god.			Dugor. krediti > 1 god.			Dospjela potraživanja		
	2023.	2024.	Indeks	2023.	2024.	Indeks	2023.	2024.	Indeks
Vlada i vladine institucije	3,0	8,4	282	491,8	545,2	111	0,7	1,0	150
Javna i državna preduzeća	48,0	144,7	302	293,6	329,4	112	0,3	0,6	218
Privatna preduzeća i društva	571,7	605,2	106	1.470,3	1.597,1	109	56,8	64,6	114
Neprofitne organizacije	0,3	0,7	246	12,6	9,0	72	0,1	0,1	100
Banke i bankarske institucije	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Nebankarske fin. institucije	5,5	16,2	296	62,6	58,4	93	0,0	0,0	-
Stanovništvo	188,7	194,1	103	2.779,1	3.061,9	110	50,2	47,3	94
Ostalo	0,1	0,6	975	21,0	9,5	45	0,4	1,1	275
UKUPNO	817,2	970,0	119	5.130,9	5.610,5	109	108,5	114,7	106

⁶⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 48/19, 109/19, 73/21, 35/23 i 101/23

U strukturi kratkoročnih i dugoročnih kredita dominantno učešće imaju krediti dati stanovništvu i privatnim preduzećima i društvima. Dugoročni krediti dati stanovništvu imali su rast od 282,8 miliona KM ili 10% u odnosu na kraj 2023. godine, a u ukupnim dugoročnim kreditima učestvuju sa 54,6%. Dugoročni krediti dati privatnim preduzećima i društvima povećali su se za 126,8 miliona KM ili 9% u odnosu na kraj 2023. godine, a u ukupnim dugoročnim kreditima učestvuju sa 28,5%.

Kratkoročni krediti stanovništva su veći za 5,4 miliona KM ili 3%, u odnosu na kraj 2023. godine, a u ukupnim kratkoročnim kreditima učestvuju sa 20%. Kratkoročni krediti privatnim preduzećima i društvima su veći za 33,5 miliona KM ili 6% u odnosu na kraj 2023. godine, a u ukupnim kratkoročnim kreditima učestvuju sa 62,4%.

Grafikon 21: Ročna struktura kredita

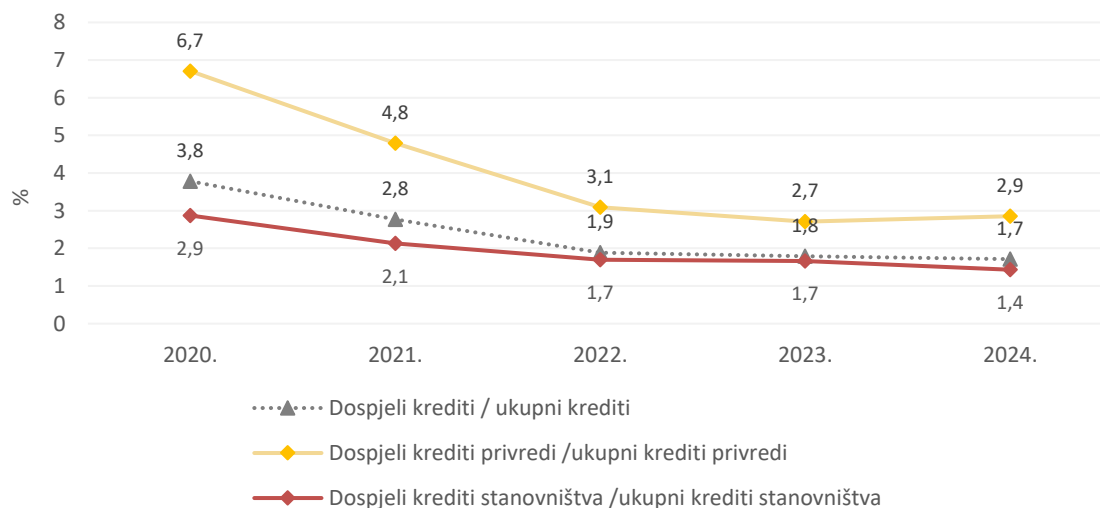


Promjene ročne strukture kredita prikazane su prethodnim grafikonom kroz seriju od pet uporednih perioda, počev od 2020. godine.

Dospjela potraživanja po kreditima

Dospjela potraživanja po kreditima privatnih preduzeća i društava i dospjela potraživanja po kreditima stanovništva zajedno čine 97,6% ukupnih dospjelih potraživanja.

Grafikon 22: Odnos dospjelih kreditnih potraživanja i ukupnih kredita



Na dan 31.12.2024. godine, stopa dospjelih kredita u odnosu na ukupne kredite iznosi 1,7% (sa 31.12.2023. godine je bila 1,8%), stopa dospjelih kredita privatnih preduzeća i društava u odnosu na

ukupne kredite date privatnim preduzećima i društvima iznosi 2,9% (sa 31.12.2023. godine bila je 2,7%) i stopa dospelih kredita stanovništva u odnosu na ukupne kredite stanovništva iznosi 1,4% (sa 31.12.2023. godine bila je 1,7%).

Valutna struktura kredita

Prema valutnoj strukturi kredita, krediti odobreni sa valutnom klauzulom u ukupnim kreditima učestvuju sa 45,2%, krediti odobreni u stranoj valuti (EUR) sa 1%, te krediti u domaćoj valuti sa 53,8%.

Ročna i sektorska struktura kredita banaka Republike Srpske i poslovnih jedinica banaka iz FBiH

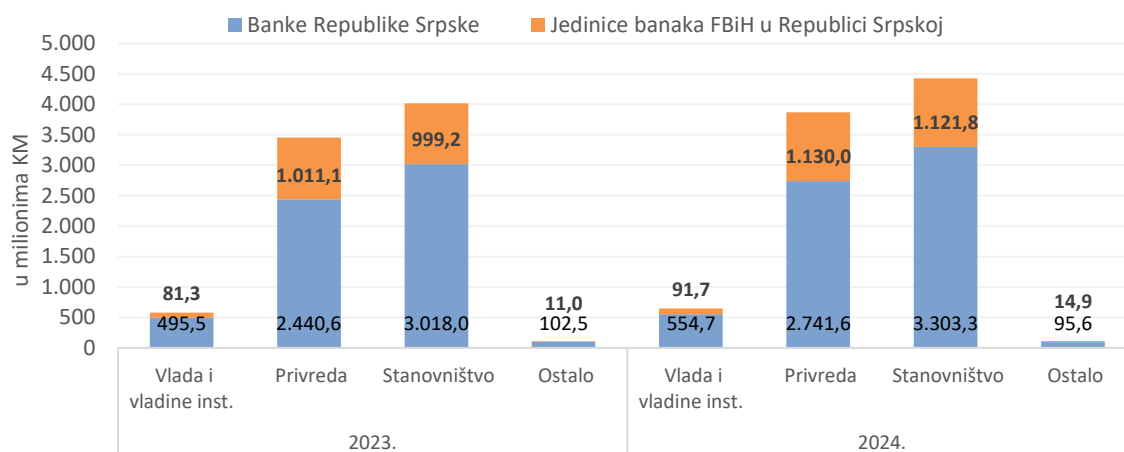
Ročna i sektorska struktura plasiranih kredita banaka sa sjedištem iz Republike Srpske i filijala i poslovnih jedinica banaka sa sjedištem iz FBiH je vrlo slična. Odnosno, vidimo da su najzastupljeniji krediti plasirani privredi i stanovništvu, te da su orijentisani na dugoročno kreditiranje.

Ukupno plasirani krediti u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine iznose 9,1 milijarda KM i veći su za 11% u odnosu na kraj 2023. godine, od čega krediti organizacionih dijelova banaka čije je sjedište u FBiH iznose 2,4 milijarde KM ili 26,9% ukupnih kredita plasiranih u Republici Srpskoj zaključno sa krajem 2024. godine i imaju rast od 255,8 miliona KM ili 12,2% u odnosu na kraj 2023. godine.

Ukupni krediti organizacionih dijelova banaka iz Republike Srpske (tri banke) koji posluju na području FBiH sa 31.12.2024. godine iznose 277,1 milion KM i u toku 2024. godine su smanjeni za 5 miliona KM ili 2% u odnosu na kraj 2023. godine.

Uporedni pregled najzastupljenijih grana iz sektorske strukture kredita banaka iz Republike Srpske i poslovnih jedinica banaka iz FBiH koje posluju na području Republike Srpske prikazan je u sljedećem grafikonu.

Grafikon 23: Sektorska struktura kredita banaka Republike Srpske i poslovnih jedinica banaka iz FBiH



Kreditni stanovništvu

Ukupni krediti dati stanovništvu koje su plasirale banke iz Republike Srpske i organizacioni dijelovi banaka sa sjedištem u FBiH koji posluju na području Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznose 4,4 milijarde KM i veći su za 407,9 miliona KM ili 10% u odnosu na kraj 2023. godine.

Od ukupnih kredita stanovništvu, banke iz Republike Srpske plasirale su 3,3 milijarde KM ili 74,6% ukupnih kredita stanovništva, dok su poslovne jedinice banaka čije je sjedište u FBiH plasirale 1,1 milijardu KM ili 25,4% ukupnih kredita stanovništva.

Kratkoročni krediti dati stanovništvu veći su za 3,6 miliona KM ili 1% u odnosu na kraj 2023. godine i čine 6,4% ukupnih kredita datih stanovništvu.

Dugoročni krediti dati stanovništvu veći su za 404,3 miliona KM ili 11% u odnosu na kraj 2023. godine i čine 93,6% ukupnih kredita datih stanovništvu.

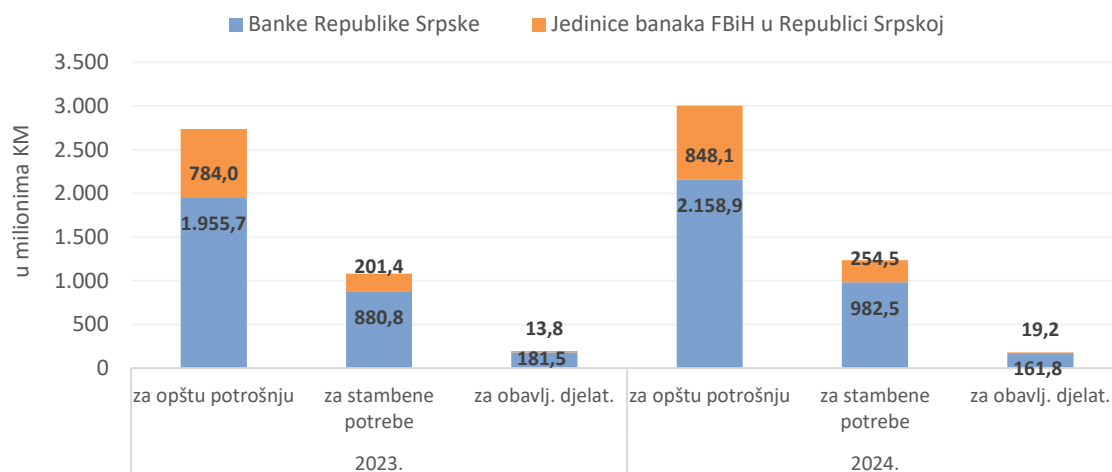
U strukturi ukupnih kredita stanovništvu, kratkoročni krediti za opštu potrošnju čine 5,2% ukupnih kredita datih stanovništvu i veći su za 1,7 miliona KM ili 1% u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi ukupnih

kredita stanovništvu, dugoročni krediti za opštu potrošnju čine 62,8% ukupnih kredita datih stanovništvu i veći su za 265,7 miliona KM ili 11%.

Krediti za stambene potrebe (kratkoročni i dugoročni) čine 28% ukupnih kredita datih stanovništvu i veći su za 155 miliona KM ili 14,3% u odnosu na kraj 2023. godine.

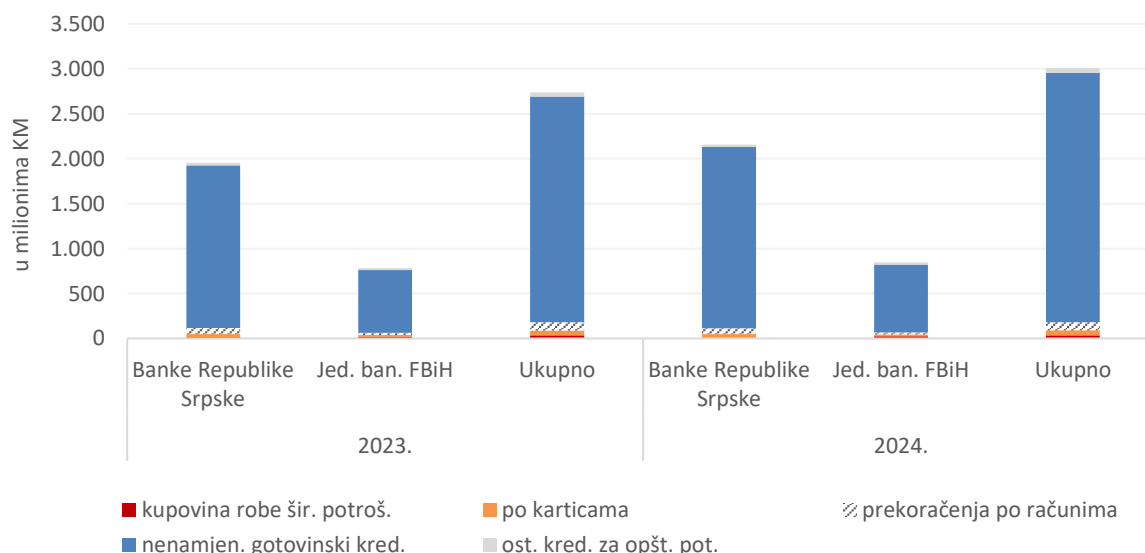
Krediti za obavljanje djelatnosti (kratkoročni i dugoročni) čine 4,1% ukupnih kredita datih stanovništvu i manji su za 14,3 miliona KM ili 7,3% u odnosu na kraj 2023. godine.

Grafikon 24: Struktura kredita stanovništva



Prethodni grafikon prikazuje sektorsku strukturu kredita stanovništva plasiranih od strane banaka iz Republike Srpske i poslovnih jedinica banaka iz FBiH.

Grafikon 25: Namjenska struktura kredita stanovništvu za opštu potrošnju



Ukupni krediti stanovništvu za opštu potrošnju iznose 3 milijarde KM i veći su za 267,4 miliona KM ili 10%, u odnosu na kraj 2023. godine.

Prema namjenskoj strukturi kredita plasiranih stanovništvu za opštu potrošnju, nenamjenski gotovinski krediti čine 92,2% ukupnih kredita za opštu potrošnju stanovništva i veći su za 263 miliona KM ili 10%.

Zaduženost stanovništva po kreditima bankarskog sektora

U sljedećoj tabeli prikazano je kretanje ukupnih kredita datih stanovništvu od strane banaka iz Republike Srpske i poslovnih jedinica banaka iz FBiH:

Tabela 21: Zaduženost stanovništva po kreditima (osim kredita za obavljanje djelatnosti)				mil. KM
OPIS	2022	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
Kreditni stanovništvu				-
1. banke iz Republike Srpske	2.712,5	2.836,4	3.141,4	111
2. poslovne jedinice banaka iz Republike Srpske u FBiH	111,5	97,5	98,7	101
3. poslovne jedinice banaka iz FBiH u Republici Srpskoj	850,6	985,4	1.102,6	112
UKUPNO (1-2+3)	3.451,6	3.724,4	4.145,4	111
Broj stanovnika iz Republike Srpske	1.120.236	1.114.819	1.114.819	
Zaduženost po stanovniku Republike Srpske (u KM)	3.081,2	3.340,8	3.718,4	111

Prema posljednjoj Objavi Zavoda za statistiku Republike Srpske⁶⁵ broj stanovnika u Republici Srpskoj je 1.114.819, a ukupan iznos kredita datih stanovništvu iznosi 4.145,4 miliona KM, što daje kreditnu zaduženost po stanovniku u iznosu od 3.718,4 KM (sa 31.12.2023. godine iznosila je 3.340,8 KM).

Ukupno prikupljeni depoziti i plasirani krediti u Republici Srpskoj

Poslovne jedinice banaka koje imaju sjedište u FBiH, a posluju u Republici Srpskoj imaju rast depozita od 11% i rast kredita od 12% u odnosu na kraj 2023. godine.

Tabela 22: Prikupljeni depoziti i plasirani krediti					mil. KM	
OPIS	2023.		2024.		Indeks depozita	Indeks kredita
	Depoziti	Krediti	Depoziti	Krediti		
1. Banke Republike Srpske	7.740,1	6.056,5	8.354,2	6.695,2	108	111
2. Poslovne jedinice banaka FBiH	1.201,2	2.102,6	1.333,1	2.358,4	111	112
3. UKUPNO	8.941,3	8.159,1	9.687,3	9.053,5	108	111
4. Minus: Poslovne jed. banaka iz Republike Srpske u FBiH	624,8	282,1	592,5	277,1	95	98
5. UKUPNO	8.316,5	7.877,0	9.094,8	8.776,4	109	111

Poslovne jedinice banaka koje imaju sjedište u Republici Srpskoj, a posluju na području FBiH imaju pad depozita od 5% i pad kredita od 2%, u odnosu na kraj 2023. godine. Na ukupnom nivou, depoziti bilježe rast od 9%, a krediti su veći za 11% u odnosu na kraj 2023. godine.

2.2. Profitabilnost

Struktura bilansa uspjeha bankarskog sektora Republike Srpske sa 31.12.2023. i 31.12.2024. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 23: Bilans uspjeha bankarskog sektora Republike Srpske				mil. KM	
OPIS	2023.		2024.		Indeks
	Iznos	%	Iznos	%	
1. PRIHODI PO KAMATAMA I SL. PRIHODI					
a) Prihodi od kamata i slični prihodi	409,4	63,0	468,1	62,9	114
b) Operativni prihodi	240,8	37,0	276,2	37,1	115
2. UKUPNI PRIHODI (1.a+1.b)	650,2	100	744,2	100	114
3. RASHODI					
a) Rashodi po kamatama i slični rashodi	56,8	12,9	78,6	16,6	138
b) Poslovni i direktni rashodi	104,3	23,6	97,9	20,6	94
v) Operativni rashodi	280,1	63,5	298,1	62,8	106
4. UKUPNI RASHODI (3.a+3.b+3.v)	441,2	100	474,5	100	108
UKUPNI PRIHODI - RASHODI (2.- 4.)	209,0		269,7		129
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	209,0		269,7		129
GUBITAK	0,0		0,0		-
POREZI	19,7		22,8		116
Dobit po osnovu poveć.odl.por.sredst. i smanj.odl.por.obav.	1,3		1,1		88
Gubit. po osnovu smanj.odl.por.sredst. i poveć.odl.por.obav.	1,4		0,9		67
NETO - DOBIT	189,3		247,2		131
NETO - GUBITAK	0,0		0,0		-

⁶⁵ [MJESEČNI STATISTIČKI PREGLED, JUN 2024. / MONTHLY STATISTICAL REVIEW, JUNE 2024 \(rzs.rs.ba\)](https://mzs.rs.ba/)

Ukupni prihodi banaka sa 31.12.2024. godine iznose 744,2 miliona KM i veći su za 94 miliona KM ili 14% u odnosu na isti period 2023. godine.

Prihodi od kamata i slični prihodi iznose 468,1 milion KM i veći su za 58,7 miliona KM ili 14%, a operativni prihodi iznose 276,2 miliona KM i veći su za 35,4 miliona KM ili 15%, u odnosu na isti period 2023. godine.

U strukturi prihoda od kamata i sličnih prihoda i dalje su najznačajniji prihodi po kamatama na kredite koji iznose 357,9 miliona KM ili 76,5% ukupnih prihoda od kamata i sličnih prihoda sa rastom u iznosu od 33,8 miliona KM ili 10%, u odnosu na isti period 2023. godine. Prihod iz poslovanja sa hartijama od vrijednosti iznosi 45,9 miliona KM ili 9,8 ukupnih prihoda od kamata i sličnih prihoda sa stopom rasta od 25%, u odnosu na isti period 2023. godine. Ostali prihodi od kamata i slični prihodi iznose 30,6 miliona KM sa učešćem od 6,5% i nalaze se na približno istom nivou, dok prihodi od kamata i slični prihodi nastali na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija iznose 27,4 miliona KM učestvuju sa 5,9% i veći su za 12,7 miliona KM ili 87%, a prihodi od plasmana drugim bankama iznose 6,2 miliona KM i učestvuju u ukupnim prihodima od kamata i sličnim prihodima sa 1,3% (veći za 3 miliona KM), u odnosu na isti period 2023. godine.

Operativni prihodi iznose 276,2 miliona KM i čine 37,1% ukupnih prihoda sa rastom u iznosu od 35,4 miliona KM ili 15%, u odnosu na isti period 2023. godine. Strukturu operativnih prihoda čine: prihodi po osnovu izvršenih usluga platnog prometa u iznosu od 183,4 miliona KM ili 66,4% ukupnih operativnih prihoda sa rastom od 17,9 miliona KM ili 11% u odnosu na isti period 2023. godine, zatim prihodi po osnovu poslovanja sa devizama u iznosu od 22,8 miliona KM ili 8,3% ukupnih operativnih prihoda sa rastom od 1 milion KM ili 4%, prihodi po vanbilansnim poslovima u iznosu od 13,1 milion KM ili 4,7% ukupnih operativnih prihoda sa rastom od 500 hiljada KM ili 4%, prihodi od naknada po kreditima u iznosu od 5,4 miliona KM ili 2% ukupnih operativnih prihoda sa rastom od 15%, te ostali operativni prihodi u ukupnom iznosu od 51,1 milion KM ili 18,5% ukupnih operativnih prihoda sa rastom od 43% ili u iznosu od 15,4 miliona KM (ostale operativne prihode čine prihodi od poslova trgovanja, neto pozitivne kursne razlike, prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja, zakupnina, prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, prihodi po učešću u kapitalu drugih pravnih lica i drugi prihodi), a sve u odnosu na isti period 2023. godine.

Ukupni rashodi bankarskog sektora iznose 474,5 miliona KM i veći su za 33,3 miliona KM ili 8%, u odnosu na isti period 2023. godine.

Prema strukturi ukupnih rashoda bankarskog sektora, rashodi po kamatama i slični rashodi iznose 78,6 miliona KM ili 16,6% ukupnih rashoda i veći su za 21,8 miliona KM ili 38%, u odnosu na isti period 2023. godine.

Poslovni i direktni rashodi iznose 97,9 miliona KM ili 20,6% ukupnih rashoda i manji su za 6,4 miliona KM ili 6%, sastoje se od: troškova rezervi za opšti kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke po bilansu i rezervisanja po vanbilansu (formiranih primjenom Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka) u iznosu od 37,7 miliona KM ili 38,5% ukupnih poslovnih i direktnih rashoda sa padom od 9,4 miliona KM ili 19,9%, te ostalih poslovnih i direktnih troškova (rashodi po osnovu naknada i provizija i slično) u iznosu od 60,2 miliona KM ili 61,5% ukupnih poslovnih i direktnih troškova sa rastom od 3 miliona KM ili 5%, u odnosu na isti period 2023. godine.

Operativni rashodi iznose 298,1 milion KM ili 62,8% ukupnih rashoda i veći su za 18 miliona KM ili 6%, u odnosu na isti period 2023. godine. Ovi rashodi odnose se na troškove plata i doprinosa u iznosu od 137,1 milion KM, a veći su za 16,9 miliona KM ili 14%, u odnosu na isti period 2023. godine, zatim na troškove poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija u iznosu od 77,8 miliona KM i veći su za 4,8 miliona KM ili 7% u odnosu na isti period 2023. godine, te na ostale operativne troškove u iznosu od 83,1 milion KM (većim dijelom se odnose na nematerijalne troškove, negativne kursne razlike, rashodovanje i otpis osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, troškove poreza i doprinosa, troškove rezervisanja za obaveze, gubitke po osnovu prodaje osnovnih sredstava i ostale troškove) koji su manji za 3,7 miliona KM ili 4,3%, u odnosu na isti period 2023. godine.

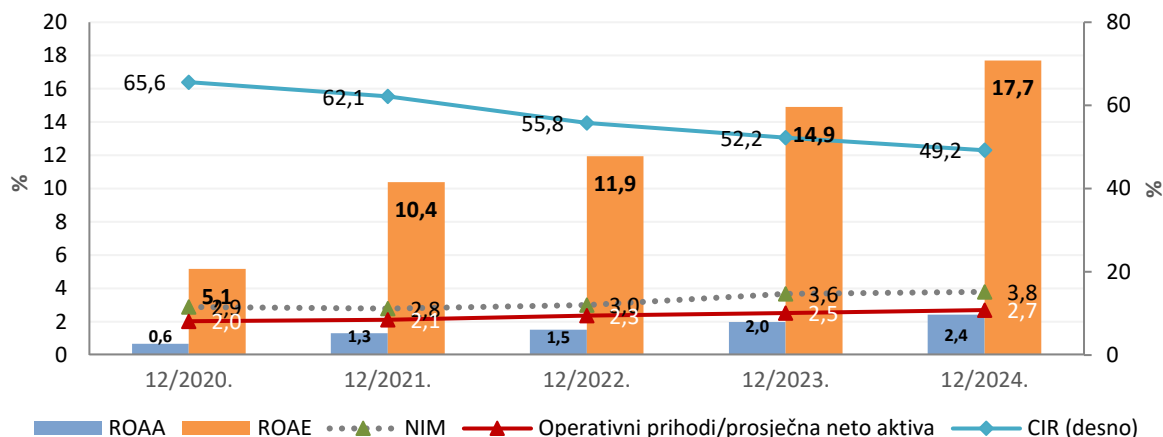
U ovom izvještajnom periodu, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, banke su ostvarile veći rast ukupnih prihoda (14%) u odnosu na rast ukupnih rashoda (8%).

Na osnovu izvještaja banaka bankarskog sektora Republike Srpske za 31.12.2024. godine, sve banake su iskazale neto dobit u ukupnom iznosu od 247,2 miliona KM koja je veća za 57,9 miliona KM ili 31%, u odnosu na isti period 2023. godine.

Koeficijenti profitabilnosti

Koeficijenti profitabilnosti bankarskog sektora mjereni na bazi godišnjeg nivoa neto dobiti i prosječnog stanja aktive i kapitala (13-mjesečni prosjek) za pet izvještajnih perioda su prikazani u sljedećoj tabeli:

Grafikon 26: Koeficijenti profitabilnosti



NIM (eng. Net Income Margin): Neto kamatni prihod/prosječna neto aktiva

CIR (eng. Cost-income Ratio) : Operativni rashodi/ Ukupni prihodi umanjani za ostale poslovne i direktne troš.

Pregled koeficijenata profitabilnosti pokazuje rast profitabilnosti banaka. Koeficijent ROAA iznosi 2,4% i veći je za 0,4 procentna poena, ROAE iznosi 17,7% i veći je za 2,8 procentnih poena, NIM iznosi 3,8% i veći je za 0,2 procentna poena, dok CIR iznosi 49,2% i manji je za 3 procentna poena, u odnosu na isti period 2023. godine.

2.3. Rizici poslovanja banaka

U skladu sa propisima Agencije, banke su dužne usvojiti i provoditi adekvatne politike i postupke upravljanja rizicima, te uspostaviti adekvatan nivo, obim i način kontrole i izvještavanja o rizicima.

2.3.1. Kreditni rizik

Kreditni i drugi plasmani imaju najveće učešće u ukupnoj strukturi aktive i njen su najrizičniji dio. Kreditni portfolio čini 59,7% bruto bilansne aktive. Od kvaliteta kredita, odnosno stepena naplativosti kredita u najvećoj mjeri zavisi stabilnost i uspješnost poslovanja svake banke i bankarskog sektora u cjelini.

2.3.2. Klasifikacija aktive

U sljedećoj tabeli prikazan je pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora i očekivani kreditni gubitak za bilansne izloženosti i rezervisanja za pokriće očekivanih kreditnih gubitaka za vanbilansne izloženosti (ECL) koje banka knjigovodstveno evidentira kroz bilans uspjeha.

Tabela 24: Ukupna finansijska imovina prema načinu vrednovanja i ECL

mil. KM

FINANSIJSKA IMOVINA	2022.			2023.			2024.		
	Iznos	ECL	Stopa pokr.	Iznos	ECL	Stopa pokr.	Iznos	ECL	Stopa pokr.
UKUPNO	11.153,5	325,7	2,9	11.568,8	356,5	3,1	12.582,9	366,4	2,9
Bilans	9.876,2	312,9	3,2	10.175,6	339,6	3,3	11.006,4	349,5	3,2
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	8.583,7	305,1	3,6	9.102,8	330,3	3,6	10.092,9	338,9	3,4
Novčana sredstva, novč. pot. i ost. depoz. po viđenju	2.677,1	6,0	0,2	2.588,9	6,5	0,3	2.807,6	4,7	0,2
Dužničke hartije od vrijednosti	86,4	0,1	0,1	426,6	2,8	0,6	554,3	0,8	0,1
Kredit	5.792,9	292,4	5,0	6.056,5	314,9	5,2	6.695,2	327,2	4,9
Ostala aktiva	27,4	6,6	24,0	30,8	6,0	19,6	35,9	6,3	17,5
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12,9	0,0		15,2	0,0		19,8	0,0	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat*	1.198,6	0,0		967,4	0,0		773,8	0,0	
Ostala finansijska potraživanja	81,0	7,8	9,6	90,1	9,3	10,3	119,9	10,6	8,9
Vanbilans	1.277,2	12,8	1,0	1.393,2	17,0	1,2	1.576,6	16,9	1,1
Izdane garancije	641,5	6,3	1,0	732,0	9,9	1,4	771,5	9,1	1,2
Nepokriveni akreditivi	0,8	0,0	0,5	0,9	0,0	0,7	26,1	0,5	1,9
Neopozivo odobreni, neiskorišteni krediti	634,2	6,5	1,0	660,0	7,1	1,1	778,7	7,3	0,9
Ostale potencijalne obaveze banke	0,7	0,0	0,9	0,3	0,0	0,6	0,3	0,0	0,4

*U skladu sa regulativom, ECL na dužničke hartije od vrijednosti evidentiran je kroz ostali uk. rezultat kao stavka kapitala.

Ukupna izloženost banaka na dan 31.12.2024. godine iznosi 12,6 milijardi KM i veća je za 1 milijardu KM ili 8,8% u odnosu na 2023. godinu, od čega se 11 milijardi KM odnosi na bilansne izloženosti, a 1,6 milijardi KM na vanbilansne izloženosti.

U ovom izvještajnom periodu došlo je do rasta bilansnih izloženosti za 830,8 miliona KM ili 8% kao i rasta vanbilansnih izloženosti za 183,4 miliona KM ili 13,2%, u odnosu na kraj 2023. godine. Najveće učešće u ukupnoj finansijskoj imovini ima finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku koja ima rast od 990,1 milion KM ili 10,9% (kreditni čine 66,3% i imaju rast od 638,7 miliona KM ili 10,5%, dok novčana sredstva čine 27,8% i imaju rast od 218,7 miliona KM ili 8,4%, u odnosu na kraj 2023. godine).

Stopa ECL na ukupnu finansijsku imovinu iznosi 2,9% i manja je za 0,2 procentna poena u odnosu na kraj 2023. godine.

U sljedećoj tabeli prikazan je pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora, razvrstanih prema nivoima kreditnog rizika sa pripadajućim ECL i stopom pokrivenosti:

Tabela 25: Ukupna finansijska imovina prema nivoima kreditnog rizika									mil. KM
FINANSIJSKA IMOVINA	2022.			2023.			2024.		
	Iznos	ECL	Stopa pokrив.	Iznos	ECL	Stopa pokrив.	Iznos	ECL	Stopa pokrив.
UKUPNO	11.153,5	325,7	2,9	11.568,8	356,5	3,1	12.582,9	366,4	2,9
Nivo kreditnog rizika 1	10.222,6	76,5	0,7	10.501,4	84,6	0,8	11.473,6	85,5	0,7
Nivo kreditnog rizika 2	700,1	76,9	11,0	826,3	88,5	10,7	833,0	84,4	10,1
Nivo kreditnog rizika 3	230,8	172,2	74,6	241,0	183,4	76,1	276,4	196,6	71,1
Bilans	9.876,2	312,9	3,2	10.175,6	339,6	3,3	11.006,4	349,5	3,2
Nivo kreditnog rizika 1	9.037,7	68,4	0,8	9.239,6	76,3	0,8	10.002,7	76,7	0,8
Nivo kreditnog rizika 2	608,8	72,6	11,9	697,1	80,3	11,5	737,9	80,1	10,9
Nivo kreditnog rizika 3	229,7	171,9	74,8	238,9	183,0	76,6	265,7	192,7	72,5
Vanbilans	1.277,2	12,8	1,0	1.393,2	17,0	1,2	1.576,6	16,9	1,1
Nivo kreditnog rizika 1	1.184,8	8,1	0,7	1.261,9	8,3	0,7	1.470,9	8,8	0,6
Nivo kreditnog rizika 2	91,4	4,3	4,8	129,2	8,2	6,4	95,0	4,2	4,5
Nivo kreditnog rizika 3	1,0	0,3	27,7	2,1	0,4	19,3	10,6	3,9	36,4

Bilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2024. godine iznose 10 milijardi KM i čine 90,9% ukupnih bilansnih izloženosti. U odnosu na kraj 2023. godine veće su za 763,1 milion KM ili 8,3%.

Bilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 na dan 31.12.2024. godine iznose 737,9 miliona KM i čine 6,7% ukupnih bilansnih izloženosti. U odnosu na kraj 2023. godine veće su za 40,8 miliona KM ili 5,9%.

Bilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na dan 31.12.2024. godine iznose 265,7 miliona KM i čine 2,4% ukupnih bilansnih izloženosti. U odnosu na kraj 2023. godine veće su za 26,8 miliona KM ili 11,2%.

Vanbilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2024. godine iznose 1,5 milijardi KM i čine 93,3% ukupnih vanbilansnih izloženosti. Vanbilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 iznose 95 miliona KM ili 6% ukupnih vanbilansnih izloženosti, dok je u nivo kreditnog rizika 3 raspoređeno 10,6 miliona KM ili 0,7% ukupnih vanbilansnih izloženosti.

Za ukupne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1, ECL na dan 31.12.2024. godine iznosi 85,5 miliona KM i veći je za 0,9 miliona KM ili 1,1% u odnosu na kraj 2023. godine.

Za ukupne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2, ECL na dan 31.12.2024. godine iznosi 84,4 miliona KM i manji je za 4,1 milion KM ili 4,6% u odnosu na kraj 2023. godine.

Za ukupne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, ECL na dan 31.12.2024. godine iznosi 196,6 miliona KM i veći je za 13,2 miliona KM ili 7,2% u odnosu na kraj 2023. godine.

Stopa pokrivenosti ECL-om na ukupnom nivou iznosi 2,9% i manja je za 0,2 procentna poena u odnosu na kraj 2023. godine. Pokrivenost ECL-om za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 iznosi 0,7% (manja je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine), pokrivenost za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 iznosi 10,1% (manja je za 0,6 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine), a za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 stopa pokrivenosti je 71,1% i manja je za 5 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine.

U sljedećoj tabeli prikazan je pregled kredita pravnim i fizičkim licima prema nivou kreditnog rizika i pripadajući ECL:

Tabela 26: Pregled kredita pravnim i fizičkim licima prema nivou kred. rizika i pripadajući ECL									mil. KM
Krediti	2022.			2023.			2024.		
	Iznos	ECL	Stopa pokr.	Iznos	ECL	Stopa pokr.	Iznos	ECL	Stopa pokr.
Ukupno krediti	5.792,9	292,4	5,05	6.056,5	314,9	5,20	6.695,2	327,2	4,89
Pravna lica	2.868,3	140,9	4,91	3.038,6	158,8	5,23	3.391,9	172,8	5,10
Stanovništvo	2.924,6	151,5	5,18	3.017,9	156,1	5,17	3.303,3	154,3	4,67
Nivo kreditnog rizika 1	4.978,4	63,6	1,3	5.143,1	68,4	1,3	5.714,0	69,7	1,2
Pravna lica	2.423,1	32,0	1,3	2.481,7	32,8	1,3	2.762,6	32,9	1,2
Stanovništvo	2.555,3	31,6	1,2	2.661,3	35,6	1,3	2.951,4	36,8	1,2
Nivo kreditnog rizika 2	601,0	71,9	12,0	692,9	79,7	11,5	731,9	79,5	10,9
Pravna lica	329,8	36,0	10,9	439,3	46,0	10,5	478,0	45,0	9,4
Stanovništvo	271,2	35,8	13,2	253,7	33,7	13,3	253,9	34,5	13,6
Nivo kreditnog rizika 3	213,5	156,9	73,5	220,5	166,8	75,6	249,3	178,0	71,4
Pravna lica	115,3	72,9	63,2	117,6	80,1	68,1	151,3	95,0	62,8
Stanovništvo	98,2	84,1	85,6	102,9	86,8	84,3	98,0	83,0	84,7

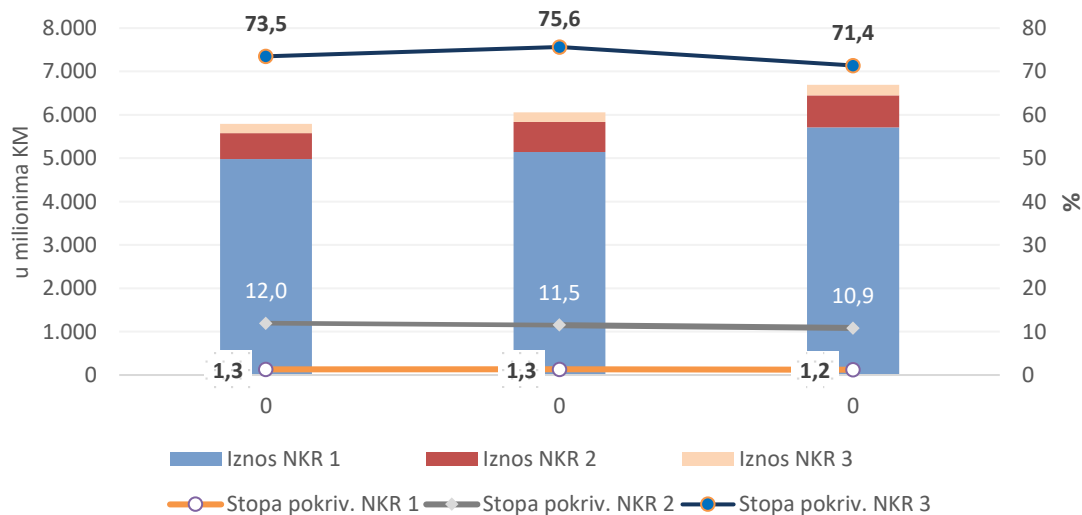
Kreditni raspoređeni u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2024. godine iznose 5,7 milijardi KM i čine 85,4% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2023. godine veći su za 570,9 miliona KM ili 11,1%. Stopa pokrivenosti ECL za kredite raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 iznosi 1,2% i manja je za 0,1 procentni poen (pravna lica: 1,2% i manja su za 0,1 procentni poen i fizička lica: 1,2% i manja su za 0,1 procentni poen), sve u odnosu na kraj 2023. godine.

Kreditni raspoređeni u nivo kreditnog rizika 2 na dan 31.12.2024. godine iznose 731,9 miliona KM i čine 10,9% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2023. godine veći su za 39 miliona KM ili 5,6%. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 10,9% i manja je za 0,6 procentnih poena (pravna lica: 9,4% i manja je za 1,1 procentni poen, fizička lica: 13,6% i veća je za 0,3 procentnih poena), sve u odnosu na kraj 2023. godine.

Kreditni raspoređeni u nivo kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31.12.2024. godine iznose 249,3 miliona KM i čine 3,7% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2023. godine veći su za 28,8 miliona KM ili 13,1%. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 71,4% i manja je za 4,2 procentna poena (pravna lica: 62,8% i manja je za 5,3 procentna poena, a fizička lica: 84,7% i veća je za 0,4 procentna poena), sve u odnosu na kraj 2023. godine.

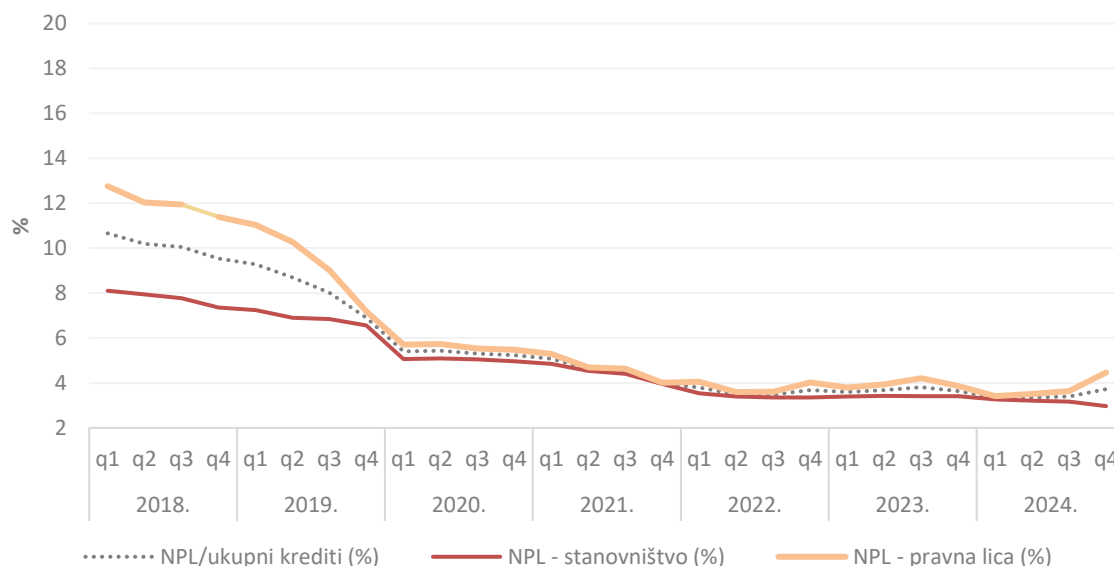
Od ukupnih kredita plasiranih pravnim licima koji iznose 3,4 milijarde KM, na NPL se odnosi 151,3 miliona KM ili 4,5% (učešće NPL na kraju 2023. godine je 3,9%). Od ukupnih kredita fizičkim licima koji iznose 3,3 milijarde KM, na NPL se odnosi 98 miliona KM ili 3% (učešće NPL na kraju 2023. godine je 3,4%). Na sljedećem grafikonu prikazano je kretanje kredita raspoređenih u tri nivoa kreditnog rizika sa pripadajućom stopom pokrivenosti, odnosno ECL, kroz tri uporedna perioda:

Grafikon 27: Krediti po nivoima kreditnog rizika sa pripadajućim stopama pokrivenosti



Kretanje učešća NPL-a u kreditima kroz više uporednih perioda prikazano je na sljedećem grafikonu:

Grafikon 28: Učešće NPL-a u kreditima



U narednoj tabeli prikazani su pokazatelji kreditnog rizika kroz tri posljednja uporedna perioda:

Tabela 27: Pokazatelji kreditnog rizika

OPIS	2022.	2023.	2024.
1. Stopa NPA	2,1	2,1	2,2
2. Stopa pokrivenosti NPA sa ECL	74,6	76,1	71,1
3. Stopa pokrivenosti ukupne aktive sa ECL	2,9	3,1	2,9
4. Stopa NPL	3,7	3,6	3,7
5. Stopa pokrivenosti NPL sa ECL	73,5	75,6	71,4
6. Stopa pokrivenosti ukupnih kredita sa ECL	5,0	5,2	4,9
7. Novi NPL*/ukupni prihodujući bruto krediti	-0,2	0,1	0,4
8. Teksaški koeficijent**	15,5	15,0	15,0

* Iznos rasta/pada NPL na izvještajni datum u odnosu na uporedni period

**Nekvalitetni bruto krediti/ bilansni kapital i ECL za nekvalitetne kredite

NKR 1,2,3 - nivoi kreditnog rizika

NPL - nekvalitetni bruto krediti (NKR 3)

ECL - Očekivani kreditni gubitak

NPA- nekvalitetna aktiva (NKR 3)

Ukupni prihodujući bruto krediti (NKR1+NKR2)

2.3.3. Devizna usklađenost finansijske aktive i pasive

Devizni rizik predstavlja izloženost banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva u zavisnosti od visine i dužine trajanja izloženosti i stepena devizne usklađenosti finansijske aktive, pasive i vanbilansa, odnosno od stepena usklađenosti deviznih novčanih tokova.

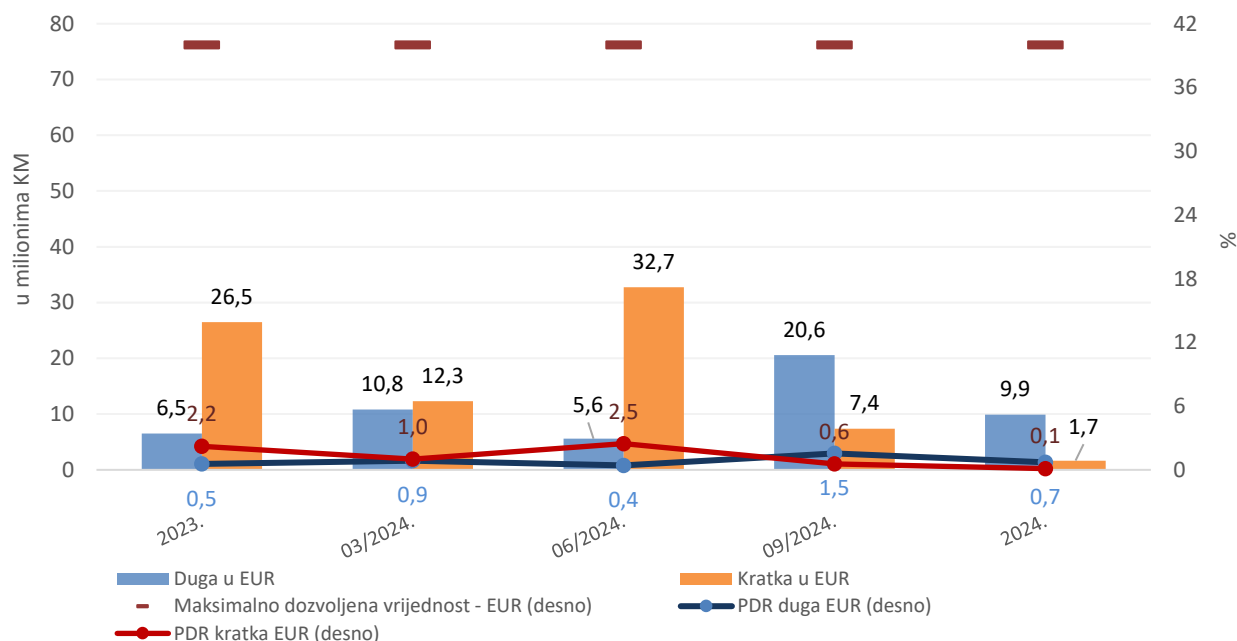
Zbog mogućnosti negativnog uticaja promjena deviznih kurseva na finansijsku poziciju banke, propisani su minimalni standardi kojih se banke moraju pridržavati u obavljanju deviznih aktivnosti, donošenju i sprovođenju programa, politika i procedura za praćenje, kontrolu i upravljanje deviznim rizikom. Razlika između stavki aktive i pasive po pojedinim valutama je otvorena individualna devizna pozicija koja može biti duga ili kratka, kao i ukupna pozicija banke.

Ukupna devizna finansijska aktiva iznosi 4,5 milijardi KM i za 55,6 miliona KM ili 1,2% je manja u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi devizne aktive najznačajnija stavka su plasirani krediti sa ugovorenom deviznom klauzulom koji iznose 2,8 milijardi KM, a koji su manji za 93,8 miliona KM ili 3,2% u odnosu na kraj 2023. godine. Ukupna devizna pasiva iznosi 4,7 milijardi KM i veća je za 99,6 miliona KM ili 2,2% u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi ovih obaveza najznačajnija stavka su ukupni devizni depoziti koji iznose 2,5 milijardi

KM i veći su za 76,9 miliona KM ili 3,2% u odnosu na kraj 2023. godine i depoziti sa deviznom klauzulom koji iznose 2 milijarde KM i veći su za 2,5 miliona KM ili 0,1%, u odnosu na kraj 2023. godine.

Na nivou bankarskog sektora ukupna duga devizna pozicija iznosi 12,8 miliona KM i veća je za 6 miliona KM ili 88,7%, a ukupna kratka pozicija iznosi 0,8 miliona KM i veća je za 23,4 miliona KM ili 96,7%, u odnosu na kraj 2023. godine. Valuta EUR učestvuje sa 95,7% u ukupnoj finansijskoj aktivni, a 95,9% u ukupnim finansijskim obavezama. Kretanje devizne pozicije u EUR-u prikazano je na narednom grafikonu.

Grafikon 29: Pregled duge i kratke pozicije za EUR



PDR - pokazatelj deviznog rizika

2.3.4. Upravljanje kamatnim rizikom

Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi se, između ostalog, reguliše proces obračuna procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige za svaku značajnu valutu pojedinačno i za ostale valute ukupno, netirajući pozicije imovine i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, promjenljivom kamatnom stopom i kamatnom stopom koja se mijenja na osnovu odluke organa upravljanja banke, kako bi se dobila ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige koja u apsolutnom iznosu predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige. Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala ne bi trebao da bude veći od 20%.

Na nivou bankarskog sektora Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2024. godine stopa promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala iznosi 11,2% i veća je za 0,9 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine, a kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Tabela 28: Neto ponderisana pozicija bankarske knjige po valuti

OPIS	mil. KM			
	2022.	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
1. Neto pond. poz. bank. knjige (FKS+PKS+KSOU)				
1.1. Po valuti KM (duga pozicija)	52,6	82,6	110,2	133
1.2. Po valuti EUR (duga pozicija)	44,3	43,7	47,0	108
1.3. Po ostalim valutama (kratka pozicija)	-1,8	-3,5	-2,3	-
2. Promjena ek. vrijednosti 1.1 + 1.2 + 1.3	95,2	122,7	155,0	126
3. Regulatorni kapital	1.089,3	1.188,3	1.386,8	117
PROMJENA EKON. VR./REG. KAPITAL * 100 (%)	8,7	10,3	11,2	108

*FKS-fiksna kamatna stopa/PKS-promjenjiva kamatna stopa/KSOU - kamatna stopa koja se mijenja na osnovu odluke organa upravljanja banke

Posmatrajući pojedinačne banke koeficijent promjene ekonomske vrijednosti se kretao u rasponu od 5,7% do 17,1%.

2.3.5. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope

Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite, odnosno primljene depozite u izvještajnom periodu. Efektivna kamatna stopa je tržišna cijena bankarskih proizvoda, odnosno usluga.

Tabela 29: Prosječne ponderisane kamatne stope na kredite

%

O P I S	2023.				2024.			
	Banke Republike Srpske		Jed. banaka FBiH		Banke Republike Srpske		Jed. banaka FBiH	
	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
Pond. kam. stope na kratk. kredite	4,73	5,61	1,95	2,14	5,07	5,92	2,21	2,47
Kreditu vladi i vlad. inst.	7,62	7,91			5,25	5,74		
Privredi	4,40	5,11	1,91	2,07	4,77	5,44	2,17	2,38
Kreditu bankama i drugim fin. inst.	3,44	3,85			4,06	4,54		
Stanovništvu	9,20	12,45	8,26	15,48	9,26	13,10	7,32	12,81
Ostali krediti	7,44	10,87	7,75	9,08	5,37	5,69	3,88	4,56
Pond. kam. stope na dug. kredite	6,14	7,32	5,02	6,05	5,96	6,98	5,12	7,17
Kreditu vladi i vlad. inst.	6,40	6,66	6,17	6,53	5,91	6,10	4,58	4,69
Privredi	6,08	7,03	4,42	4,75	5,87	6,32	4,47	4,26
Kreditu bankama i drugim fin. inst.	4,68	5,14			4,94	5,40	4,00	4,13
Stanovništvu	6,28	7,81	5,16	6,37	6,06	7,63	5,50	8,87
Stambeni krediti	4,20	4,85	3,62	4,10	4,12	4,84	3,88	4,40
Ostali krediti	5,77	6,13	5,20	5,55	5,42	5,88	5,04	5,35
Pond. kam. stope na ukupne kredite	5,84	6,95	3,60	4,25	5,77	6,75	3,96	5,28

NKS = nominalne kamatne stope; EKS = efektivne kamatne stope

Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa na ukupne kredite banaka iz Republike Srpske zaključno sa 31.12.2024. godinu iznosi 5,77% i manja je za 0,07 procentnih poena, a ukupna prosječna efektivna kamatna stopa iznosi 6,75% i manja je za 0,2 procentna poena u odnosu na 2023. godinu.

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na ukupne kredite u posmatranom periodu kod jedinica banaka iz FBiH koje posluju u Republici Srpskoj je 5,28% i veća je za 1,03 procentna poena u odnosu na 2023. godinu. Jedinice banaka iz FBiH koje posluju u Republici Srpskoj imaju prosječnu ponderisanu efektivnu kamatnu stopu nižu za 1,47 procentnih poena u odnosu na prosječnu ponderisanu efektivnu kamatnu stopu na ukupne kredite banaka iz Republike Srpske.

Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope za 2023. i 2024. godinu izračunate su na osnovu mjesečnih izvještaja koje dostavljaju banke iz Republike Srpske i poslovne jedinice banaka iz FBiH, a koje posluju u Republici Srpskoj.

Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po oročenim depozitima za 2024. godinu izračunate na osnovu mjesečnih izvještaja, za bankarski sektor Republike Srpske i za poslovne jedinice banaka iz FBiH koje posluju u Republici Srpskoj, vide se iz sljedeće tabele:

Tabela 30: Prosječne ponderisane kamatne stope na depozite

%

O P I S	2023.				2024.			
	Banke Republike Srpske		Jed. banaka FBiH		Banke Republike Srpske		Jed. banaka FBiH	
	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
Pond. kamatne stope na kratk. depozite	1,66	1,65	0,34	0,35	2,04	2,04	1,45	1,47
Pond. kamatne stope na dugor. depozite	2,33	2,33	1,61	1,61	2,58	2,57	1,38	1,39
Pond. kam. stope na ukupne depozite	2,21	2,21	1,09	1,10	2,40	2,39	1,40	1,41

NKS = nominalne kamatne stope; EKS = efektivne kamatne stope

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na ukupne depozite banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj je 2,39% i veća je za 0,18 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu.

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na ukupne depozite jedinica banaka iz FBiH je 1,41% i veća je za 0,31 procentni poen u odnosu na 2023. godinu.

Kod organizacionih jedinica banaka iz FBiH, prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na ukupne depozite manja je od iste kod banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj za 0,98 procentnih poena.

Razlika između prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na ukupne kredite (6,75%) i prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na ukupne depozite (2,39%) kod banaka iz Republike Srpske iznosi 4,36 procentnih poena i manja je za 0,38 procentnih poena u odnosu na 2023. godinu. Razlika između prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na ukupne kredite (5,28%) i prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na ukupne depozite (1,41%) kod jedinica banaka iz FBiH je 3,87 procentnih poena i veća je za 0,72 procentna poena u odnosu na 2023. godinu.

Tabela 31: Prosječne ponderisane kamatne stope na prekoračenja i depozite po viđenju

%

O P I S	2023.				2024.			
	Banke Republike Srpske		Jed. banaka FBiH		Banke Republike Srpske		Jed. banaka FBiH	
	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
Ponderisane kamatne stope na kredite (prekoračenja po računima)								
ukupno pravna lica i stanovništvo	7,41	8,25	6,13	6,39	7,68	8,56	6,06	6,35
prekoračenja po račun. stanovništva	13,04	15,00	13,70	14,34	13,39	15,74	13,57	14,18
Pond. kam. stope na depozite po viđenju								
ukupno pravna lica i stanovništvo	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
stanovništvo	0,01	0,01	0,02	0,02	0,00	0,00	0,02	0,02

NKS = nominalne kamatne stope; EKS = efektivne kamatne stope

3. KAPITAL I ADEKVATNOST KAPITALA

Na dan 31.12.2024. godine stope kapitala bankarskog sektora Republike Srpske su bile značajno iznad propisanih minimuma.

Strukturu kapitala bankarskog sektora sa stanjem na dan 31.12.2022; 31.12.2023. i 31.12.2024. godine dajemo u sljedećoj tabeli:

Tabela 32: Struktura kapitala				mil. KM
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
REGULATORNI KAPITAL	1.089,3	1.188,3	1.386,8	117
OSNOVNI KAPITAL	1.043,4	1.130,0	1.309,9	116
REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	1.037,4	1.124,0	1.303,9	116
Stavke redovnog osnovnog kapitala	1.082,6	1.168,5	1.325,0	113
U cjelosti uplaćeni instrumenti kapitala	693,4	695,6	700,6	101
Emisiona premija na akcije	17,3	17,3	17,3	100
Zadržana dobit ili gubitak proteklih godina	194,8	270,7	373,8	138
Priznata dobit ili gubitak tekuće godine	50,3	64,7	100,0	154
Ostali ukupni rezultat	-8,7	-17,3	-9,9	-
Ostale rezerve	135,6	137,4	143,3	104
(-) Odbitne stavke od redovnog osnovnog kapitala	-45,2	-44,4	-21,2	-
(-) Nematerijala imovina	-24,8	-24,5	-13,4	-
(-) Odložena poreska imovina	-6,6	-7,4	-6,5	-
(-) Ostali odbici od redovnog osnovnog kapitala	-13,8	-12,5	-1,2	-
DODATNI OSNOVNI KAPITAL	6,0	6,0	6,0	100
Instrumenti kapitala i računi emisije premije koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	6,0	6,0	6,0	100
(-) Odbici od dodatnog osnovnog kapitala	0,0	0,0	0,0	-
DOPUNSKI KAPITAL	45,9	58,3	77,0	132
Instrumenti kapitala i računi emisije premije koji se priznaju kao dopunski kapital	45,9	58,3	77,0	132
Instrumenti podređenih društava koji su priznati u dopunskom kapitalu	0,0	0,0	0,0	-
Opšte ispravke vrijednosti	0,0	0,0	0,0	-
(-) Odbici od dopunskog kapitala	0,0	0,0	0,0	-

Regulatorni kapital bankarskog sektora Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznosi 1.386,8 miliona KM i veći je za 198,5 miliona KM ili za 17% u odnosu na kraj 2023. godine.

Osnovni kapital iznosi 1.309,9 miliona KM i veći je za 179,9 miliona KM ili 16%, a sastoji se od redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 1.303,9 miliona KM (veći je za 179,9 miliona KM u odnosu na kraj 2023. godine) i dodatnog osnovnog kapitala u iznosu od 6 miliona KM (na istom nivou u odnosu na kraj 2023. godine).

Na rast redovnog osnovnog kapitala uticao je porast pozicije zadržane dobiti prethodnih godina za 103,1 milion KM ili 38%, pozicije priznate dobiti tekuće godine za 35,3 miliona KM ili 54%, pozicije ostali ukupni rezultat za 7,4 miliona KM, pozicije ostalih rezervi za 5,9 miliona KM, pozicije u cjelosti uplaćeni instrumenti kapitala u iznosu od 5 miliona KM, kao i smanjenje pozicije odbitne stavke od kapitala za 23,2 miliona KM, sve u odnosu na kraj 2023. godine.

Dopunski kapital iznosi 77,0 miliona KM i veći je za 18,7 miliona KM ili 32% u odnosu na kraj 2023. godine (povećanje subordinisanog duga kod jedne banke).

3.1. Adekvatnost kapitala

Vrlo važni pokazatelji snage kapitala su pokazatelji adekvatnosti kapitala na osnovu kojih se u kontinuitetu vrši ocjena kvaliteta regulatornog, osnovnog i redovnog osnovnog kapitala shodno Zakonu o bankama Republike Srpske i podzakonskim aktima, a koji predstavljaju pojedinačan odnos redovnog osnovnog kapitala, osnovnog kapitala, regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupan iznos izloženosti riziku predstavlja zbir izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik, tržišni rizik (rizik pozicije, devizni i robni rizik), operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan s velikim izloženostima koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja.

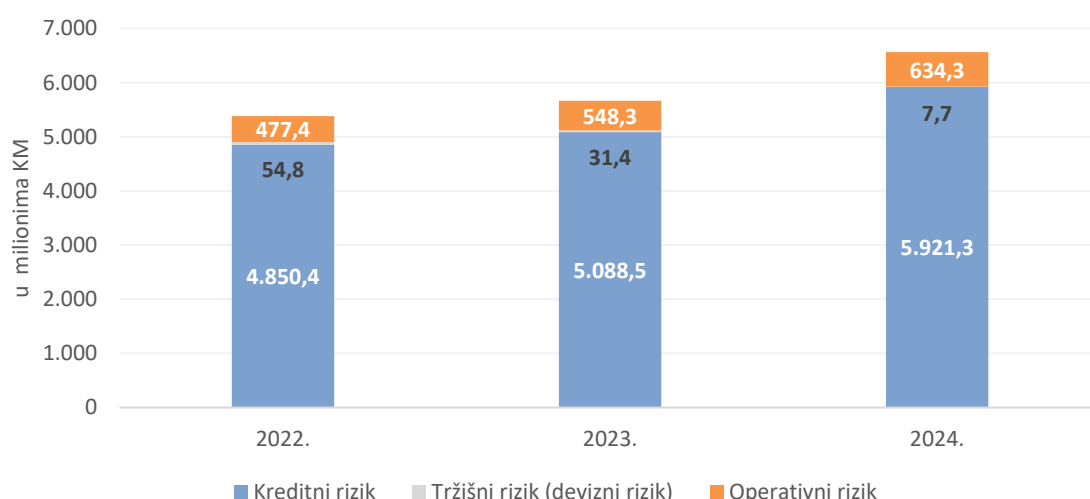
Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznosi 6,6 milijardi KM i veća je za 895,2 miliona KM ili 16% u odnosu na kraj 2023. godine.

Ukupan iznos izloženosti kreditnom riziku je veći za 832,8 miliona KM ili 16% u odnosu na kraj 2023. godine, a što je posljedica značajnim dijelom primjene podzakonskog akta kojim je pooštren regulatorni tretman za nenamjenske i zamjenske kredite fizičkim licima čiji je preostali rok do dospijeca duži od 5 godina.

Ukupan iznos izloženosti tržišnom (deviznom) riziku je manji je za 23,7 miliona KM ili 75% u odnosu na kraj 2023. godine.

Ukupan iznos izloženosti operativnom riziku je veća za 86 miliona KM ili 16% u odnosu na kraj 2023. godine i iznosi 634,3 miliona KM.

Grafikon 30: Ukupna izloženost bankarskog sektora riziku



Prethodni grafikon pokazuje kretanje iznosa izloženosti kreditnom, tržišnom i operativnom riziku kroz tri posljednja uporedna perioda.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala sa stanjem na dan 31.12.2024. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 33: Pokazatelji adekvatnosti kapitala				mil. KM i %
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
Ukupan iznos izloženosti riziku	5.382,6	5.668,2	6.563,4	116
Regulatorni kapital	1.089,3	1.188,3	1.386,8	117
Višak (+) / manjak (–) regulatornog kapitala	443,3	508,3	598,8	118
Stopa regulatornog kapitala (min. 12%)	20,2%	21,0%	21,1%	101
Osnovni kapital	1.043,4	1.130,0	1.309,9	116
Višak (+) / manjak (–) osnovnog kapitala	559,4	620,0	718,9	116
Stopa osnovnog kapitala (min. 9%)	19,4%	19,9%	20,0%	100
Redovni osnovni kapital	1.037,4	1.124,0	1.303,9	116
Višak (+) / manjak (–) redovnog osnovnog kapitala	674,4	741,0	860,9	116
Stopa redovnog osnovnog kapitala (min. 6,75%)	19,3%	19,8%	19,9%	100

Stopa regulatornog kapitala iznosi 21,1% i veća je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine (minimalno propisana stopa je 12%), stopa osnovnog kapitala je 20,0% i veća je za 0,1 procentni poen (minimalno propisana stopa je 9%) i stopa redovnog osnovnog kapitala je 19,9% i veća je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2023. godine (minimalno propisana stopa je 6,75%).

3.2. Finansijska poluga

Stopa finansijske poluge je još jedna mjera adekvatnosti kapitala koja je definisana Odlukom o izračunavanju kapitala banaka i predstavlja odnos osnovnog kapitala i mjere ukupne izloženosti banke na zadnji dan izvještajnog perioda (minimalno propisana stopa je 6%).

Stopa finansijske poluge bankarskog sektora sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznosi 11,5%, kako je dato u sljedećem pregledu:

Tabela 34: Stopa finansijske poluge				mil. KM
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2024./2023.
1. Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije	440,2	474,6	537,7	113
10%	12,8	13,3	16,3	122
20%	138,0	151,6	172,4	114
50%	285,1	308,6	348,8	113
100%	4,3	1,1	0,2	20
2. Ostala imovina	9.757,2	10.030,6	10.855,8	108
3. (-) Iznos odbitnih stavki aktive – osnovni kapital	-42,4	-42,9	-19,9	46
4. Izloženosti stope finansijske poluge (1+2+3)	10.154,9	10.462,2	11.373,5	109
5. Osnovni kapital	1.043,4	1.130,0	1.309,9	116
6. Stopa finansijske poluge (5/4)	10,3%	10,8%	11,5%	107

Stopa finansijske poluge na nivou bankarskog sektora Republike Srpske je veća za 0,7 procentnih poena u odnosu na kraj 2023. godine. Ukoliko posmatramo pojedinačne banke stopa finansijske poluge kreće se u rasponu od 8,2% do 15,3%.

4. LIKVIDNOST

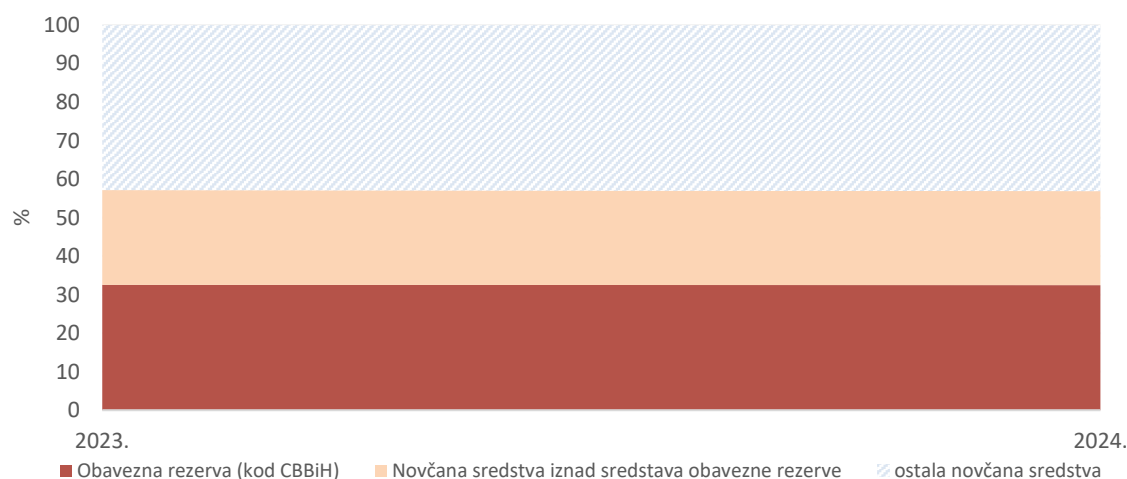
Održavanje likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti je veoma složen i važan segment poslovanja svake banke i bankarskog sektora u cjelini.

Na dan 31.12.2024. godine ukupna novčana sredstva i HoV (4,1 milijardu KM) imaju značajno učešće od 36,5% u ukupnoj bruto aktivu.

Novčana sredstva na računu rezervi kod CB BiH sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznose 1,6 milijardi KM ili 56,9% ukupnih novčanih sredstava i veća su za 103,9 miliona KM ili 7% u odnosu na kraj 2023. godine. Sredstva iznad obavezne rezerve na računu rezervi kod CB BiH iznose 671,9 miliona KM ili 42,9% ukupnih novčanih sredstava na računu rezervi, dok sredstva obavezne rezerve iznose 895,6 miliona KM ili 57,1% ukupnih novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH (sa 31.12.2023. godine novčana sredstva računa rezervi kod CB BiH iznad sredstava obavezne rezerve iznosila su 630 miliona KM ili 43% ukupnih novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH, a sredstva obavezne rezerve iznosila su 833,7 miliona KM ili 57% ukupnih novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH).

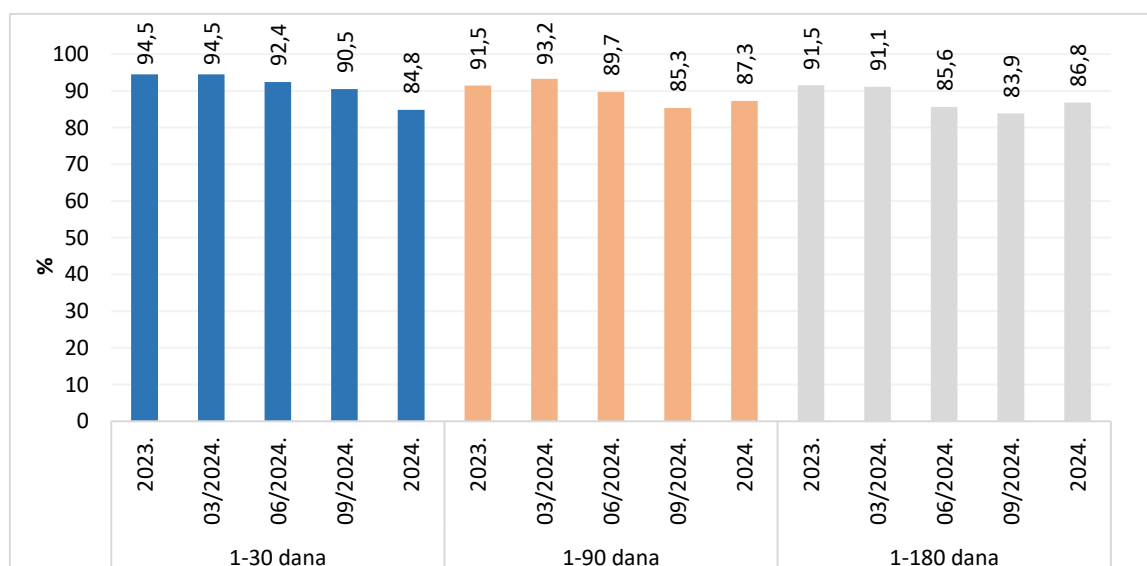
Narednim grafikonom prikazano je kretanje ukupnih novčanih sredstava kroz dva uporedna perioda.

Grafikon 31: Ukupna novčana sredstva banaka



Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijske pasive mjerena po preostalom roku dospelja za vremenski period 1-30 dana, 1-90 dana i 1-180 dana na zbirnom nivou za bankarski sektor prikazana je na sljedećem grafikonu:

Grafikon 32: Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive mjerena po preostalom roku dospelja



Od 31.12.2022. godine, odnosno od početka primjene zahtjeva za održavanje stabilnih izvora finansiranja, prestaje da važi zahtjev za ispunjavanje ročne usklađenosti.

Za preostali rok 1-30 dana ročna usklađenost iznosi 84,8%, manja je u odnosu na kraj 2023. godine za 9,7 procentnih poena.

Za preostali rok 1-90 dana ročna usklađenost iznosi 87,3%, manja je u odnosu na kraj 2023. godine za 4,2 procentna poena.

Za preostali rok 1-180 dana ročna usklađenost iznosi 86,8%, manja je u odnosu na kraj 2023. godine za 4,7 procentnih poena.

Tabela 35: Ročna struktura depozita po preostalom dospeljeću							mil. KM	
Depoziti	2022.		2023.		2024.		Indeks	Indeks
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	2023./2022.	2024./2023.
1 - 7 dana	5.298,9	69,8	4.309,9	55,7	4.783,0	57,3	81	111
8 - 15 dana	22,2	0,3	69,7	0,9	85,0	1,0	314	122
16 -30 dana	68,9	0,9	100,5	1,3	149,6	1,8	146	149
31 -90 dana	384,5	5,1	452,5	5,8	451,0	5,4	118	100
91 -180 dana	331,3	4,4	511,4	6,6	643,0	7,7	154	126
181 -365 dana	557,9	7,3	987,4	12,8	1.033,1	12,4	177	105
1. Ukupno kratkoročni	6.663,7	87,7	6.431,5	83,1	7.144,6	85,5	97	111
od 1 do 5 godina	922,5	12,1	1.299,1	16,8	1.197,7	14,3	141	92
Preko 5 godina	9,0	0,1	9,5	0,1	11,9	0,1	105	125
2. Ukupno dugoročni	931,5	12,3	1.308,6	16,9	1.209,6	14,5	140	92
Ukupno (I + II)	7.595,2	100	7.740,1	100	8.354,2	100	102	108

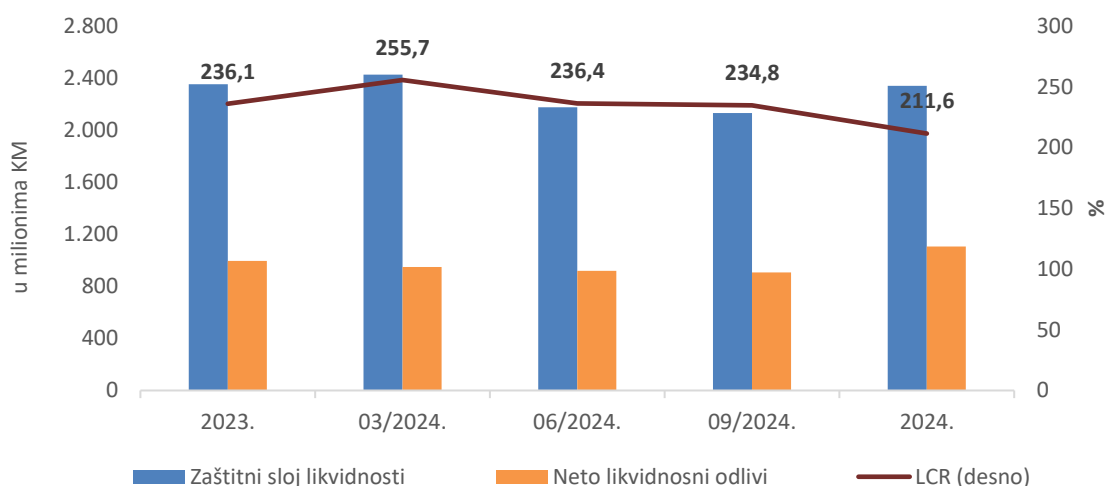
Ročna struktura izvora predstavlja osnov za ročnu strukturu plasmana, te se planiranje izvora i ukupne likvidnosne pozicije svake banke mora uskladiti sa planiranom kreditnom politikom.

U ovom izvještajnom periodu došlo je do pada dugoročnih depozita za 8%, dok su kratkoročni depoziti rasli za 11%. Najveće učešće od 57,3% u ukupnim depozitima imaju depoziti sa preostalim rokom do dospeljeća od 1-7 dana i povećali su za 473,1 milion KM ili 11%. Dugoročni depoziti sa preostalim rokom od 1 do 5 godina su sljedeći po veličini i učestvuju sa 14,3% u ukupnim depozitima i bilježe pad od 101,4 miliona KM ili 8% u odnosu na kraj 2023. godine.

S ciljem obezbjeđenja kratkoročne otpornosti banaka na rizik likvidnosti, banke su dužne obezbijediti odgovarajući nivo zaštitnog sloja likvidnosti, kako bi zadovoljile potrebe za likvidnošću za scenario stresa likvidnosti od 30 kalendarskih dana. LCR predstavlja odnos između nivoa zaštitnog sloja likvidnosti i ukupnih neto likvidnosnih odliva tokom perioda stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana (propisani minimum je 100%).

Sve banke u Republici Srpskoj imaju LCR iznad propisanog minimuma, a na dan 31.12.2024. godine LCR na nivou bankarskog sektora iznosi 211,6% i manji je (za 24,5 procentnih poena) u odnosu na kraj 2023. godine. Ako posmatramo pojedinačno po bankama LCR se kreće u rasponu od 116,7% do 457,0%. Kretanje elemenata za izračunavanje koeficijenta pokrića likvidnosti i stope LCR na nivou bankarskog sektora prikazan je u sljedećem grafikonu:

Grafikon 33: Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR



Na dan 31.12.2024. godine zaštitni sloj likvidnosti je manji za 0,5% u odnosu na kraj 2023. godine. Najveće učešće u strukturi zaštitnog sloja likvidnosti ima imovina regionalnih vlada i lokalnih vlasti od 48,2% i manja je za 2% u odnosu na kraj 2023. godine. Sredstva iznad obavezne rezerve na računu rezervi kod CB BiH imaju učešće od 28,6% i veća su za 7%, kovanice i novčanice čine 17,7% zaštitnog sloja likvidnosti i veće su za 6% i imovina centralne vlade čini 5,5% zaštitnog sloja likvidnosti i manja je za 31% u odnosu na kraj 2023. godine.

Struktura zaštitnog sloja likvidnosti i kretanje kroz tri uporedna perioda prikazana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 36: Zaštitni sloj likvidnosti				mil. KM	
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2023./2022.	Indeks 2024./2023.
Likvidna imovina nivoa 1	2.531,3	2.354,6	2.342,0	93	99
Kovanice i novčanice	350,2	390,3	415,4	111	106
Rezerve Centralne banke koje se mogu povući	1.012,3	628,8	670,7	62	107
Imovina centralne banke	0,0	0,0	0,0	-	-
Imovina centralne vlade	202,4	185,3	127,4	92	69
Imovina regionalnih vlada i lokalnih vlasti	966,4	1.150,2	1.128,5	119	98
Likvidna imovina nivoa 2	0,0	0,0	0,0	-	-
Likvidna imovina nivoa 2a	0,0	0,0	0,0	-	-
Likvidna imovina nivoa 2b	0,0	0,0	0,0	-	-
Ukupno	2.531,3	2.354,6	2.342,0	93	99

Neto likvidni odlivi su veći za 109,8 miliona KM ili 11% (povećenje ukupnih odliva za 282,6 miliona KM ili 16% i povećanje priliva na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odliva za 172,9 miliona KM ili 23%) u odnosu na kraj 2023. godine.

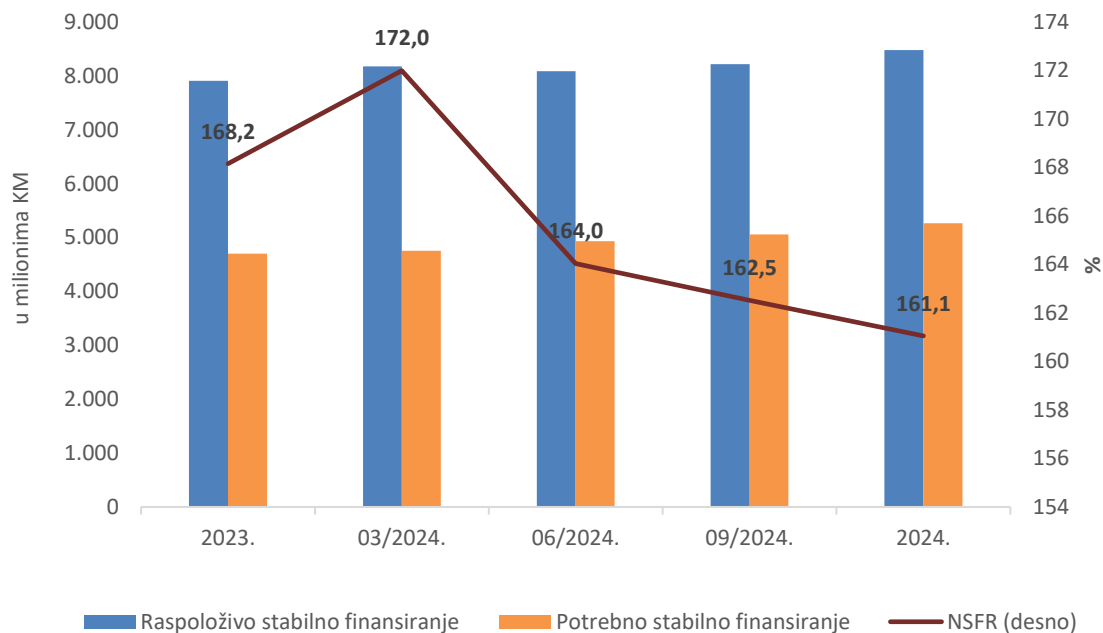
Tabela 37: Neto likvidnosni odlivi				mil. KM	
OPIS	2022.	2023.	2024.	Indeks 2023./2022.	Indeks 2024./2023.
Ukupni odlivi	1.787,9	1.763,0	2.045,6	99	116
Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odliva	643,9	765,9	938,8	119	123
Neto likvidnosni odlivi (1-2)	1.144,0	997,1	1.106,9	87	111

Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja - NSFR predstavlja odnos između raspoloživog iznosa stabilnog finansiranja i potrebnog iznosa stabilnog finansiranja (propisani minimum je 100%). Naime, banke su dužne obezbijediti odgovarajuće finansiranje dugoročne imovine banke stabilnim izvorima finansiranja, odnosno odgovarajućim stavkama obaveza i kapitala u uobičajenim i stresnim uslovima.

Sve banke u Republici Srpskoj imaju NSFR iznad propisanog minimuma, odnosno na dan 31.12.2024. godine NSFR na nivou bankarskog sektora iznosi 161,1%. Ako posmatramo pojedinačno po bankama NSFR se kreće u rasponu od 150,1% do 186%.

Kretanje elemenata za izračunavanje koeficijenta neto stabilnih izvora finansiranja i stope NSFR na nivou bankarskog sektora prikazan je u sljedećem grafikonu:

Grafikon 34: Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja - NSFR



*Banke su bile u obavezi da od 31.12.2021. godine dostavljaju Agenciji Izvještaj o NSFR-u, a od 31.12.2022. godine i da poštuju ograničenje definisano podzakonskim aktom koji reguliše predmetnu oblast (propisani minimum je 100%).

Shodno podzakonskom aktu Agencije, banke su dužne da pored obezbjeđenja stabilnih, diverzifikovanih izvora sredstava, adekvatne organizacije upravljanja likvidnošću, jasnih poslovnih politika, imaju i planove za vanredne, odnosno nepredviđene slučajeve sa testiranjem mogućih stresnih situacija.

Tabela 38: Pokazatelji likvidnosti

OPIS	2022.	2023.	2024.
Likvidna sredstva*/neto aktiva	27,4	25,7	25,8
Likvidna sredstva*/kratkoročne finansijske obaveze	38,7	38,7	37,7
Kratkoročne finansijske obaveze/ukupne finansijske obaveze	80,9	76,7	79,5
Kredit/(depoziti i uzeti krediti)	69,8	71,6	74,2
Kredit/(depoziti i uzeti krediti i subordinisani dugovi)	69,4	71,0	73,4

*Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga finansijska sredstva sa preostalim rokom dospeljeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

5. PLATNI PROMET

Zakonom o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 52/12, 92/12, 58/19, 38/22 i 63/24) i Zakonom o deviznom poslovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 96/03, 23/06, 92/09, 20/14 i 20/18) propisano je da nadzor nad provođenjem navedenih zakona u bankama, pored ostalih kontrolnih organa, u okviru svoje nadležnosti vrši Agencija.

U platni promet Republike Srpske uključene su sve banke Republike Srpske i banke iz Federacije BiH, putem organizacionih dijelova koji posluju u Republici Srpskoj, a iste su na dan 31.12.2024. godine imale otvoreno ukupno 135.581 račun u KM (glavni računi, računi za redovno poslovanje, računi organizacionih dijelova, računi za posebne namjene, računi javnih prihoda i računi bez oznake vrste računa) pravnih lica i preduzetnika, što je za 6,3% više u odnosu na 31.12.2023. godine i 35.541 devizni račun pravnih lica i preduzetnika (9% više u odnosu na 31.12.2023. godine). Nerezidenti (pravna lica) su imali ukupno 98 računa u KM i 123 devizna računa. Od gore navedenog broja otvorenih računa pravnih lica i preduzetnika, ukupno je bilo blokiranih 42.044 računa u KM (1,1% više u odnosu na 31.12.2023. godine) i 8.839 deviznih računa (1,6% više u odnosu na 31.12.2023. godine).

Banke su na dan 31.12.2024. godine imale otvorenih ukupno 1.055.329 računa fizičkih lica u KM (tekući/transakcioni računi i dr.), što je za 3,1% računa manje u odnosu na 31.12.2023. godine i 259.520 deviznih računa fizičkih lica, odnosno 9,9% manje u odnosu na 31.12.2023. godine.

Na dan 31.12.2024. godine ukupan broj neaktivnih/blokiranih računa fizičkih lica, iznosio je 173.462 računa (1,3% manje u odnosu na 31.12.2023. godine).

Takođe, na dan 31.12.2024. godine u bankama je bilo ukupno 2.730 korisnika sefova (11 korisnika sefova više u odnosu na 31.12.2023. godine).

Shodno Zakonu o unutrašnjem platnom prometu, učesnici u platnom prometu (pravna lica, preduzetnici i fizička lica), kod banaka mogu imati jedan ili više otvorenih računa.

U 2024. godini, ukupan obim platnog prometa (unutrašnji i devizni platni promet) ostvaren u bankama sa sjedištem u Republici Srpskoj iznosio je 122,2 milijarde KM (protivvrijednost u KM), što je za 9,3% više u odnosu na 2023. godinu.

Na osnovu dostavljenih izvještaja banaka sa sjedištem u Republici Srpskoj o transakcijama unutrašnjeg i deviznog platnog prometa, kao i transakcijama u obavljanju mjenjačkih poslova, daju se tabelarni pregledi broja i vrijednosti izvršenih transakcija u 2024. godini:

Tabela 39: Unutrašnji platni promet

Period	Gotovinske platne transakcije		Bezgotovinske platne transakcije				Ukupno	
			Unutarbankarske platne transakcije		Međubankarske platne transakcije			
	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)
01/2024	1.502.714	1.363,3	2.899.541	3.092,6	1.438.898	2.859,2	5.841.153	7.315,1
02/2024	1.564.111	1.338,7	3.003.227	3.636,0	1.558.206	3.306,4	6.125.544	8.281,1
03/2024	1.641.476	1.457,4	3.214.731	4.194,2	1.594.955	3.446,4	6.451.162	9.098,0
04/2024	1.735.686	1.691,2	3.409.670	4.381,8	1.637.242	3.743,7	6.782.598	9.816,7
05/2024	1.550.101	1.524,0	3.086.591	3.790,5	1.582.567	3.821,4	6.219.259	9.135,9
06/2024	1.585.221	1.456,4	3.179.496	3.991,9	1.592.545	3.920,6	6.357.262	9.368,9
07/2024	1.701.475	1.802,1	3.469.990	3.933,4	1.771.728	3.651,5	6.943.193	9.387,0
08/2024	1.612.663	1.813,8	3.324.342	3.697,3	1.649.307	3.504,5	6.586.312	9.015,6
09/2024	1.562.091	1.572,3	3.224.354	3.814,1	1.626.442	3.509,8	6.412.887	8.896,2
10/2024	1.638.515	1.686,0	3.433.559	4.192,7	1.750.292	4.171,6	6.822.366	10.050,3
11/2024	1.525.154	1.493,4	3.257.276	3.708,5	1.652.993	3.210,7	6.435.423	8.412,6
12/2024	1.618.731	1.655,1	3.481.474	4.740,9	1.789.904	4.197,7	6.890.109	10.593,7
UKUPNO	19.237.938	18.853,7	38.984.251	47.173,9	19.645.079	43.343,5	77.867.268	109.371,1

Ukupan broj obavljenih gotovinskih platnih transakcija u 2024. godini iznosio je 19,2 miliona transakcija, ukupne vrijednosti 18,9 milijardi KM. U odnosu na 2023. godinu, broj izvršenih gotovinskih platnih transakcija je manji za 1,5%, dok je vrijednost gotovinskih platnih transakcija veća za 1,6%.

Ukupan broj obavljenih unutarbankarskih platnih transakcija u 2024. godini iznosio je 39 miliona transakcija, ukupne vrijednosti 47,2 milijarde KM. U odnosu na 2023. godinu, broj izvršenih bezgotovinskih unutarbankarskih platnih transakcija veći je za 13,9% dok je vrijednost transakcija veća za 12,9%.

U međubankarskom platnom prometu izvršeno je ukupno 19,6 miliona platnih transakcija, čija je ukupna vrijednost iznosila 43,3 milijarde KM. U odnosu na 2023. godinu broj izvršenih bezgotovinskih međubankarskih platnih transakcija veći je za 7,9%, dok je vrijednost transakcija veća za 12,6%.

Tabela 40: Devizni platni promet (protivvrijednost u KM)

Period	Odliv		Priliv		Ukupno	
	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)
1	2	3	4	5	6=2+4	7=3+5
01.01 - 31.12.2024.	224.897	6.492,6	613.050	6.385,4	837.947	12.878,0

Ukupna vrijednost obavljenih transakcija (odliv/plaćanje) prema inostranstvu u 2024. godini iznosila je 6,5 milijardi KM (protivvrijednost u KM), što je za 7,8% manje u odnosu na 2023. godinu, dok je ukupna vrijednost obavljenih transakcija (priliv/naplata) iz inostranstva iznosila 6,4 milijarde KM (protivvrijednost u KM), što je za 8,4% više u odnosu na 2023. godinu. Od ukupne vrijednosti izvršenih platnih transakcija, učešće priliva sredstava iz inostranstva iznosi 49,6%, dok se na učešće odliva sredstava prema inostranstvu odnosi 50,4%.

Tabela 41: Mjenjački poslovi banaka (protivvrijednost u KM)

Period	Otkup		Prodaja	
	Broj transakcija	Iznos (u mil. KM)	Broj transakcija	Broj transakcija
01.01-31.12.2024.				
EUR	727.965	1.080,5	114.516	533,3
Ostale valute	106.406	111,3	51.712	71,0
UKUPNO	834.371	1.191,8	166.228	604,3

Ukupna vrijednost obavljenih mjenjačkih poslova otkupa valute (protivvrijednost u KM) u bankama u 2024. godini iznosila je 1,2 milijarde KM, što je za 7% manje u odnosu na 2023. godinu, dok je ukupna vrijednost prodate valute (protivvrijednost u KM) iznosila 604,3 miliona KM, što je za 12,2% više u odnosu na 2023. godinu.

Pored izvještaja o izvršenim mjenjačkim poslovima banaka, dostavljeni su i izvještaji o izvršenim mjenjačkim poslovima ovlašćenih mjenjača sa kojima banke imaju zaključene ugovore o obavljanju mjenjačkih poslova. Ovlašćeni mjenjači su u 2024. godini izvršili otkup valute (protivvrijednost KM) u ukupnom iznosu od 4,04 milijarde KM, što je za 15,4% više u odnosu na 2023. godinu, dok je ukupna vrijednost prodate valute (protivvrijednost KM) iznosila 134,6 miliona KM, što je za 9,4% više u odnosu na 2023. godinu.

U 2024. godini, Agencija je putem posrednog i neposrednog nadzora banaka, vršila nadzor usklađenosti poslovanja banaka u dijelu obavljanja unutrašnjeg i deviznog platnog prometa. Nadzor je vršen shodno zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz ove oblasti, u skladu sa Planom rada Agencije i uz dosljednu primjenu Priručnika za nadzor usklađenosti poslovanja banaka u platnom prometu.

Na osnovu izvršenog nadzora, te stanja banaka u ovom izvještajnom periodu, može se zaključiti da je funkcionisanje platnog prometa u bankarskom sektoru Republike Srpske uspješno nastavljeno. Nadzorom u bankama nisu utvrđene značajnije neusklađenosti u poslovanju vezano za unutrašnji i devizni platni promet.

6. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

Polazeći od osnovnog zadatka Agencije da čuva i jača stabilnost bankarskog sektora Republike Srpske i da obezbijedi zakonito poslovanje banaka, aktivnosti Agencije u narednom periodu odnosiće se prvenstveno na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, sa posebnim akcentom na:

- nadzor i praćenje kreditnog rizika, rizika likvidnosti, s posebnim osvrtom na ocjenu sistema upravljanja u banci i provjeru adekvatnosti ECL i upravljanja kreditnim i likvidnosnim rizicima;
- kontinuirani nadzor, posebno banaka sa značajnim učešćem na tržištu, jer je u istim koncentrisan najznačajniji dio štednje i drugih depozita, a sve u cilju što efikasnije zaštite deponenata i očuvanja finansijske stabilnosti;
- praćenje realizacije planova kapitala i insistiranju na kapitalnom jačanju, gdje se ocijeni za potrebno, u smislu postizanja što adekvatnijih kapitalnih zahtjeva, te adekvatno pokriće kreditnog, operativnog, tržišnog rizika i kamatnog rizika u bankarskoj knjizi;
- provođenje testiranja otpornosti na stres, s ciljem bolje ocjene rizika u svakoj banci i blagovremenog preduzimanja potrebnih mjera;
- praćenje postupanja banaka po pitanju značajnog rasta kamatnih stopa i primjene Odluke o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa,⁶⁶
- nadzor zaštite prava korisnika finansijskih usluga;
- nadzor platnog prometa i praćenje visine obračunatih naknada za usluge platnog prometa i drugih troškova koje banke naplaćuju za vršenje usluga;
- nadzor aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, te u tom smislu unapređivanje saradnje sa drugim nadležnim institucijama.

Pored sprovođenja aktivnosti na kontinuiranom nadzoru, Agencija će raditi na:

- stručnom usavršavanju vlastitih kadrova i jačanju kapaciteta za vršenje efikasnog nadzora nad bankama, te daljem kontinuiranom unapređenju informacionog sistema;
- kontinuiranom praćenju promjena u zakonskoj regulativi Evropske unije (bazelski principi, evropske direktive, međunarodni računovodstveni standardi i sl.) i preuzimanju u naše zakonodavstvo s ciljem postizanja što veće ekvivalentnosti sa evropskom regulativom;
- daljem unapređivanju i uspostavljanju saradnje sa nadzornim tijelima drugih zemalja, naročito iz zemalja čije banke imaju akcionarska učešća u bankama iz Republike Srpske;
- unapređivanju saradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om, kao i drugim međunarodnim finansijskim institucijama s ciljem razvoja supervizorskih praksi i usklađivanja regulative;
- nastavku i unapređenju saradnje sa spoljnim revizorima;
- aktivnom učestvovanju u radu Komiteta za koordinaciju finansijskog sektora Republike Srpske;
- nastavku i unapređenju saradnje sa Udruženjem banaka BiH s ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja sa propisima i zahtjevima tržišta;
- nastavku aktivnosti na provođenju projekata u vezi sa unapređenjem regulatornog i supervizorskog okvira u saradnji sa evropskim i međunarodnim institucijama.

Zbog posebne uloge i značajnog učešća koje banke imaju u finansijskom sistemu, dostignuti nivo razvijenosti i stabilnost bankarskog sektora u uslovima izazvanim trenutnom geopolitičkom situacijom, mogu značajno da utiču na poboljšanje prilika u ukupnom privrednom sistemu. U narednom periodu, od banaka se očekuje da svoje aktivnosti usmjere na:

- adekvatno upravljanje i dnevno i unutardnevno praćenje likvidnosti;
- obezbjeđenje rasta i većeg učešća dugoročnih izvora finansiranja;

⁶⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 98/22, 35/23, 101/23, 45/24 i 95/24

- adekvatno upravljanje nivoom dospjelih potraživanja, a posebno nekvalitetnih kredita, te dodatne aktivnosti za efikasniju naplatu i unapređenje sistema ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- unapređenje vlastitih sistema upravljanja rizicima, prije svega kreditnim rizikom i rizikom likvidnosti;
- adekvatno upravljanje ECL za stavke bilansa i vanbilansa i jačanje informacione podrške za navedene aktivnosti;
- poboljšanje upravljanja aktivom;
- jačanje sistema unutrašnjih kontrola i uspostavljanje efikasnih kontrolnih funkcija;
- uspostavljanje i unapređenje stres testova i njihovu primjenu u kreiranju poslovne politike;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu sa novim regulatornim zahtjevima;
- razvoj politika i procedura za adekvatno upravljanje rizicima kojima su banke izložene u svom poslovanju;
- dalje unapređenje obavljanja platnog prometa i dosljednu primjenu politika i procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- revidiranje vlastitih planova za vanredne situacije i planova oporavka;
- sveobuhvatnije informisanje i adekvatnu edukaciju s ciljem bolje zaštite korisnika finansijskih usluga;
- kadrovsko jačanje i stručno osposobljavanje radnika s ciljem kvalitetnijeg i sveobuhvatnijeg zadovoljavanja potreba klijenata banke;
- jačanje informacionih sistema i podrške pri izradi izvještaja, te sigurnosti informacionih sistema;
- jačanje zaštite i razvoj novih procedura za elektronsko poslovanje i rad sa klijentima na daljinu.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske

Izvještaj o stanju u bankarskom sistemu
Republike Srpske
za period 01.01.2024 – 31.12.2024. godine

III Sektor mikrokreditnih organizacija (MKO)

1. STRUKTURA MKO

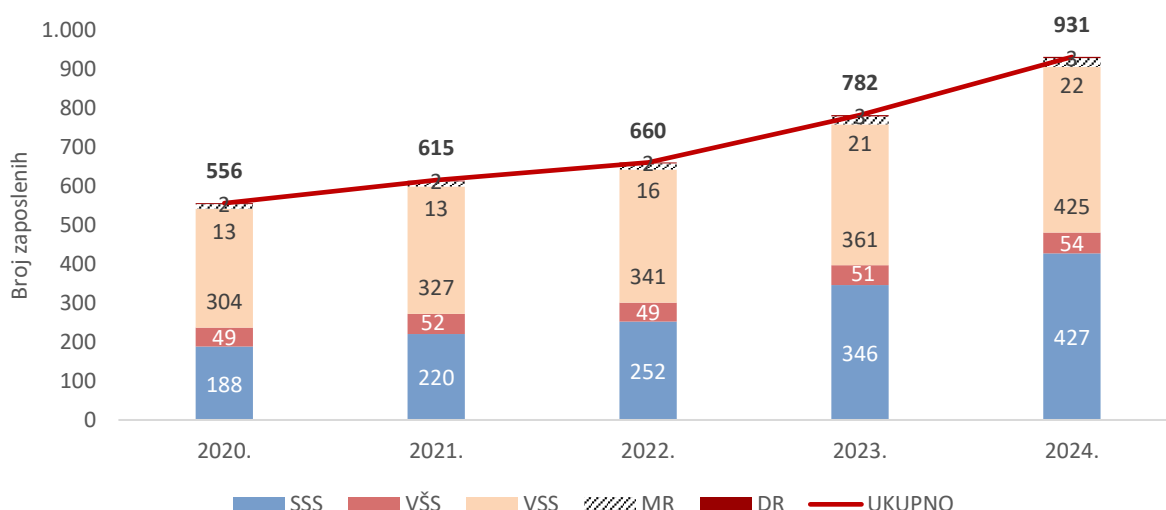
Mikrokreditni sektor Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2024. godine činilo je 16 MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, koje su poslovale iz sjedišta MKO i preko 281 organizacionog dijela (47 filijala i 234 ostala organizaciona dijela), a odnosi se na 14 mikrokreditnih društava (MKD) i dvije mikrokreditne fondacije (MKF). Jedno MKD je osnovano i upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog suda u Banja Luci u maju 2024. godine, a kreditne aktivnosti je započelo u avgustu 2024. godine. Jedna MKF je podnijela zahtjev za oduzimanje dovole za rad, a ista je oduzeta u februaru 2025. godine (u toku je postupak brisanja predmetne MKF iz registra poslovnih subjekata kod nadležnog suda).

U Republici Srpskoj sa stanjem na dan 31.12.2024. godine poslovao je i 124 organizaciona dijela (osam filijala i 116 ostalih organizacionih dijelova) u okviru devet MKO (sedam MKF i dva MKD), čije je sjedište u FBiH. Finansijski pokazatelji poslovanja ovih organizacionih dijelova su uključeni u bilanse matičnih MKO.

1.1. Kadrovi

MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine su ukupno zapošljavale 931 radnika i u odnosu na kraj 2023. godine evidentno je povećanje broja zaposlenih za 149 radnika ili za 19% (ukupan broj zaposlenih u tri MKD čini 73% zaposlenih u MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj).

Grafikon 35: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO Republike Srpske (2020. – 2024.)



Kvalifikaciona struktura i ukupan broj zaposlenih u MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj u velikoj mjeri zavisi od strukture i broja zaposlenih u najvećem MKD, koje zapošljava 404 radnika, što čini 43% od ukupnog broja zaposlenih u MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (sa krajem 2023. godine zapošljavalo je 387 radnika ili 49,5% ukupno zaposlenih).

Organizacioni dijelovi MKO koji posluju u Republici Srpskoj, a čije je sjedište u FBiH sa 31.12.2024. godine su zapošljavali ukupno 367 radnika ili 28% od ukupno 1.298 radnika u mikrokreditnom sektoru Republike Srpske (sa 31.12.2023. godine isti su zapošljavali 356 radnika ili 31% od ukupno 1.138 zaposlenih u mikrokreditnom sektoru Republike Srpske). Kvalifikacionu strukturu zaposlenih u ovim organizacionim dijelovima čini visoka stručna sprema (44%), srednja stručna sprema (44%), viša školska sprema (11%) i zvanje magistra nauka (1%).

Aktiva po zaposlenom na nivou MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj iznosi 786 hiljada KM sa padom po stopi od 2% u odnosu na kraj 2023. godine (sa 31.12.2023. godine ista je iznosila 798 hiljada KM).

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA MKO

Funkciju nadzora MKO Agencija obavlja nadzorom na licu mjesta u MKO (neposredni nadzor) i analizom izvještaja koje MKO dostavljaju Agenciji (posredni nadzor), shodno zakonskim i podzakonskim propisima. Izvještajnu osnovu čine kvartalni izvještaji o bilansu stanja, kapitalu, kreditima, rezervama za kreditne gubitke, rezultatima poslovanja i drugi izvještaji i informacije o pojedinim segmentima poslovanja, te mjesečni izvještaji o prosječnim ponderisanim kamatnim stopama.

2.1. Bilans stanja MKO

U sljedećoj tabeli je prikazan bilans stanja MKO sa 31.12.2024. i 31.12.2023. godine:

Tabela 42: Bilans stanja MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj											000 KM
O P I S	2023.					2024.					Indeks 2024/ 2023
	MKD	%	MKF	%	Ukupno	MKD	%	MKF	%	Ukupno	
AKTIVA (IMOVINA)											
1. Novčana sredstva	35.630	6	907	32	36.537	37.370	5	120	10	37.490	103
2. Plasmani bankama	3.034	0	0	0	3.034	6.363	1	0	-	6.363	210
3. Krediti (bruto)	542.896	87	1.666	58	544.562	660.853	90	176	15	661.029	121
4. Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	8.510	1	181	6	8.691	9.485	2	55	4	9.540	110
5. Dugoročne investicije	20.453	4	0	0	20.453	1.810	-	0	-	1.810	9
6. Ostala aktiva	10.703	2	110	4	10.813	15.077	2	872	71	15.949	147
7. Ukupno aktiva (bruto) (1+2+3+4+5+6)	621.226	100	2.864	100	624.090	730.958	100	1.223	100	732.181	117
8. Rezerve (8a.+8b.)	6.354		83		6.437	7.145		20		7.165	111
8a.Rezerve na stavku kredita	5.022		77		5.099	5.792		19		5.811	114
8b.Rezerve na ostale stavke aktive osim kredita	1.332		6		1.338	1.353		1		1.354	101
9. Ukupno aktiva (neto: 7. - 8.)	614.872		2.781		617.653	723.813		1.203		725.016	117
PASIVA (OBAVEZE)											
10. Obaveze po uzetim kreditima/zajmovima	386.632	63	1.019	37	387.651	483.795	67	0	-	483.795	125
11. Ostala pasiva	46.080	7	165	6	46.245	66.429	9	46	4	66.475	144
12. Ukupno kapital/ulog	182.160	30	1.597	57	183.757	173.589	24	1.157	96	174.746	95
13. Ukupno pasiva (obaveze i kapital) (10+11+12)	614.872	100	2.781	100	617.653	723.813	100	1.203	100	725.016	117
14. Vanbilansna videncija	84.112		200		84.312	103.172		267		103.439	123

2.1.1. Aktiva MKO

Ukupna aktiva (bruto) MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj bilježi rast u iznosu od 108,1 miliona KM ili 17% u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine, što je rezultat promjena sljedećih bilansnih pozicija: rasta kredita za 116,5 miliona KM ili 21% (90% ukupne aktive), novčanih sredstava za 0,9 miliona KM ili 3% (5% ukupne aktive), plasmana bankama za 3,3 miliona KM ili 110% (oročeni depoziti dva MKD čine 1% ukupne aktive), te ostale aktive za 5,1 milion KM ili 47% (2% ukupne aktive) i poslovnog prostora i ostale fiksne aktive za 0,9 miliona KM ili 10% (2% ukupne aktive) i istovremenog smanjenja vrijednosti dugoročnih investicija za 18,6 miliona KM ili 91% (u martu 2024. godine izvršena je prodaja akcija banke u vlasništvu jednog MKD).

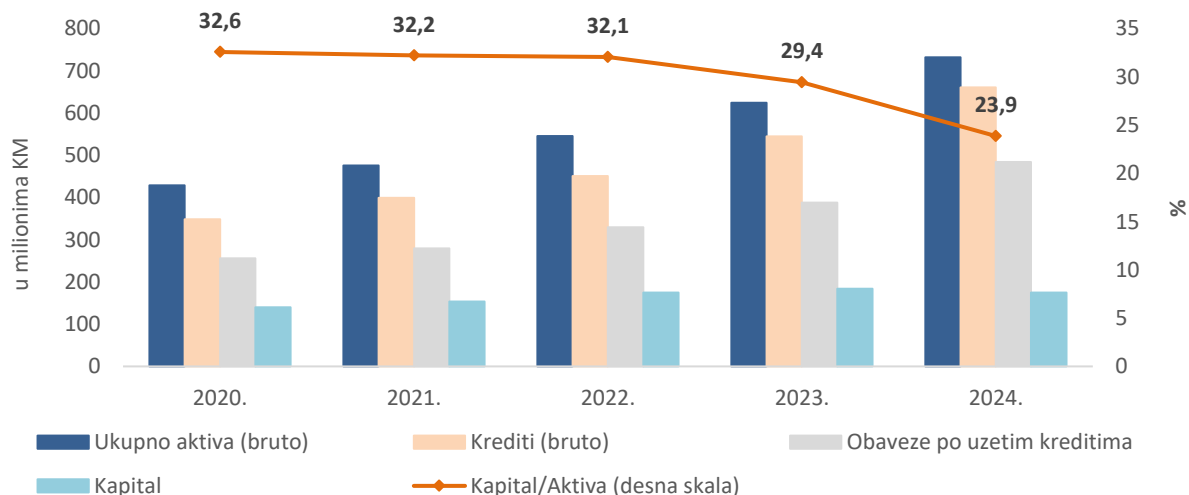
Rast kreditne aktivnosti MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine, evidentan je kod 11 MKD i to kod dva MKD sa rastom po stopi od 1% i 2%, kod jednog MKD sa rastom po stopi od 15%, zatim kod četiri MKD po stopi od 23% i 27%, te kod dva MKD po stopi od 42% i 48%, a kod dva MKD evidentan je rast po stopi od 89% i 116%. Stanje kredita kod jednog MKD je na približno istom nivou kao i sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, dok je jedno MKD (osnovano u maju 2024. godine) kreditne

aktivnosti započelo u avgustu 2024. godine, te nema značajnijeg učešća u ukupnim kreditima MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.

U ovom izvještajnom periodu MKF su zabilježile značajniji pad kreditnog portfolija i to po stopi od 70% i 94% (jedna MKF prestala sa poslovanjem od februara 2024. godine, na zahtjev iste oduzeta dozvola za rad).

U ukupnom rastu kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine (116,5 miliona KM) u odnosu na kraj 2023. godine, rast kredita kod tri MKD čini 86% ukupnog rasta kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Grafikon 36: Pozicije bilansa stanja MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020 – 2024.)



Prema strukturi ostale aktive (15,9 miliona KM ili 2% ukupne aktive) evidentno je značajnije učešće sljedećih stavki: potraživanja po kamatama na date kredite (5,9 milion KM ili 37% ostale aktive) sa rastom u iznosu od 1,9 miliona KM ili 49%, aktivna vremenska razgraničenja (4,7 miliona KM ili 30% ostale aktive) sa rastom u iznosu od 1,3 miliona KM ili 36%, ostala potraživanja (2,7 miliona KM ili 17% ostale aktive) sa rastom iznosu od 0,9 miliona KM ili 51% (potraživanja po osnovu: namjenskih depozita datih bankama za obezbijedenje uzetih kredita, dospjelih rata kredita, zakupa poslovnog prostora, prolaznih računa za izvršene poštanske usluge i sl.), dati avansi (1,7 miliona KM ili 10% ostale aktive) sa rastom u iznosu od 1,3 miliona KM ili 429% (78% datih avansa uglavnom po osnovu kupovine nekretnina i otkupa potraživanja), a sve u odnosu na stanje sa 31.12.2023. godine.

2.1.2. Pasiva MKO

U strukturi pasive, obaveze po uzetim kreditima/zajmovima, kao osnovni izvor finansiranja MKO iznose 483,8 miliona KM (67% pasive) i veće su za 96,1 milion KM ili 25% u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine.

Tabela 43: Ročna struktura uzetih kredita/zajmova MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj

Tabela 43: Ročna struktura uzetih kredita/zajmova MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj													000 KM
O P I S	2022.				2023.				2024.				Indeks 2024/ 2023
	MKD	MKF	Ukupno	%	MKD	MKF	Ukupno	%	MKD	MKF	Ukupno	%	
Obaveze po uzetim kratk. kred./zajmovima	11.561	560	12.121	4	10.335	0	10.335	4	22.868	0	22.868	5	221
Obaveze po uzetim dug. kred./zajmovima	314.879	2.485	317.364	96	376.297	1.019	377.316	96	460.927	0	460.927	95	122
Ukupno	326.440	3.045	329.485	100	386.632	1.019	387.651	100	483.795	0	483.795	100	125

U ukupnim obavezama po uzetim kreditima/zajmovima najznačajniji kreditori mikrokreditnog sektora Republike Srpske su: strane međunarodne finansijske institucije sa učešćem od 69% (93% obaveza prema pomenutim investitorima odnosi se na najveće MKD), zatim domaće banke sa učešćem od 23%, fondovi „Investicione razvojne banke Republike Srpske“ a.d. Banja Luka sa učešćem od 2%, ostali strani investitori

sa učešćem od 1% i ostali izvori finansiranja (zajmovi od pravnih i fizičkih lica) sa učešćem od 5% u ukupnim obavezama po uzetim kreditima/zajmovima.

Ostala pasiva sa 31.12.2024. godine je iznosila 66,5 miliona KM ili 9% pasive i veća je za 20,2 miliona KM ili 44% u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine, kao rezultat značajnijeg povećanja obaveza po osnovu emisija obveznica za 13,9 miliona KM ili za 75% (sa 31.12.2024. godine ove obaveze su evidentne kod pet MKD u ukupnom iznosu od 32,4 miliona KM ili 49% ostale pasive odnosno 4,5% pasive), zatim povećanja pasivnih vremenskih razgraničenja (14,4 miliona KM ili 22% ostale pasive) za 1,6 miliona KM ili 13% (uglavnom obaveze po osnovu unaprijed plaćenih rata kredita i naknada za obradu kredita, obaveze za dividendu iz raspoređene neto dobiti), te povećanja ostalih obaveza (11,3 miliona KM ili 17% ostale pasive) za 1,1 milion KM ili 11% (zakupnine, obaveze po osnovu obračunatih poreza, dobavljači i dr.) i obaveza po kamatama i naknadama (3,8 miliona KM ili 6% ostale pasive) za 1,8 miliona KM ili 90%, dok su obaveze prema zaposlenima po osnovu zarada, poreza i doprinosa na zarade (4,3 miliona KM ili 6% ostale pasive) veće za 1,8 miliona KM ili 71%, a sve u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine. Pored navedenih obaveza, evidentne su obaveze po osnovu rezervisanja po MRS 19 i sudskim sporovima u iznosu od 0,3 miliona KM, koje nemaju značajno učešće u ostaloj pasivi.

2.1.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija izvještajno iskazana sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznosi 103,4 miliona KM, te upoređujući istu sa stanjem na dan 31.12.2023. godine veća je za 19,1 milion KM ili 23%, kao rezultat povećanja izvještajno iskazanih kredita sa kašnjenjem u otplati preko 180 dana i njima pripadajućih kamata i ostalih stavki aktive za 3,6 miliona KM ili 7% i povećanja ostalih potencijalnih obaveza za 15,5 miliona KM ili 40% (neiskorišćena sredstva po ugovorima o uzetim kreditima kod banaka čine 79% ukupne vanbilansne evidencije). Prema strukturi vanbilansa, na ovoj poziciji izvještajno su iskazane sljedeće stavke: krediti MKO sa kašnjenjem u otplati preko 180 dana u ukupnom iznosu od 36,3 miliona KM ili 35% ukupnog vanbilansa, zatim potraživanja za kamatu/naknadu i ostale stavke aktive sa kašnjenjem u otplati preko 180 dana u iznosu od 28,4 miliona KM ili 26% ukupnog vanbilansa (najveće MKD čini 66% pomenutih potraživanja), potencijalne obaveze za nepovučena sredstva po osnovu neiskorištenih sredstava po ugovorima o okvirnim ili revolving kreditima zaključenim sa bankama i stranim investitorima u ukupnom iznosu od 35,8 miliona KM ili 36% vanbilansa (devet MKD), potencijalne obaveze za nepovučena sredstva iz okvirnih kredita odobrenih klijentima MKD u iznosu od 2,9 milion KM ili 3% vanbilansa.

2.2. Kapital MKO (kapital MKD i ulozi MKF)

Ukupni kapital/ulog MKO sa 31.12.2024. godine iznosi 174,7 miliona KM ili 24,1% pasive i manji je za 9 miliona KM ili 5%, što je rezultat značajnijih promjena sljedećih stavki kapitala MKO: povećanja osnovnog kapitala MKD za 2,5 miliona KM ili za 4% (dokapitalizacija jednog MKD u iznosu od 1,4 miliona KM, povećanje osnovnog kapitala prodajom sopstvenih akcija jednog MKD u iznosu od 0,5 miliona KM i uplaćeni i upisani kapital jednog MKD u iznosu od 0,6 miliona KM osnovanog u maju 2024. godine) i povećanja zakonskih i ostalih rezervi MKD za 0,3 miliona KM, te smanjenja neraspoređene neto dobiti MKD za 11,8 miliona KM ili za 10% (značajniji uticaj isplate dividende vlasniku najvećeg MKD iz revidirane neraspoređene dobiti ostvarene u prethodnom periodu), a sve u odnosu na stanje na dan 31.12.2023. godine.

Tabela 44: Struktura kapitala / uloga MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj											000 KM
O P I S	2023.					2024.					Indeks 2024/ 2023
	MKD	%	MKF	%	Ukupno	MKD	%	MKF	%	Ukupno	
Osnovni kapital / ulog	60.418	33	741	46	61.159	62.963	36	741	64	63.704	104
Emisiona premija / emisioni gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neraspoređena dobit	117.064	64	-	-	117.064	105.709	61	-	-	105.709	90
Višak prihoda nad rashodima	-	-	812	51	812	-	-	372	32	372	46
Zakonske rezerve	4.620	3	44	3	4.664	4.808	3	44	4	4.852	104
Ostale rezerve	58	-	-	-	58	109	-	-	-	109	188
Kapital MKD / Ulog MKF	182.160	100	1.597	100	183.757	173.589	100	1.157	100	174.746	95

Ukupni ulozi MKF u iznosu od 1,1 milion KM su manji za 0,4 miliona KM ili 27,5% od stanja istih na dan 31.12.2023. godine, te čine 0,7% ukupnog kapitala/uloga MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj. Osnivački ulozi MKF su nepromjenjeni u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine i ukupno iznose 741 hiljadu KM.

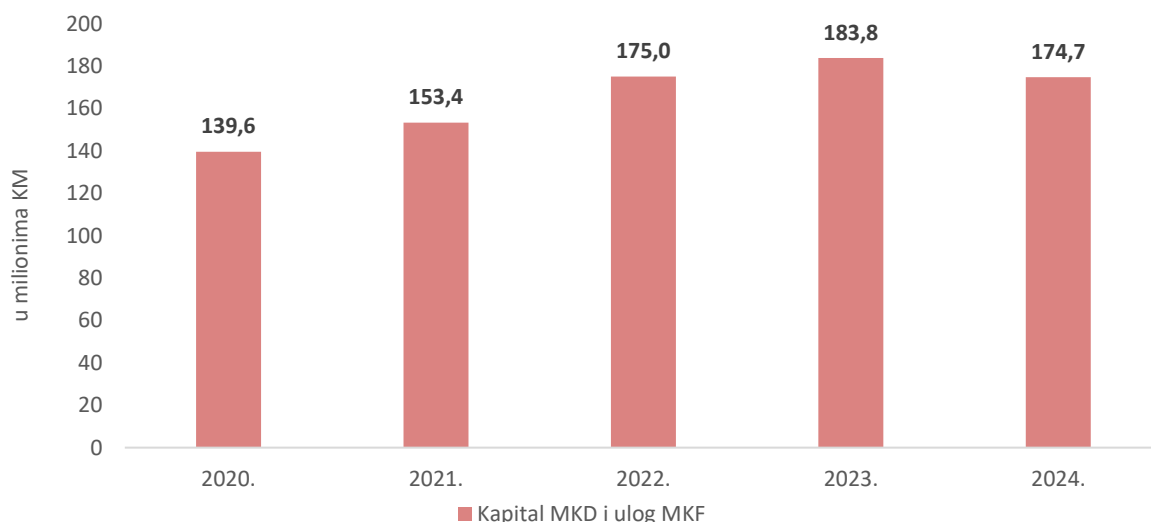
Pored osnovnog kapitala/uloga (36% ukupnog kapitala/uloga), značajno učešće u strukturi kapitala MKO i dalje čini neraspoređena dobit MKD (105,7 miliona KM ili 60% ukupnog kapitala/uloga), koja se sa 31.12.2024. godine sastoji od neraspoređene revidirane neto dobiti iz prethodnih godina u ukupnom iznosu od 53,5 miliona KM (kod osam MKD neto dobit iz prethodnih godina je iznosila 56,6 miliona KM, a kod dva MKD gubitak je iznosio 3,1 milion KM) i izvještajno iskazane neto dobiti kod svih MKD, sa 31.12.2024. godine u ukupnom iznosu od 52,2 miliona KM.

Na nivou MKF sa 31.12.2024. godine evidentan je neto višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 372 hiljade KM, koji predstavlja revidirani neto višak prihoda nad rashodima prethodnih godina u ukupnom iznosu od 812 hiljada KM i neto manjak prihoda nad rashodima iskazan sa 31.12.2024. godine u ukupnom iznosu od 440 hiljada KM.

Zakonske rezerve (4,8 miliona KM ili 3% ukupnog kapitala/uloga MKO) su veće za 0,2 miliona KM ili 4% u poređenju istih sa krajem 2023. godine. Značajno učešće u ukupnom iznosu zakonskih rezervi (82%) bilježi najveće MKD.

Ulaganja MKO u poslovni prostor i ostalu fiksnu aktivu i dugoročne investicije sa stanjem na dan 31.12.2024. godine ukupno iznose 11,3 miliona KM ili 6,5% ukupnog kapitala/uloga MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (jedno MKD ne ispunjava propisano ograničenje maksimalno do 50% kapitala).

Grafikon 37: Ukupan kapital / ulog MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020 – 2024.)



2.3. Kvalitet kreditnog portfolija

Osnovna djelatnost MKO je plasiranje mikrokredita, uglavnom stanovništvu i samostalnim preduzetnicima, kao ciljanoj grupi korisnika mikrokredita (96,7% kreditnog portfolija MKO).

Ukupni bruto krediti MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznose 661 milion KM ili 90% ukupne aktive MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa rastom u iznosu od 116,5 miliona KM ili 21% u odnosu na stanje sa krajem prethodne godine.

Rezerve MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj za potencijalne kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu čine 0,9% bruto kredita, odnosno iznose 5,8 miliona KM i upoređujući stanje istih sa krajem 2023. godine evidentno je da su iste veće za 0,7 miliona KM ili 14% (kreditni sa kašnjenjem u otplati od 1 do 180 dana veći su za 3,5 miliona KM ili 23%).

Neto krediti, koje čine ukupni bruto krediti MKO umanjani za iznos obračunatih rezervi za potencijalne gubitke po kreditima shodno regulatornom zahtjevu, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Tabela 45: Neto krediti MKO Republike Srpske							000 KM
OPIS	2023.			2024.			Indeks 2024/ 2023
	MKD	MKF	Ukupno	MKD	MKF	Ukupno	
1. Krediti (bruto)	542.896	1.666	544.562	660.853	176	661.029	121
2. Rezerve za potencijalne kreditne gubitke	5.022	77	5.099	5.792	19	5.811	114
Neto krediti (1.-2.)	537.874	1.589	539.463	655.061	157	655.218	121

Sektorska i ročna struktura kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj data je u sljedećem pregledu:

Tabela 46: Sektorska i ročna struktura kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj									000 KM
Mikrokrediti	2023.				2024.				Indeks 2024/ 2023
	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dosp. potr.	Ukupno	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dosp. potr.	Ukupno	
1. Pravna lica za:									
uslužne djelatnosti	1.253	4.581	24	5.858	2.808	6.713	27	9.548	163
trgovina	800	1.967	19	2.786	1.571	3.200	19	4.790	172
poljoprivreda	172	653	3	828	90	759	0	849	103
proizvodnja	771	2.850	55	3.676	1.921	3.801	3	5.725	156
ostalo	107	417	0	524	108	480	0	588	125
Ukupno 1.	3.103	10.468	101	13.672	6.498	14.953	49	21.500	158
2. Fizička lica za:									
uslužne djelatnosti	2.207	77.484	110	79.801	3.310	101.417	115	104.842	131
trgovina	922	17.245	19	18.186	1.242	21.875	36	23.153	127
poljoprivreda	6.755	107.648	72	114.475	7.758	130.918	122	138.798	121
proizvodnja	727	9.180	13	9.920	760	12.084	15	12.859	130
stambene potrebe	184	18.671	26	18.881	216	18.185	29	18.430	98
ostalo	29.239	258.603	1.785	289.627	33.133	306.020	2.294	341.447	118
Ukupno 2.	40.034	488.831	2.025	530.890	46.419	590.499	2.611	639.529	120
Ukupno (1.+2.)	43.137	499.299	2.126	544.562	52.917	605.452	2.660	661.029	121

Prema ročnoj strukturi kredita dominantno je učešće dugoročnih kredita koji čine 91,6% ukupnih kredita i iznose 605,4 miliona KM, te su veći za 106,1 milion KM ili 21% u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine. Kratkoročni krediti (sa dospjelim potraživanjima) čine 8,4% ukupnih kredita i iznose 55,6 miliona KM i veći su za 10,4 miliona KM ili 23% u odnosu na stanje sa 31.12.2023. godine.

Dospjela potraživanja MKO čine 0,40% ukupnih kredita i veća su za 0,5 miliona KM od stanja istih sa krajem 2023. godine (sa 31.12.2023. godine ista su činila 0,39% ukupnih kredita MKO) i uglavnom se odnose na dospjela potraživanja po kreditima plasiranim fizičkim licima (98,2% ukupnih dospjelih potraživanja). Dospjela potraživanja tri MKD sa 31.12.2024. godine čine 87% ukupnih dospjelih potraživanja MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Prema sektorskoj strukturi, krediti plasirani pravnim licima (3,3% ukupnih kredita) veći su za 7,8 miliona KM ili 58%, dok su krediti plasirani fizičkim licima (96,7% ukupnih kredita) veći za 108,7 miliona KM ili 20%, a sve u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine.

U ukupnim kreditima MKO Republike Srpske prema strukturi granske koncentracije kredita i dalje su najviše zastupljeni krediti za ostale namjene (kreditni za penzionere, finansiranje opšte potrošnje fizičkih lica, gotovinski nenamjenski krediti, robni krediti i slično) sa učešćem u ukupnim kreditima od 52% i sa rastom od 51,9 miliona KM ili 18%. Takođe, evidentan je značajniji rast kredita za finansiranje uslužne djelatnosti (17% ukupnih kredita) u iznosu od 28,7 miliona KM ili 33%, zatim za finansiranje poljoprivrede (21% ukupnih kredita) u iznosu od 24,3 miliona KM ili 21%, te rast kredita za finansiranje trgovinske djelatnosti (4% ukupnih kredita) u iznosu od 7 miliona KM ili 33% i rast kredita za finansiranje proizvodnje

(3% ukupnih kredita) u iznosu od 5 miliona KM ili 37%, dok je finansiranje stambenih potreba stanovništva (3% ukupnih kredita) smanjeno za iznos od 0,4 miliona KM ili 2%, a sve u odnosu na stanje istih na dan 31.12.2023. godine.

Kreditni organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj koji posluju u FBiH (osam MKD i jedna MKF, čiji je organizacioni dio prestao sa poslovanjem u oktobru 2024. godine) sa stanjem na dan 31.12.2024. godine ukupno iznose 224,2 miliona KM ili 34% ukupnih kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, sa rastom od 37,6 miliona KM ili 20% (31.12.2023. godine plasirali su ukupno 186,6 miliona KM ili 34,3% ukupnih kredita MKO) i uključeni su u bilanse MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Kreditni organizacionih dijelova MKO koji posluju u Republici Srpskoj, a čije je sjedište u FBiH sa stanjem na dan 31.12.2024. godine ukupno iznose 239 miliona KM ili 26,5% ukupnih kredita plasiranih klijentima svih MKO koje posluju u Republici Srpskoj (900 miliona KM), te su veći za 16,3 miliona KM ili 7% u odnosu na 31.12.2023. godine.

Tabela 47: Sektorska i ročna struktura ukupnih kredita organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u FBiH, a koje posluju u Republici Srpskoj

000 KM

Mikrokrediti	2023.				2024.				Indeks 2024/ 2023
	Kratk. kredit	Dug. kredit	Dospj. potr.	Ukupno	Kratk. kredit	Dug. kredit	Dospj. potr.	Ukupno	
1. Pravnim licima za:									
uslužne djelatnosti	70	2.452	5	2.527	102	2.688	7	2.797	111
trgovinu	61	563	5	629	14	640	1	655	104
poljoprivredu	-	142	-	142	-	100	-	100	70
proizvodnju	43	422	1	466	10	563	1	574	123
ostalo	0	16	2	18	-	7	-	7	39
Ukupno 1.	174	3.595	13	3.782	126	3.998	9	4.133	109
2. Fizičkim licima za:									
uslužne djelatnosti	63	7.867	39	7.969	98	5.806	25	5.929	74
trgovinu	35	1.374	2	1.411	56	1.221	1	1.278	91
poljoprivredu	2.115	68.183	98	70.396	2.132	70.275	134	72.541	103
proizvodnju	24	793	2	819	23	567	1	591	72
stambene potrebe	1.303	71.261	91	72.655	1.170	82.332	87	83.589	115
ostalo	5.155	60.413	136	65.704	4.732	66.078	148	70.958	108
Ukupno 2.	8.695	209.891	368	218.954	8.211	226.279	396	234.886	107
Ukupno (1.+2.)	8.869	213.486	381	222.736	8.337	230.277	405	239.019	107

Sektorska struktura kredita organizacionih dijelova MKO koji posluju u Republici Srpskoj, a čije je sjedište u FBiH je slična sektorskoj strukturi kredita MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, odnosno krediti plasirani fizičkim licima čine 98,3% i veći su za 16,3 miliona KM ili 7%, dok krediti pravnih lica čine 1,7% ukupnih kredita ovih organizacionih dijelova i veći su za 0,3 miliona KM ili 9%, a sve u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine.

Ročna struktura kredita organizacionih jedinica MKO sa sjedištem u FBiH, takođe, slična je ročnoj strukturi MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, odnosno dugoročni krediti čine 96,3% ukupnih kredita i veći su za 16,8 miliona KM ili 8%, dok su kratkoročni krediti, u koja su uključena i dospjela potraživanja (8,7 miliona KM ili 3,7% ukupnih kredita) manji za 0,5 miliona KM ili 6%, a sve u odnosu na stanje sa 31.12.2023. godine (9,2 miliona KM).

Dospjela potraživanja poslovnih jedinica MKO sa sjedištem u FBiH iznose 405 hiljada KM ili 0,17% ukupnih kredita, te su veća za 24 hiljade KM ili 6% u odnosu na stanje istih sa krajem prethodne godine (381 hiljada KM ili 0,17% ukupnih kredita), a uglavnom se odnose na kredite plasirane fizičkim licima (98%).

Sa stanovišta granske koncentracije, kod kreditnog portfolija ovih organizacionih dijelova, evidentno je značajnije finansiranje stambenih potreba (35% ukupnih kredita) sa rastom od 10,9 miliona KM ili 15%, zatim finansiranje ostalih namjena (30% ukupnih kredita) sa rastom u iznosu od 5,2 miliona KM ili 8%, te poljoprivrede (30% ukupnih kredita) sa rastom u iznosu od 2,1 milion KM ili 3%, dok krediti plasirani pravnim i fizičkim licima za finansiranje uslužnih djelatnosti (4% ukupnih kredita) bilježe smanjenje za 1,7

miliona KM ili 17%, a krediti za finansiranje trgovine i proizvodnje (1% ukupnih kredita) manji su za 0,2 miliona KM ili 7%, a sve u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine.

Ukupan iznos mikrokredita plasiranih fizičkim licima za sve MKO koje posluju u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine dat je u sljedećoj tabeli:

Tabela 48: Ukupan iznos mikrokredita plasiranih fizičkim licima		000 KM
O P I S		Iznos
1. MKO Republike Srpske		639.529
minus: poslovne jedinice MKO Republike Srpske u FBiH		215.555
Ukupno 1		423.974
2. Poslovne jedinice MKO FBiH u Republici Srpskoj		234.886
Ukupno (1.+2.)		658.860

MKO koje posluju u Republici Srpskoj plasirale su kredite fizičkim licima, koji sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, ukupno iznose 658,9 miliona KM (sa 31.12.2023. godine iznosili su 568,7 miliona KM).

MKO su dužne da sva kreditna i druga potraživanja rasporede u određene grupe primjenom kriterijuma broja dana kašnjenja u otplati i da za svaku grupu obračunaju regulatorne rezerve za kreditne i druge gubitke, odnosno dužne su da obračunaju i formiraju ispravke vrijednosti za kreditne i druge gubitke na teret troškova poslovanja.

Kod MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj iznos potraživanja razvrstanih u propisane grupe po danima kašnjenja u otplati i obračunate regulatorne rezerve po tim grupama sa stanjem na dan 31.12.2024. godine vidi se iz sljedećeg prikaza:

Tabela 49: Potraživanja MKO i odgovarajuća rezervisanja prema danima kašnjenja u otplati									000 KM
Dani kašnjenja	Stope rezervi	Iznos kredita	Kamata i naknada na kredite		Iznos ostalih stavki aktive	Rezerve			2024.
			Stope rezervi	Iznos kamate i naknade		po kreditima	po dospjelim kamatama i naknadama	po ostalim stavkama aktive	Ukupne rezerve
1	2	3	4	5	6	7=(2h3)/100	8=(6h7)/100	9=(2h6)/100	10=(7+8+9)
0	0%	642.601	0%	377	189	0	0	0	0
1-15	2%	8.022	2%	215	2.239	159	4	45	208
16-30	15%	4.106	100%	104	1	617	104	0	721
31-60	50%	1.998	100%	147	5	1.002	147	3	1.152
61-90	80%	1.351	100%	160	3	1.082	160	2	1.244
91-180	100%	2.951	100%	564	325	2.951	564	325	3.840
Ukupno		661.029		1.567	2.762	5.811	979	375	7.165

Kreditni bez kašnjenja iznose 642,6 miliona KM ili 97,2% ukupnih kredita, te su veći za 113 miliona KM ili 21% u odnosu na stanje sa 31.12.2023. godine (529,6 miliona KM ili 97,3% ukupnih kredita).

Značajniji iznos kreditnih potraživanja sa kašnjenjem u otplati evidentan je kod kredita sa kašnjenjem u otplati od 1 do 15 dana (8 miliona KM ili 1,2% ukupnih kredita), te je evidentno povećanje ovih kredita za 3 miliona KM ili 59% (sa 31.12.2023. godine isti su iznosili 5,6 miliona KM ili 0,9% ukupnih kredita), kao i povećanje pripadajućih rezervisanja za 56% u odnosu na obračun rezervi prethodne godine. Takođe, značajniji iznos kreditnih potraživanja sa kašnjenjem u otplati evidentan je kod kredita sa kašnjenjem u otplati od 91 do 180 dana (3 miliona KM ili 0,5% ukupnih kredita), te je evidentno povećanje ovih kredita u iznosu od 0,7 miliona KM ili 30% u odnosu na kraj 2023. godine (2,3 miliona KM ili 0,4% ukupnih kredita).

Od ukupne vrijednosti kreditnog portfolija MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa stanjem na dan 31.12.2024. godine (661 milion KM), krediti sa kašnjenjem u otplati od 1 do 180 dana ukupno iznose 18,4 miliona KM ili 2,8% ukupnih kredita, te su veći za 3,5 miliona KM ili 23% u odnosu na stanje na dan 31.12.2023. godine (isti su iznosili 14,9 miliona KM ili 2,7% ukupnih kredita).

Za kreditni portfolio sa kašnjenjem u otplati sa 31.12.2024. godine obračunate su regulatorne rezerve za pokriće kreditnih gubitaka u ukupnom iznosu od 5,8 milion KM ili 0,9% ukupnih kredita ili 31,5% vrijednosti ukupnih kredita sa kašnjenjem u otplati od 1 do 180 dana, te su veće za 14% ili za 0,7 miliona KM u odnosu

na rezerve izvještajno iskazane sa stanjem na dan 31.12.2023. godine (5,1 milion KM ili 0,9% ukupnih kredita ili 34% ukupnih kredita u kašnjenju sa otplatom).

Regulatorne rezerve za kreditne gubitke po osnovu potraživanja za dospjele kamate i naknade sa 31.12.2024. godine obračunate su u iznosu od 1 milion KM ili 14% ukupnih rezervi, dok regulatorne rezerve za potencijalne gubitke po ostalim stavkama aktive iznose 0,4 miliona KM ili 5% ukupnih rezervi.

Izvještajno iskazane rezerve po svim osnovama iznose 7,1 milion KM sa rastom u iznosu od 0,7 miliona KM ili 11% (sa 31.12.2023. godine su iznosile 6,4 miliona KM).

Kod MKO sa sjedištem u FBiH koje posluju u Republici Srpskoj, od ukupnih kredita (239 miliona KM), krediti bez kašnjenja sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznose 234,7 miliona KM ili 98% ukupnih kredita i veći su za 15,2 miliona KM ili za 7% od stanja istih sa krajem 2023. godine. Krediti kod kojih je evidentno kašnjenje u otplati od 1 dana do 180 dana ukupno iznose 4,3 miliona KM ili 2% ukupnih kredita, te su veći za 1,1 milion KM ili 33% u odnosu na stanje istih sa 31.12.2023. godine.

Ukupan iznos regulatornih rezervi za kreditne gubitke organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u FBiH koji posluju u Republici Srpskoj, po svim osnovama (kreditima i dospjelim kamatama) izvještajno je iskazan u iznosu od 2 miliona KM ili 0,8% ukupnih kredita ili 46% kredita sa kašnjenjem u otplati od 1 do 180 dana, te je veći za 0,4 miliona KM ili 23% u odnosu na iznos regulatornih rezervi izvještajno iskazanih sa krajem 2023. godine (1,6 miliona KM ili 0,7% ukupnih kredita ili 49,6% ukupnih kredita sa kašnjenjem u otplati).

* * *

Prema izvještaju MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj u periodu 01.01 - 31.12.2024. godine 411 jemaca/sudužnika je otplatio 719 hiljada KM⁶⁷ za 395 korisnika kredita fizičkih lica ili 0,22% od ukupno 182.336 partija kredita fizičkih lica.

Prema izvještaju MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj u periodu od 01.01 - 31.12.2023. godine 349 jemaca/sudužnika je otplatilo ukupno 455 hiljada KM⁶⁸ za 338 korisnika kredita fizičkih lica ili 0,23% od ukupno 149.411 partija kredita.

Prema izvještajima MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, shodno Odluci o bližim uslovima i načinu postupanja MKO po prigovoru klijenata („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 58/10 i 01/23), u ovom izvještajnom periodu klijenti sedam MKD su podnijeli ukupno 24 prigovora (po osnovu prigovora jemca/sudužnika, naknada po kreditnim poslovima i ostalom osnovu), od čega je 12 prigovora pozitivno riješeno, devet prigovora je negativno riješeno i tri prigovora je u procesu obrade.

2.4. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope

Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoplasirane kredite u toku kalendarskog mjeseca, a odnose se na ovaj izvještajni period.

Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope za kredite plasirane u 2023. i u 2024. godini od strane MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj i organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u FBiH, koji posluju u Republici Srpskoj date su u sljedećoj tabeli:

⁶⁷ U iznos otplate na teret jemaca/sudužnika su uključene sve otplate jemaca umjesto dužnika u izvještajnom periodu, bilo da se radi o otplati jedne ili nekoliko rata ili preuzimanju kontinuirane otplate kredita.

⁶⁸ U iznos otplate na teret jemaca/sudužnika su uključene sve otplate jemaca umjesto dužnika u izvještajnom periodu, bilo da se radi o otplati jedne ili nekoliko rata ili preuzimanju kontinuirane otplate kredita.

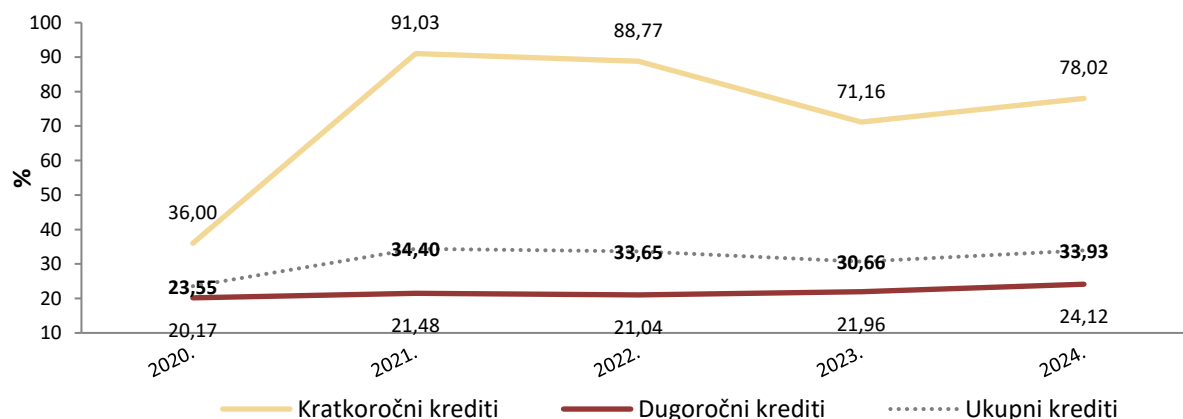
Tabela 50: Prosječne ponderisane kamatne stope MKO

%

O P I S	2023.				2024.			
	MKO RS		Jedinice MKO FBiH u RS		MKO RS		Jedinice MKO FBiH u RS	
	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1. Kratkoročni krediti za:								
Uslužne djelatnosti	15,64	26,56	15,00	20,42	12,04	25,31	14,51	19,03
Trgovina	15,06	24,49	14,00	18,65	8,58	23,49	13,91	18,58
Poljoprivreda	16,50	19,92	20,90	26,67	16,94	21,09	20,95	27,17
Proizvodnja	18,76	25,12	16,02	22,87	11,46	26,56	13,26	18,81
Stambene potrebe	19,40	27,28	19,84	25,92	20,58	28,40	20,44	26,81
Ostalo	36,07	92,03	21,57	28,26	44,92	114,71	21,15	28,54
Ponderisane kamatne stope na kratkoročne kredite	30,12	71,16	21,00	27,35	32,01	78,02	20,77	27,62
2. Dugoročni krediti za:								
Uslužne djelatnosti	16,78	19,53	11,57	13,38	18,58	21,86	14,09	16,19
Trgovina	16,18	18,63	11,95	13,82	19,13	22,62	13,37	15,33
Poljoprivreda	16,17	18,51	18,18	20,65	17,18	19,85	18,48	21,25
Proizvodnja	16,71	19,38	13,67	15,98	19,45	23,57	14,22	16,28
Stambene potrebe	18,59	22,22	18,56	21,51	18,65	22,03	19,14	22,22
Ostalo	19,14	24,05	20,39	24,02	20,57	26,37	20,27	24,11
Ponderisane kamatne stope na dugoročne kredite	18,05	21,96	18,78	21,76	19,49	24,12	19,13	22,33
Ponderisane kamatne stope na ukupne kredite	20,18	30,66	18,99	22,30	21,77	33,93	19,28	22,80

NKS = nominalne kamatne stope EKS = efektivne kamatne stope

Grafikon 38: Kretanje prosječne ponderisane EKS MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020 – 2024.)



Prosječna ponderisana EKS na ukupne kredite MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj u ovom izvještajnom periodu (33,93%) je veća za 3,27 procentnih poena od prosječne ponderisane EKS za 2023. godinu (30,66%). U periodu januar – decembar 2024. godine evidentno je povećanje prosječne ponderisane EKS na ukupne kratkoročne kredite i to za 6,86 procentnih poena u odnosu na ponderisani prosjek 2023. godine (uglavnom usljed povećanja prosječne ponderisane efektivne kamatne stope na kredite koji su plasirani za finansiranje ostalih namjena) i istovremeno povećanje iste na dugoročne kredite za 2,16 procentna poena, a sve u odnosu na prosječnu ponderisanu efektivnu kamatnu stopu za 2023. godinu.

Prosječna ponderisana EKS na ukupne kredite kod MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, u periodu januar – decembar 2024. godine, kod dvanaest MKD je bila ispod prosječne ponderisane EKS na ukupne kredite MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj. Dva MKD i jedna MKF, u ovom izvještajnom periodu su iskazali prosječnu ponderisanu EKS iznad prosječne ponderisane EKS na ukupne kredite MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj, dok kod jedne MKF nisu evidentni novi plasmani prema izvještajima iste (na zahtjev ove MKF oduzeta je dozvola za rad u februaru 2025. godine).

Organizacioni dijelovi MKO sa sjedištem u FBiH koji posluju u Republici Srpskoj, u periodu januar - decembar 2024. godine su povećali prosječnu ponderisanu EKS na ukupne kredite (22,80%) za 0,5 procentnih poena u odnosu na ponderisani prosjek za 2023. godinu. U ovom izvještajnom periodu, kod dva MKD i jedne MKF prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa na ukupne kredite bila je ispod prosječne ponderisane EKS na ukupne kredite organizacionih dijelova MKO sa sjedištem u FBiH koji posluju u Republici Srpskoj, dok je kod šest MKF prosječna ponderisana EKS iskazana iznad prosječne ponderisane EKS na ukupne kredite svih MKO sa sjedištem u FBiH koji posluju u Republici Srpskoj.

2.5. Bilans uspjeha

Mikrokreditne organizacije sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine iskazale su pozitivan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 51,7 miliona KM sa rastom u iznosu od 10,6 miliona KM ili 26% u odnosu na isti period 2023. godine, kao rezultat povećanja prihoda od kamata i sličnih prihoda za 34,5 miliona KM ili 30%, a koji se značajnim dijelom odnosio na jednokratni prihod po osnovu prodaje akcija emitenta u vlasništvu najvećeg MKD u iznosu od 19,6 miliona KM. Ukoliko bi ce iz izvještajno iskazanih prihoda MKO isključio navedeni jednokratni prihod iskazan po osnovu prodaje akcija, finansijski rezultat MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine bio bi iskazan u iznosu od 32,1 milion KM. U 2023. godini, takođe, ostvaren je jednokratni prihod po istom osnovu u iznosu od 15,4 miliona KM, te ukoliko bi iz prihoda MKO izvještajno iskazanih u 2023. godini isključili navedeni iznos ostvarenog jednokratnog prihoda po osnovu prodaje akcija emitenta u vlasništvu jednog MKD, neto dobit sa 31.12.2023. godine iznosila bi 24,6 miliona KM.

Struktura bilansa uspjeha MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj je prikazana u sljedećoj tabeli:

Tabela 51: Bilans uspjeha MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj

000 KM

O P I S	2023.				2024.				Indeks 2024./ 2023.
	MKD	MKF	Ukupno	%	MKD	MKF	Ukupno	%	
PRIHODI									
a) Prihodi od kamata i slični prihodi	114.399	986	115.385	97	149.693	202	149.895	99	130
b) Operativni prihodi	2.690	14	2.704	2	1.742	19	1.761	1	65
v) Ostali poslovni prihodi	525	10	535	1	568	11	579	0	108
1. UKUPNI PRIHODI (a+b+v)	117.614	1.010	118.624	100	152.003	232	152.235	100	128
RASHODI									
a) Rashodi po kamatama i slični rashodi	17.849	186	18.035	25	27.115	64	27.179	29	151
b) Operativni rashodi	48.406	777	49.183	68	61.356	597	61.953	66	126
v) Trošak rezervisanja za kreditne i druge gubitke	4.904	54	4.958	7	4.826	-3	4.823	5	97
g) Ostali poslovni rashodi	290	15	305	-	226	14	240	-	79
2. UKUPNI RASHODI (a+b+v+g)	71.449	1.032	72.481	100	93.523	672	94.195	100	130
3. FINANSIJSKI REZULTAT MKO PRIJE OPOREZIVANJA (1.-2.)	46.165	-22	46.143		58.480	-440	58.040		126
4. POREZ	4.959	6	4.965		6.300	-	6.300		127
5. NETO FINANSIJSKI REZULTAT MKO (3.-4.)	41.206	-28	41.178		52.180	-440	51.740		126

Prema strukturi prihoda od kamata i sličnih prihoda sa 31.12.2024. godine, prihodi od kamata na kredite (116,4 miliona KM ili 77% ukupnih prihoda) su veći za 28,6 miliona KM ili 33% u odnosu na prihode od kamata sa 31.12.2023. godine (87,8 miliona KM ili 74% ukupnih prihoda). Ostali slični prihodi sa 31.12.2024. godine iznosili su 33,4 miliona KM ili 22% ukupnih prihoda (prihod od naknada po kreditnim poslovima u iznosu 13,8 miliona KM i jednokratni prihod po osnovu prodaje akcija emitenta u iznosu od

19,6 miliona KM) i veći su za 5,9 miliona KM ili 21% od operativnih prihoda izvještajno iskazanih sa 31.12.2023. godine.

Operativni prihodi MKO (uglavnom prihod po osnovu ukidanja rezervi za kreditne i druge gubitke iz poslovanja, provizije za izvršene usluge posredovanja u poslovima osiguranja i druge naknade iz kreditnog poslovanja) sa 31.12.2024. godine su manji za 0,9 miliona KM ili 35% od istih prihoda iskazanih sa 31.12.2023. godine (pomenuti prihodi izvještajno iskazani kod četiri MKD čine 84% ukupnih operativnih prihoda MKO).

Prema strukturi rashoda od kamata i sličnih rashoda sa 31.12.2024. godine, rashodi od kamata po osnovu uzetih kredita/zajmova su iznosili 24,3 miliona KM ili 26% ukupnih rashoda sa rastom u iznosu od 8,3 miliona KM ili 52% u odnosu na iste izvještajno iskazane sa 31.12.2023. godine (15,9 miliona KM ili 22% ukupnih rashoda). Ostali slični rashodi (uglavnom po osnovu bankarskih naknada i provizija) sa 31.12.2024. godine su iznosili 2,9 miliona KM ili 3% ukupnih rashoda i veći su za 0,8 miliona KM ili 40% u odnosu na isti period prethodne godine.

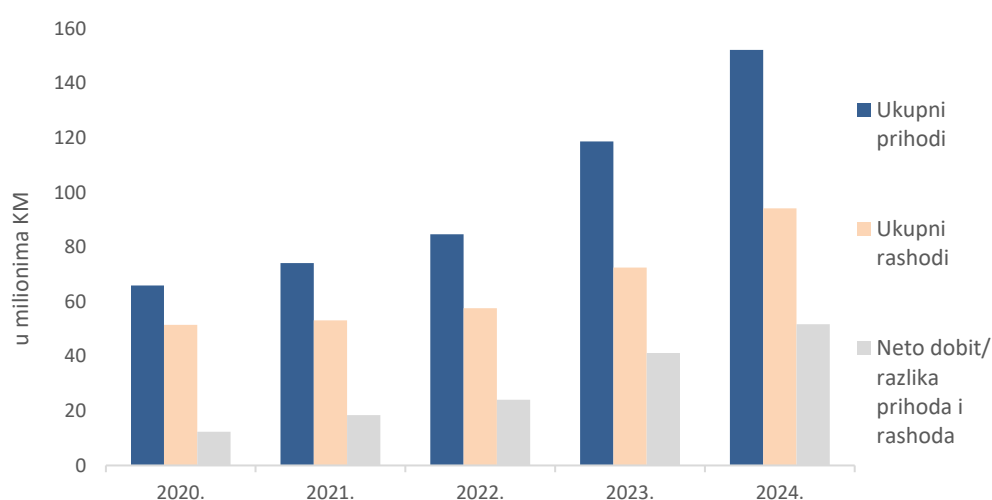
Operativni rashodi sa 31.12.2024. godine (61,9 milion KM ili 66% ukupnih rashoda) bilježe rast u iznosu od 12,8 miliona KM ili 26%, a na rast istih značajniji uticaj imalo je povećanje rashoda po osnovu plata i doprinosa (37,6 miliona KM ili 40% ukupnih rashoda ili 61% ukupnih operativnih rashoda) za 8,8 miliona KM ili 30% (povećan broj zaposlenih za 149 radnika ili 19% u odnosu na isti period 2023. godine).

Ostali operativni rashodi (16,3 miliona KM ili 17% ukupnih rashoda ili 26% ukupnih operativnih rashoda) su veći za 2,8 miliona KM ili 21% u odnosu na iste iskazane sa 31.12.2023. godine (trošak marketinga, softvera i održavanje informacionih sistema, direktni otpis potraživanja, trošak zakupa, amortizacija, sudski troškovi po osnovu rješavanja sporova, trošak poštanskih usluga, trošak naknada regulatornih institucija i sl).

Rashodi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija (8 miliona KM ili 8% ukupnih rashoda ili 13% ukupnih operativnih rashoda) su veći za 1,2 miliona KM ili 17% (povećan broj organizacionih dijelova za 50 novih organizacionih dijelova ili 21%).

Trošak rezervisanja za pokriće kreditnih gubitaka sa 31.12.2024. godine je iznosio 4,8 miliona KM ili 5% ukupnih rashoda (jedno MKD učestvuje sa 66% u ukupnom trošku rezervisanja na nivou MKO), te je manji za 0,1 milion KM ili 3% u odnosu na trošak rezervisanja izvještajno iskazan sa 31.12.2023. godine.

Grafikon 39: Pozicije bilansa uspjeha MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj (2020. – 2024.)



Na nivou MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 31.12.2024. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 51,7 miliona KM, kao rezultat neto dobiti iskazane od strane svih MKD u ukupnom iznosu od 52,1 miliona KM i manjka prihoda nad rashodima MKF u ukupnom iznosu od 0,4 miliona KM.

2.6. Preporuke za mikrokreditni sektor Republike Srpske

U cilju unapređenja kvaliteta poslovanja i održavanja stabilnosti mikrokreditnog sektora, potrebno je da mikrokreditni sektor i u narednom periodu, svoje aktivnosti usmjeri na:

- kapitalno jačanje kao osnovu za održivost i unapređenje poslovanja;
- kontrolu nivoa dospjelih potraživanja, a posebno kredita sa kašnjenjem u otplati, te dodatne aktivnosti za efikasniju naplatu i unapređenje sistema ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- razvoj politika i procedura za adekvatno upravljanje rizicima, te unapređenje vlastitih sistema upravljanja rizicima, prije svega kreditnim rizikom;
- poboljšanje upravljanja aktivom i adekvatno izdvajanje rezervi prema regulatornom zahtjevu, odnosno ispravki vrijednosti shodno MRS/MSFI;
- ažuriranje planova poslovanja;
- uspostavljanje adekvatnih politika i sistema planiranja izvora finansiranja;
- uspostavljanje efikasnijih sistema unutrašnjih kontrola i revizije;
- dalje unapređenje politika i procedura za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- sveobuhvatnije informisanje i adekvatnu edukaciju s ciljem bolje zaštite korisnika mikrokredita;
- kadrovsko jačanje i stručno osposobljavanje radnika s ciljem kvalitetnijeg i sveobuhvatnijeg zadovoljavanja potreba klijenata mikrokreditnih organizacija;
- jačanje informacionih sistema i podrške u poslovanju i izvještavanju, uz obezbjeđenje sigurnosti informacionih sistema i razvoja novih procedura za elektronsko poslovanje i rad sa klijentima na daljinu;
- kontinuiranu analizu proizvoda i njihovo prilagođavanje tržišnim uslovima i ekonomskoj održivosti klijenata.

Polazeći od osnovnog zadatka Agencije na održavanju i jačanju stabilnosti mikrokreditnog sektora, zadaci Agencije i u narednom periodu će biti usmjereni na sljedeće:

- kontinuirani neposredni i posredni nadzor;
- pojačan nadzor kreditnog rizika, prije svega u smislu adekvatnosti rezervi za kreditne gubitke, odnosno adekvatnosti upravljanja kreditnim rizicima;
- aktivna uloga u izradi novog zakonskog i podzakonskog okvira za poslovanje i nadzor mikrokreditnog sektora;
- pravovremeno i adekvatno postupanje MKO u skladu sa mjerama Agencije;
- aktivna uloga u nadzoru i na zaštiti prava korisnika mikrokredita i u tom smislu poboljšanje transparentnosti poslovanja MKO;
- praćenje aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, te u tom smislu unapređivanje saradnje sa drugim nadležnim institucijama;
- stručno usavršavanje vlastitih kadrova i jačanje kapaciteta za vršenje efikasnijeg nadzora nad mikrokreditnim organizacijama;
- aktivno učešće u radu Komiteta za koordinaciju finansijskog sektora Republike Srpske;
- dalje unapređenje saradnje sa Agencijom za bankarstvo FBiH sa ciljem efikasnijeg nadzora MKO, te nastavak i unapređenje saradnje sa spoljnim revizorima;
- kontinuirano unapređenje informacionih sistema.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske

Izvještaj o stanju u bankarskom sistemu
Republike Srpske
za period 01.01.2024 – 31.12.2024. godine

IV Sektor davalaca lizinga

U toku 2024. godine nije bilo registrovanih DL sa sjedištem u Republici Srpskoj.

Sa 31.12.2024. godine dati su podaci o poslovanju DL sa sjedištem u FBiH koji imaju dozvolu Agencije za rad u Republici Srpskoj i to za četiri poslovne jedinice DL, koje su u sastavu četiri društva za poslove lizinga sa sjedištem u FBiH. Takođe, podaci o finansijskom lizingu uključuju i podatke organizacionog dijela jedne banke sa sjedištem u FBiH, koji obavlja poslove finansijskog lizinga (DLB) u Republici Srpskoj. Podaci o poslovanju ovih organizacionih dijelova uključeni su u bilanse stanja pomenutih matičnih društava za poslove lizinga (DL) i banke (DLB).

Izveštajnu osnovu za praćenje i nadzor rada poslovnih jedinica DL sa sjedištem u FBiH (četiri poslovne jedinice DL) i organizacionog dijela banke koji obavlja poslove finansijskog lizinga (DLB) čine jedan mjesečni izvještaj i devet kvartalnih izvještaja.

Sa 31.12.2024. godine, u poslovnim jedinicama DL koje posluju u Republici Srpskoj, a čije je sjedište u FBiH, zaposleno je 11 radnika (sa 31.12.2023. godine zapošljavali su 10 radnika). Od ukupnog broja zaposlenih, sa visokom stručnom spremom zaposleno je sedam radnika, tri radnika sa srednjom stručnom spremom i jedan radnik sa višom školskom spremom.

Struktura potraživanja po osnovu finansijskog i operativnog lizinga poslovnih jedinica DL i po osnovu finansijskog lizinga DLB koji posluju u Republici Srpskoj se vidi iz sljedećeg prikaza:

Tabela 52: Struktura potraživanja po osnovu lizinga											000 KM
O P I S	2023.					2024.					Indeks 2024./ 2023.
	Lizing Republike Srpske		Jedinice DL/DLB FBiH		Ukupno	Lizing Republike Srpske		Jedinice DL/DLB FBiH		Ukupno	
	Fin. liz.	Oper. liz.	Fin. liz.	Oper. liz.		Fin. liz.	Oper. liz.	Fin. liz.	Oper. liz.		
PREMA PREDMETU LIZINGA											
Putnička vozila	-	-	68.868	15.238	84.106	-	-	79.145	12.881	92.026	109
Vozila za obavlj. djelat. (terenska i putnička)	-	-	56.184	6.470	62.654	-	-	64.042	3.907	67.949	108
Mašine i oprema	-	-	23.386	35	23.421	-	-	25.735	276	26.011	111
Nekretnine	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Šinska vozila, plovni i vazduhoplovni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aparati za domaćinstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	148.439	21.743	170.182	-	-	168.922	17.064	185.986	109
PREMA PRIMAOCU LIZINGA											-
Pravna lica	-	-	137.423	12.006	149.429	-	-	156.362	10.407	166.769	112
Preduzetnici	-	-	6.032	68	6.100	-	-	6.728	90	6.818	112
Fizička lica	-	-	4.514	93	4.607	-	-	5.010	124	5.134	111
Ostalo	-	-	470	9.576	10.046	-	-	822	6.443	7.265	72
Ukupno	-	-	148.439	21.743	170.182	-	-	168.922	17.064	185.986	109

Potraživanja po osnovu finansijskog i operativnog lizinga (ukupni lizing) poslovnih jedinica DL i finansijskog lizinga DLB sa 31.12.2024. godine ukupno iznose 185,9 miliona KM, te su veća za 15,8 miliona KM ili 9% u odnosu na stanje sa krajem 2023. godine.

Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga (DL i DLB) iznose 168,9 miliona KM ili 90,8% ukupnog lizinga sa rastom u iznosu od 20,5 miliona KM ili 14%. Potraživanja po osnovu operativnog lizinga DL (17,1 milion KM ili 9,2% ukupnog lizinga) manja su 4,7 miliona KM ili 22%, a sve u odnosu na stanje sa 31.12.2023. godine.

Prema predmetu finansijskog lizinga najveća potraživanja se odnose na finansiranje putničkih vozila (42,6% ukupnog lizinga) sa rastom u iznosu od 10,3 miliona KM ili 15%, zatim slijedi finansiranje vozila za

obavljanje djelatnosti (34,4% ukupnog lizinga) koje je veće za 7,9 miliona KM ili 14%, te finansiranje mašina i opreme (13,8% ukupnog lizinga) sa rastom u iznosu od 2,3 miliona KM ili 10%, a sve u odnosu na stanje sa 31.12.2023. godine.

Potraživanja finansijskog lizinga prema primaocu lizinga od pravnih lica (156,4 miliona KM ili 84% ukupnog lizinga) su značajno zastupljena i bilježe rast u iznosu od 18,9 miliona KM ili 14%, zatim potraživanja od fizičkih lica (5 miliona KM ili 3% ukupnog lizinga), koja su veća za 0,5 miliona KM ili 11%, dok su potraživanja od preduzetnika u iznosu od 6,7 miliona KM ili 4% ukupnog lizinga sa rastom u iznosu od 0,7 miliona KM ili 11%, a sve u odnosu na stanje na dan 31.12.2023. godine.

Prema predmetu operativnog lizinga (DL) evidentan je pad potraživanja po osnovu putničkih vozila (7% ukupnog lizinga) u iznosu od 2,3 miliona KM ili 15%, zatim potraživanja po osnovu vozila za obavljanje djelatnosti (3% ukupnog lizinga) za 2,6 miliona KM ili 40% od stanja istih sa krajem 2023. godine, dok operativni lizing po osnovu finansiranja mašina i opreme nema značajno učešće.

Operativni lizing prema primaocu lizinga, takođe je značajnije prisutan kod pravnih lica (6% ukupnog lizinga) sa smanjenjem u iznosu od 1,6 miliona KM 13% i kod ostalih korisnika (3% ukupnog lizinga) sa smanjenjem u iznosu od 3,1 milion KM ili 33%, a sve u odnosu na stanje na dan 31.12.2023. godine. Operativni lizing kod preduzetnika i fizičkih lica nema značajnog učešća u ukupnom lizingu.

Prosječne ponderisane nominalne kamatne stope i efektivne kamatne stope lizing naknade po osnovu finansijskog lizinga za 2023. godinu i za 2024. godinu organizacionih dijelova DL i DLB koje posluju u Republici Srpskoj, a čije je sjedište u FBiH date su u sljedećoj tabeli:

Tabela 53: Prosječne ponderisane kamatne stope lizing naknade				%
O P I S	2023.		2024.	
	NKS	ELIN	NKS	ELIN
1. Prema predmetu lizinga				
Putnička vozila	6,13	9,90	6,33	10,66
Vozila za obavljanje djelatnosti	5,69	9,58	5,88	10,48
Mašine i oprema	5,33	12,32	6,13	10,17
Nekretnine	-	-	-	-
Šinska vozila, plovni i vazduhpl.objekti	-	-	-	-
Aparati za domaćinstvo	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-
2. Prema primaocu lizinga				
Pravna lica	5,83	9,91	6,13	10,31
Preduzetnici	6,01	9,28	6,49	10,04
Fizička lica	6,26	17,82	6,39	19,08
Ostalo	-	-	-	-
Ukupno ponderisane kamatne stope	5,85	10,11	6,15	10,53

NKS = nominalna kamatna stopa; ELIN = efektivna stopa lizing naknade

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa lizing naknade (ELIN) poslovnih jedinica DL i DLB u ovom izvještajnom periodu je veća za 0,42 procentnih poena upoređujući je sa istom iskazanom u 2023. godini.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske

Izvještaj o stanju u bankarskom sistemu
Republike Srpske
za period 01.01.2024 – 31.12.2024. godine

V Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

U skladu sa Zakonom o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, Agencija nadzire usklađenost poslovanja banaka i mikrokreditnih organizacija sa minimalnim standardima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Takođe, Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 13/24), propisano je da nadzor nad provođenjem istog u bankama i mikrokreditnim organizacijama vrši Agencija.

Tokom 2024. godine Agencija je, putem posrednog i neposrednog nadzora, vršila nadzor usklađenosti poslovanja banaka i mikrokreditnih organizacija sa standardima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Nadzor je vršen shodno zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz ove oblasti, u skladu sa Planom rada Agencije i uz dosljednu primjenu priručnika za nadzor usklađenosti banaka i mikrokreditnih organizacija sa minimalnim standardima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Nadzorom banaka je utvrđeno da su banke usvojile politike o prihvatljivosti klijenta, definisale koji klijenti su prihvatljivi za banku, da primjenjuju pristup klijentu koji se zasniva na analizi rizika koji klijent može imati za banku, te da su uspostavile registre profila klijenta za pravna i fizička lica. Takođe, banke su usvojile i politike o identifikaciji klijenta, kao osnovni element standarda „Upoznaj svog klijenta“ i iste ih primjenjuju kod uspostavljanja poslovnih odnosa sa klijentima, kao i tokom trajanja poslovnog odnosa. U svom poslovanju banke primjenjuju i politike o stalnom praćenju računa i transakcija klijenata banke, na osnovu kojih su uspostavile limite transakcija po određenim vrstama računa i transakcija, a uz primjenu informacionih sistema omogućena je i adekvatna primjena uspostavljenih limita u praćenju računa i transakcija. Nadzorom je kod tri banke utvrđeno da iste nisu u potpunosti na adekvatan način primjenjivale minimalne standarde sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (u postnadzornom postupku izdata su rješenja sa nalogima za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i neusklađenosti, a naknadnim posrednim nadzorom utvrđeno je da su banke postupile po nalogima Agencije).

Nadzorom mikrokreditnih organizacija je utvrđeno da su iste usvojile politiku o prihvatljivosti klijenta, kojom su definisani klijenti prihvatljivi za mikrokreditne organizacije, da su uspostavile registre profila klijenta za fizička i pravna lica, da u skladu sa politikom o identifikaciji i praćenju aktivnosti klijenta, kod uspostavljanja poslovnih odnosa, adekvatno provode identifikaciju istih, te da redovno vrše praćenje klijenata tokom trajanja poslovnog odnosa.

Takođe, mikrokreditne organizacije su politikom o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti definisale odgovornosti zaposlenih u mikrokreditnim organizacijama, te način izvještavanja prema nadležnim organima. Nadzorom je kod četiri mikrokreditne organizacije utvrđeno da iste nisu u potpunosti i na adekvatan način primjenjivale minimalne standarde sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (u postnadzornom postupku izdata su rješenja sa nalogima za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i neusklađenosti, a naknadnim posrednim nadzorom utvrđeno je da su mikrokreditne organizacije postupile po nalogima Agencije).

Za utvrđene nepravilnosti u primjeni zakonskih i podzakonskih propisa donesena su rješenja sa nalogima i dati rokovi za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u poslovanju banaka i mikrokreditnih organizacija, a iste su u toku nadzora i u postnadzornom periodu preduzimale aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti, te shodno obavezi iz rješenja, informisale Agenciju o izvršenju naloga dostavljanjem izvještaja i dokaza o izvršenju istih u datim rokovima.

Na osnovu izvršenog nadzora, te stanja banaka i mikrokreditnih organizacija u prethodnom ciklusu nadzora, može se zaključiti da su iste u velikoj mjeri usklađene sa standardima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Upravljanje rizicima, koji se u poslovanju mogu pojaviti kao posljedica pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (operativni rizik, rizik reputacije, rizik koncentracije, pravni rizik) je na zadovoljavajućem nivou.

Na osnovu dostavljenih izvještaja o gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više, povezanim gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više i sumnjivim transakcijama, banke su u 2024. godini prijavile Agenciji za istrage i zaštitu BiH - Finansijsko obavještajnom odjeljenju ukupno 150.687 transakcija u vrijednosti od 13,6 milijardi KM (u odnosu na isti period 2023. godine povećan je broj prijavljenih transakcija za 8%, a ukupna vrijednost prijavljenih transakcija je povećana za 8,3%).

Banke su u 2024. godini prijavile ukupno 81 sumnjivu transakciju na pranje novca u ukupnom iznosu od 12,9 miliona KM (sedam sumnjivih transakcija više u odnosu na 2023. godinu, dok je ukupna vrijednost prijavljenih sumnjivih transakcija veća za 3,7 miliona KM) i 181 sumnjivog klijenta na pranje novca (isti broj prijavljenih sumnjivih klijenata kao i u 2023. godini).

U ovom periodu nije bilo prijavljenih sumnjivih transakcija, niti sumnjivih klijenata za finansiranje terorističkih aktivnosti.

Uporedni pregled broja i vrijednosti prijavljenih transakcija, prijavljenih sumnjivih transakcija i klijenata sumnjivih na pranje novca od strane banaka za 2023. i 2024. godinu dat je u sljedećim tabelama:

Tabela 54: Prijavljene transakcije

Vrsta transakcija	2023.		2024.	
	Broj	Iznos (mil. KM)	Broj	Iznos (mil. KM)
1	2	3	4	5
Transakcije prijavljene prije izvršenja	3	1,7	2	0,3
Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	139.301	12.525,3	149.851	13.539,1
Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	189	8,5	834	40,0
UKUPNO	139.493	12.535,5	150.687	13.579,4

Tabela 55: Prijavljene sumnjive transakcije

Vrsta transakcija	2023.		2024.	
	Broj	Iznos (mil. KM)	Broj	Iznos (mil. KM)
1	2	3	4	5
Transakcije prijavljene prije izvršenja	3	1,7	2	0,3
Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	70	7,4	78	12,5
Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	1	0,1	1	0,1
UKUPNO	74	9,2	81	12,9

Tabela 56: Prijavljeni sumnjivi klijenti

Vrsta transakcija	2023.	2024.
	Broj prijavljenih sumnjivih klijenata	Broj prijavljenih sumnjivih klijenata
1	2	3
Klijenti sumnjivi na pranje novca	181	181
Klijenti sumnjivi na finansiranje teror. aktivnosti	0	0
UKUPNO	181	181

U 2024. godini mikrokreditne organizacije nisu imale prijavljenih gotovinskih transakcija, sumnjivih transakcija, niti prijavljenih klijenata sumnjivih na pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti.

Izveštavanje Agencije o transakcijama za koje je propisano izveštavanje bilo je na zadovoljavajućem nivou, a banke i mikrokreditne organizacije su izveštavanje obavljale shodno zakonskoj regulativi.

PRILOZI

BANKARSKI SEKTOR

- Osnovni podaci o bankama
- Sektorska struktura ukupnih kredita

SEKTOR MKO

- Osnovni podaci o MKO

Prilog 1: Osnovni podaci o bankama

mil. KM

BANKA	SJEDIŠTE	ADRESA	PREDSJEDNIK UPRAVE	2024.				
				Neto aktiva	Ukupni kapital	Ukupni kredit	Depoziti	Broj zaposlenih
„Nova banka“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Kralja Alfonsa XIII br. 37A	Siniša Adžić	3.040,2	365,6	1.897,3	2.280,6	698
„NLB Banka“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Milana Tepića 4	Goran Babić	2.302,5	258,1	1.291,7	1.813,7	528
„UniCredit Bank“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Marije Bursać 7	Spas Blagovestov Vidarkinsky	1.439,3	261,5	819,2	1.101,6	383
„Atos Bank“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Jevrejska 71	Igor Jovičić	1.273,5	197,1	812,5	955,5	414
„Addiko Bank“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Aleja Svetog Save 13	Sladjan Stanić	1.076,7	198,1	709,3	843,0	352
„MF Banka“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Aleja Svetog Save 61	Aleksandar Kremenović	831,4	110,0	647,9	644,9	348
„Banka Poštanska štedionica“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Jevrejska 69	Marko Maksimović	556,3	58,9	310,5	446,5	202
„Naša banka“ a.d. Banja Luka	Banja Luka	Ivana Franje Jukića 1	Dejan Vuklišević	336,0	37,4	206,8	268,3	214
			UKUPNO	10.855,8	1.486,6	6.695,2	8.354,2	3.139

Prilog 2: Sektorska struktura ukupnih kredita					2024.				mil. KM i %	
Opis	Nivo kreditnog rizika			Ukupni krediti	ECL			Ukupno ECL	Stopa NPL	Stopa pokr. NPL
	1	2	3		1	2	3			
Ukupni krediti pravna lica	2.762,6	478,0	151,3	3.391,9	32,9	45,0	95,0	172,8	4,5	62,8
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	39,3	22,0	3,6	64,9	0,5	1,2	3,0	4,7	5,5	83,1
B - Vađenje ruda i kamena	15,3	3,7	2,4	21,4	0,1	0,4	0,7	1,2	11,2	28,2
C - Prerađivačka industrija	367,2	67,1	50,4	484,7	4,3	6,7	33,7	44,7	10,4	66,7
D - Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	351,5	3,2	0,5	355,2	3,8	0,5	0,5	4,7	0,1	100,0
E - Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	21,5	3,4	1,0	25,9	0,2	0,2	0,5	0,9	4,0	49,5
F - Građevinarstvo	239,3	147,4	15,3	401,9	3,1	14,1	6,0	23,2	3,8	39,3
G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	536,4	84,5	45,0	665,9	5,8	6,5	30,5	42,8	6,8	67,7
H - Saobraćaj i skladištenje	115,9	21,7	7,5	145,1	1,5	3,4	5,7	10,7	5,2	76,3
I - Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	100,6	22,7	2,8	126,1	1,2	2,8	1,2	5,2	2,2	43,3
J - Informacije i komunikacije	44,5	25,0	4,6	74,1	0,7	2,6	2,2	5,6	6,2	48,5
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	191,8	1,0	0,0	192,9	2,7	0,1	0,0	2,7	0,0	-
L - Poslovanje nekretninama	44,1	10,7	6,6	61,4	0,6	1,0	4,7	6,3	10,7	71,5
M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	60,3	41,0	2,0	103,3	0,7	3,2	1,5	5,4	1,9	76,8
N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	23,1	1,3	2,3	26,6	0,2	0,1	1,7	2,0	8,5	75,7
O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	477,4	16,4	1,9	495,7	6,6	1,8	0,8	9,3	0,4	43,9
P - Obrazovanje	3,0	0,0	1,2	4,2	0,0	0,0	0,6	0,6	27,6	52,2
Q - Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	116,0	3,2	1,1	120,3	0,7	0,2	1,0	1,9	1,0	89,1
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	10,3	2,3	3,0	15,6	0,1	0,1	0,5	0,7	19,1	16,5
S - Ostale uslužne djelatnosti	5,1	1,3	0,2	6,6	0,1	0,1	0,2	0,3	2,6	90,7
T - Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
U - Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Ukupni krediti stanovništva	2.951,4	253,9	98,0	3.303,3	36,8	34,5	83,0	154,3	3,0	84,7
Opšta potrošnja	1.902,3	180,6	76,0	2.158,9	25,9	23,9	66,1	116,0	3,5	86,9
Stambena izgradnja	926,1	50,2	6,2	982,5	9,4	7,6	4,3	21,2	0,6	69,3
Obavljanje djelatnosti	123,0	23,0	15,8	161,8	1,5	3,0	12,6	17,2	9,8	79,8
Ukupni krediti	5.714,0	731,9	249,3	6.695,2	69,7	79,5	178,0	327,2	3,7	71,4

Prilog 3: Osnovni podaci o MKO sa sjedištem u Republici Srpskoj

000 KM

MIKROKREDITNA ORGANIZACIJA	SJEDIŠTE	ADRESA	DIREKTOR	2024.				
				Bruto aktiva	Bruto kredit	Ukupni kapital MKD/ Ulog MKF	Neto dobit/gubitak MKD i Neto višak/manjak prihoda nad rashodima MKF	Broj zaposlenih
MKD "Mikrofin" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Vase Pelagića 22	Milena Haneš	483.669	451.667	120.799	38.187	404
MKD "FinCredit" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Nikole Pašića 1	Slađan Budiša	90.330	74.597	19.501	3.315	91
MKD "Pro fin" d.o.o. Istočno Sarajevo	Istočno Sarajevo	Spasovdanska bb	Gordana Ćorović	43.704	40.525	4.273	2.428	61
MKD "Credis " a.d. Banja Luka	Banja Luka	Knjaza Miloša 3a	Dragan Katana	22.776	18.385	6.304	1.704	33
"Prvo penzionersko mikrokreditno društvo" a.d. Banja Luka	Banja Luka	Kralja Petra I Karađorđevića 66	Vesna Todorović	15.102	14.150	2.054	1.504	12
MKD "Taurus" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Jovana Dučića 25	Milorad Despotović	13.969	11.911	1.699	505	16
MKD "Flex Credit" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Miše Stupara 3	Nikolay Penchev Penchev	13.536	10.019	2.889	1.869	188
"Brčko gas penzionersko mikrokreditno društvo" a.d. Banja Luka	Banja Luka	Kralja Petra I Karađorđevića 119	Bojana Teodorović Kukrika	12.322	11.611	4.150	832	24
MKD "Privrednik" d.o.o. Bijeljina	Bijeljina	Stefana Dečanskog 125	Davor Pejić	11.273	10.169	1.567	515	10
MKD "Digital Finance International" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Svetozara Markovića 5/11	Dragan Danojević	7.290	3.629	3.607	810	49
MKD "Zdravo" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Bulevar vojvode Stepe Stepanovića 175 B	Jelica Galić	5.993	5.548	2.812	71	12
MKD "Auris" a.d. Banja Luka	Banja Luka	Veljka Mlađenovića 7d	Radenko Vujić	5.529	3.884	2.417	180	9
MKD "Prodest" d.o.o. Banja Luka	Banja Luka	Dositeja Obradovića 1	Nikola Luburić	4.789	4.194	902	245	7
MKF "Pro fin" Istočno Sarajevo	Istočno Sarajevo	Spasovdanska bb	Jelena Lučić	1.029	92	1.010	-186	9
"Krajina mikrokreditno društvo" a.d.	Banja Luka	Braće Pantić 2	Nino Jauz	676	564	615	15	2
MKF "Prodest" Banja Luka	Banja Luka	Dositeja Obradovića 1	Dragan Ostojić	194	84	147	-254	4
				732.181	661.029	174.746	51.740	931

AGENCIJA ZA BANKARSTVO REPUBLIKE SRPSKE

Ul. Vladike Platona 1/A

78000 Banja Luka

+387 51 224 079

+387 51 224 070

office@abrs.ba

www.abrs.ba